

ЗОРЯНІ КОРОЛІ

Переклад з російської: С. Тищенко aka Vimlut

Дивний голос

Коли Джон Гордон вперше почув голос у своїй голові, то подумав, що божеволіє. Була ніч, він майже спав. Голос звучав чітко, подавляючи його власні думки.

«Чи чуєте ви мене, Джон Гордон? Ви мене чуєте?»

Гордон сів на ліжку, остаточно прокинувшись. Він трохи злякався. Було в цьому голосі щось незрозуміле й тривожне.

Потім він потиснув плечами. З мозком буває всяке, коли людина у напівсні та воля ослаблена. Ні, це нічого не означає.

Він забув про голос до наступної ночі. А коли почав відпливати до царства сну, чіткий голос пролунав знову:

«Чи чуєте ви мене? Якщо чуєте, спробуйте відповісти».

Гордон знову прокинувся, відчувши, як і минулого разу, легкий переляк. І тривогу. Чи не сталося що-небудь з його мозком? Він завжди вважав, що справи кепські, якщо людина починає чути якісь голоси.

Він пройшов всю війну без жодної подряпини. Але, можливо, роки польотів над Тихим океаном залишили слід у його психіці? Може, у неї закладена ніби бомба уповільненої дії?

— Дідько, я хвилююсь через дрібниці,— грубо сказав собі Гордон.— І лише тому, що нервуюсь та хвилююсь.

Хвилюється? Так, так і було. Він не був спокійним з того самого дня, як закінчилася війна і він повернувся до Нью-Йорка.

Звісно, можна, взяти молодого рахівника зі страхової компанії у Нью-Йорку і зробити з нього військового льотчика, який управляє 30-тонним бомбардувальником так само легко, як своєю рукою. А за три роки сказати «дякуємо» і відіслати його назад за конторку. Але...

Дивна річ: всі ці роки, поки Гордон ризикував життям над Тихим океаном, він мріяв про те, як повернеться до своєї колишньої роботи, до своєї затишної квартирки.

Він повернувся додому, і все тут було по-старому. Зате змінився він сам. Звиклий до повітряних боїв, до смертельної небезпеки, він відучився сидіти за столом і додавати цифри. Він не розумів, чого йому хочеться, але, звичайно, не рутинної роботи у місті. Однак відчував постійний неспокій. Гнав від себе думки, що виникали, та марно.

А тепер цей дивний голос! Чи не означає він, що Гордон божеволіє?

Він подумав було про візит до психіатра, але сам злякався цієї думки. Краще вже поборотися самому.

Всю наступну ніч Гордон очікував появи голосу, готуючись довести собі, що це лише ілюзія.

Однак голосу не було дві ночі поспіль. Гордон вирішив було, що він вже не з'явиться. Але на третю голос заговорив голосніше:

«Ви мене чуєте, Джон Гордон? Не бійтеся, це не маячня! Я — інша людина, і я звертаюся до вашого мозку! »

Гордон лежав у півсні, голос здавався йому надзвичайно реальним.

«Спробуйте відповісти мені, Джон Гордон. Не словами, а подумки. Канал відкрито, відповідайте? »

Сам того не бажаючи, Гордон послав у морок боязке питання: «Хто ви?» Відповідь була швидкою і чіткою:

«Я Зарт Арн, принц Середньо-Галактичної Імперії. Я говорю з вами з епохи, віддаленої від вашої на 200 тисяч років».

Гордон відчув неясний страх. Цього не може бути. Однак голос у його голові був дуже реальним і чітким.

«Ні, це мені сниться»,— рішуче подумав Гордон. Відповідь Зарт Арна знову не змусила себе чекати:

«Запевняю вас, це не сон. Я настільки ж реальний, як ви, не зважаючи на те, що нас розділяють 2 тисячі століть. Матеріальний предмет не здатний переміщатися назустріч потоку часу, але думка нематеріальна, вона це може. Щоразу, коли ви що-небудь згадуєте, ваша власна думка трохи відходить у минуле».

«Якщо навіть це правда, чому ви мене викликаєте?» — тупо запитав Гордон.

«За тисячі століть багато що змінилося,— відповів Зарт Арн.— Вже давно людство розселилося по всій Галактиці. З'явилися великі зоряні королівства, а найбільше з них — наша Імперія. Я займаю у ній високий пост, але перш за все я вчений, шукач істини. Я

вивчаю минуле, посилаючи туди свій розум і вступаючи у контакт з розумом людей, налаштованих однаково зі мною. Свідомість — це складна система полів. Їх можна ізолювати від мозку і замінити іншою системою полів, іншою свідомістю. Мій апарат здатний відправити у минуле не тільки думку, як зараз, але і всю свідомість. З багатьма людьми минулих епох я обмінювався свідомістю. Таким чином я вивчив багато минулих століть, але ніколи ще не забирався у часі так далеко. Я хочу дослідити вашу епоху, Джон Гордон. Ви мені допоможете? Ви згодні на тимчасовий обмін тілами?»

В голові Гордона спалахнула панічна думка: «Ні! Це божевілля!» «Жодної небезпеки немає,— наполягав Зарт Арн,— просто ви проведете кілька тижнів у моєму часі, а я у вашому. Потім мій колега Вель Квен проведе зворотний обмін. Подумайте, Джон Гордон! Ви дасте мені шанс дослідити вашу епоху, а самі отримаєте можливість побачити чудеса моєї! Я відчуваю вашу душу, неспокійну, що прагне нового і незвіданого. Нікому більше у вашому часі не дано перетнути безодню часу і потрапити у майбутнє. Невже ви відмовитесь?»

Раптом Джон Гордон відчув, як його охоплює тремтіння. Він немов почув звук труби, що кличе до невідомих пригод.

Всесвіт за 200 тисяч років, блиск цивілізації, що підкорила зірки — побачити все це на власні очі?

Хіба не варто заради цього ризикнути життям і розумом? Якщо все це правда, то чи не випав йому найбільший шанс пізнати пригоду, якої він так неспокійно прагнув? І все ж він коливався.

«Я нічого не буду знати про ваш світ, коли опинюся у ньому,— сказав він Зарт Арну.— Навіть мови не знаю!».

«Вель Квен вас всього навчить,— надійшла швидка відповідь.— Але і ваша епоха для мене настільки ж незнайома. Тому, якщо ви згодні, я прошу вас приготувати кілька думкозаписів, з яких я міг би ознайомитися з вашою мовою і звичаями».

«Думкозаписи? Що це таке?» — спантеличено запитав Гордон.

«Хіба їх ще не винайшли? — здивувався Зарт Арн.— У такому випадку залиште для мене кілька дитячих книжок з картинками, словників, щоб вивчити вашу мову, і звукозаписів, щоб познайомитися з вимовою.— І додав: — Я не чекаю негайної відповіді, Джон Гордон. Завтра я знову зв'яжуся з вами, і тоді ви повідомите про своє рішення».

«Завтра я буду думати, що все це дикий сон»,— заперечив Гордон.

«Вам необхідно переконати себе, що це не сон» — пояснив Зарт Арн.— Я входжу у контакт з вашим розумом, коли ви у напівсні, коли ваша воля ослаблена і мозок сприйнятливий. Але це НЕ СОН».

Прокинувшись вранці, Джон Гордон відразу все пригадав.

«Невже це сон? — здивовано запитував він себе.— Зарт Арн попереджав, що так і буде здаватися. Але уві сні і не таке буває».

Гордон так і не вирішив, примарилася йому розмова чи ні, і поїхав на службу.

Ніколи ще контора не здавалося йому такою брудною і задушливою, як цього довгого дня. Ніколи його рутинні обов'язки не були настільки нудними і одноманітними.

Весь день Гордон ловив себе на диких мріях про казкову пишноту великих зоряних королівств, які знаходяться за 200 тисяч років у майбутньому, про нові, дивні, ваблячі світи...

До кінця дня рішення було прийняте. Якщо ця неймовірність реальна, то він зробить те, про що просить Зарт Арн.

Він відчував себе трохи по-дурному, коли дорогою додому затримався, щоб купити дитячі книжки з картинками, вправи з граматики і платівки для вивчення англійської мови.

Але ввечері ліг спати рано. Охоплений нервовим збудженням, він чекав поклику Зарт Арна. Однак поклику не було, оскільки Гордон не спав. Він був надто схвильований, щоб заснути.

Кілька годин він кидався та крутився у ліжку. Починало світати, коли він занурився у тривожну дрімоту.

Тут же пролунав різкий уявний голос — говорив Зарт Арн.

«Нарешті мені вдалося зв'язатися з вами! Скажіть мені, Джон Гордон, що ви вирішили?»

«Я зроблю це, Зарт Арн,— відповів Гордон.— Але негайно! Якщо я ще кілька днів буду думати про це, то остаточно збожеволію».

«Добре,— пролунала швидка відповідь.— Апарат готовий. Ви проживете у моєму тілі шість тижнів. До кінця цього терміну я буду готовий для зворотного обміну.— Він почекав трохи, потім продовжив: — Ви повинні пообіцяти мені ось що. Ніхто у моєму

часі, крім Вель Квена, не знатиме про наш обмін. Ви не повинні говорити НІКОМУ про те, що ви — чужий у моїй оболонці. Інакше нам обом загрожує нещастя!»

«Обіцяю,— швидко відповів Гордон і додав зніяковіло: — Але ви теж, сподіваюся, будете обережні з МОЇМ тілом? »

«Даю слово,— відповів Зарт Арн.— А тепер ослабте волю, щоб ваш розум не опирався силі, яка перенесе його крізь час і простір».

Це було легше сказати, ніж зробити. Не так вже й просто ослабити волю, коли твій розум збирається відірвати від тіла.

Однак Гордон спробував підкоритися, зануритися глибше у дрімоту. І раптом відчув дивне, тягнуче почуття всередині мозку. Це не було фізичне відчуття, воно було схоже скоріше на магнетичну силу.

Ні з чим незрівняний жах охопив його мозок, коли він відчув, як його кинуло у бездонні глибини мороку.

Майбутній Всесвіт

Свідомість повільно поверталась до Гордона. Він лежав на високому столі у кімнаті, яскраво освітленій сонцем.

Кілька секунд він приголомшено дивився вгору, відчуючи жахливу слабкість і тремтіння. Прямо над головою звисав якийсь дивний апарат, схожий на срібний шолом з безліччю дротів. Потім у полі зору з'явилося зморщене обличчя сивочолого старика, але радісне збудження робило його блакитні очі молодими і сяючими.

Він заговорив з Гордоном, і голос його був різким від хвилювання. Але мова була абсолютно незнайома Гордону.

— Я не розумію,— безпорадно сказав Гордон. Старий показав на себе.

— Вель Квен,— сказав він.

— Вель Квен? — Гордон згадав. Зарт Арн говорив, що так звати його колегу з майбутнього.

З майбутнього! Отже, вченим ВДАЛОСЯ зробити цей неймовірний обмін душами та тілами крізь безодню часу? Охоплений раптовим збудженням, Гордон спробував сісти, але не зміг. Він був ще дуже слабким. Але він встиг поглянути на своє тіло. Те, що він побачив, вразило його.

Це було не його тіло. Не кремезна, мускулиста фігура Джона Гордона. Це було високе, струнке тіло, одягнене у білу шовковисту сорочку без рукавів, білі штани та сандалі.

— Тіло Зарт Арна! — прохрипів Гордон.— А там, у Нью-Йорку, Зарт Арн прокинувся у МОЄМУ!

Старий Вель Квен, судячи з усього, впізнав вимовлене ім'я та покwapом кивнув.

— Зарт Арн — Джон Гордон,— сказав він, вказуючи на нього.

Обмін вдався! Він промчав крізь 2 тисячі століть і перебував тепер у тілі іншої людини!

Різниці, однак, не відчувалося. Гордон спробував поворушити руками і ногами. Всі м'язи слухалися чудово. Але волосся у нього ставало дибки від згадки про неймовірність того, що відбулося. Він відчував істеричну ностальгію за власним тілом.

Вель Квен, здавалося, розумів його почуття. Підбадьорливо поплескав його по плечу і подав кришталеву чашу з пінистою червоною рідиною. Гордон випив і відчув, як прибавилося сил.

Вчений допоміг йому зійти зі столу і підтримував, доки Гордон здивовано оглядав кімнату.

Яскраве сонячне світло лилося звідусіль: вікна були у всіх стінах просторої восьмикутної кімнати. Промені дробилися і грали на механізмах і приладах, на стелажах з металевими касетами дивного виду. Гордон не був вченим, і кількість наукового обладнання приголомшила його.

Вель Квен підвів його до високого дзеркала.

Гордон завмер, побачивши своє відображення.

Він був тепер високим чорнявим молодим чоловіком, зростом значно вище шести футів. Обличчя смагляве, з різким профілем і серйозними темними очима. Досить гарне. Воно зовсім не було схоже на колишнє обличчя Гордона, широке і засмагле.

Він побачив, що одягнений у сорочку, яка щільно облягала тіло, і такі ж штани. Вель Квен накинув йому на плечі довгий шовковий білий плащ. Сам він був одягнений так само.

Вчений знаками показав Гордону, що йому слід лягти і відпочити. Однак, незважаючи на слабкість, Гордон не зміг втриматися, щоб не поглянути на невідомий світ далекого майбутнього.

Похитуючись, він наблизився до одного з вікон, очікуючи побачити неймовірне видовище надсучасного мегаполісу, вражаючої столиці цивілізації, що завоювала зірки. Але на нього чекало розчарування. За вікном простягався дикий, непривітний

ландшафт. Восьмикутне приміщення займало верхній поверх масивної бетонної вежі, яка стояла на крихітному плато, на краю крутого урвища.

Навкруги юрмилися колосальні гірські піки, увінчані блискучими сніговими шапками. Між ними в усіх напрямках темніли бездонні, глибиною у тисячі футів, прірви. Інших будівель ніде не було. Картина нагадувала Гімалаї XX століття.

Джон Гордон похитнувся від слабкості. Вель Квен поспішно провів його вниз, до маленької спальні на першому поверсі. Він розтягнувся на м'якому ліжку і майже миттєво заснув.

Коли Гордон прокинувся, був уже новий день. Увійшов Вель Квен, привітався, перевірів його пульс і дихання. Старий підбадьорливо усміхався. Потім приніс сніданок. Густий, солодкий, коричневий напій, фрукти і щось схоже на сухе печиво. Очевидно, все це було насичене поживними речовинами, оскільки голод Гордона зник після перших ковтків.

Потім Вель Квен став навчати його мові. Він користувався невеликим апаратом, який давав надзвичайно реалістичні стереоскопічні зображення, і ретельно вимовляв назву кожного предмета або сцени, які показував.

За цим заняттям Гордон провів тиждень, не виходячи з вежі. Він схоплював мову з вражаючою швидкістю, частково завдяки способу навчання, частково завдяки тому, що основою мови була англійська. За 200 тисяч років її словник дуже змінився і розширився, проте це не була чужа мова.

— Ми на Землі? — Таким було перше питання Джона Гордона. Старий кивнув:

— Так, ця вежа розташована серед найвищих земних гір.

Отже, справді Гімалаї. Величаві снігові піки виглядали настільки ж пустельними і дикими, як і під час війни, коли він літав у цих краях.

— Хіба на Землі більше не залишилося людей і міст? — здивувався він.

— Звичайно, залишилися. Зарт Арн вибрав найвідлюдніше місце на планеті для того, щоб ніхто не заважав його таємним дослідом. Звідси, з цієї вежі, він досліджував минуле, обмінюючись тілами з безліччю людей різних епох світової історії. Ваш період — найвіддаленіший.

У Джона Гордона виникло дивне відчуття, коли він уявив, що й інші також були у його теперішньому стані.

— А їм ... цим людям ... Їм вдалося повернутися у свої тіла і свій час?

— Звичайно. Я залишався тут, щоб працювати на передавачі. І коли наставав строк, я проводив зворотний обмін. Так само буде і з вами.

Це трохи заспокоїло Гордона. Як не приваблювали його незнані пригоди майбутнього, але йому не хотілося б залишатися у чужому тілі невизначено довго.

Вель Квен ознайомив Гордона з усіма тонкощами дивовижного методу контакту і обміну між розумами. Показав йому роботу

телепатичного підсилювача, здатного спрямувати уявне повідомлення будь-якій людині у минулому. А потім пояснив роботу і самого апарату.

— Розум — це електронна структура у мозку. Енергія апарату перетворює її на фотонну. Фотонну свідомість можна передати крізь будь-яке вимірювання, навіть, четверте, тобто час. Енергетичний потік працює у обох напрямках, одночасно вилучаючи і проектуючи обидва розуми, щоб обміняти їх.

— Зарт Арн сам винайшов цей метод? — поцікавився Гордон.

— Ми винайшли його разом,— відповів Вель Квен.— Теорія у мене була. Зарт Арн — найздібніший мій учень, він допоміг побудувати і випробувати апарат. Результат перевершив найсміливіші очікування. Бачите стелажі? Це думкозаписи, принесені Зарт Арном з досліджених ним минулих епох. Ми працюємо таємно. Якщо Арн Аббас запідозрить що-небудь, то заборонить своєму синові ризикувати собою.

— Арн Аббас? — перепитав Гордон.— Хто це?

— Володар Середньо-Галактичної Імперії, столиця якої, Троон, знаходиться поблизу зірки Каноус. У нього двоє дітей. Старший — його спадкоємець, Джал Арн. Другий — Зарт Арн.

Гордон розгубився.

— Ви хочете сказати, що людина, у тілі якої я перебуваю, це син наймогутнішого володаря Всесвіту?

— Так,— кивнув Вель Квен.— Але Зарт не цікавиться політикою. Він вчений. Ось чому він живе тут, а не у Трооні.

Гордон згадав, як Зарт Арн розповідав йому про своє високе становище у Імперії. Але він не підозрював, якою є справжня висота цього положення.

— Вель Квен, а що таке Середньо-Галактична Імперія? Вона охоплює всю Галактику?

— Ні. Є багато зоряних королівств, часом ворогуючих між собою. Імперія лише найбільше з них.

Гордон не зміг приховати розчарування.

— Я сподівався, що світ майбутнього буде демократичним, а війни зникнуть.

— Зоряні королівства — по суті демократії, у них править народ,— пояснив Вель Квен.— Ми просто даємо гучні титули своїм правителям.

Гордон кивнув.

— Здається, я розумію. Це як англійська демократія нашого часу. Там теж є своя королева.

— Щодо війн,— продовжував Вель Квен,— то з ними на Землі було покінчено. Ми знаємо це з історії. Мир і процвітання дозволили здійснити перші міжзоряні перельоти. Але нинішні зоряні королівства роз'єднані, як колись земні народи. Ми намагаємося їх об'єднати...

Вель Квен підійшов до стіни і торкнувся вимикача. У повітрі виникла об'ємна карта Галактики — дископодібний рій блискучих іскор. Кожна була зіркою, їх кількість вражала. Туманності,

комети, темні хмари — все було на цій галактичній карті. Зображення складалося з багатьох частин, виділених кольором.

— Кольорові області — це зоряні королівства,— пояснив Вель Квен.— Як бачите, найбільша з них — зелена зона Середньо-Галактичної Імперії — включає у себе всю північ і центр Галактики. Сонце і Земля знаходяться на крайній півночі, біля диких прикордонних систем Маркізатів Зовнішнього Космосу. Невелика пурпурна зона на південь від Імперії — це баронство Геркулеса, барони яких правлять незалежними світами Скупчення Геркулеса. На північний захід лежить королівство Фомальгаут, південніше — королівства Ліри, Лебедя, Полярної та інших сузір'їв, здебільшого союзних Імперії. А зірки і планети, занурені у вічний морок чорної хмари на південному сході, утворюють Лігу Темних Світів. Це найсильніший ворог Імперії.

Арн Аббас давно вже намагається переконати зоряні королівства об'єднатися і покінчити з ворожнечею та війнами. Але диктатор Ліги Шорр Кон інтригує проти цієї політики, розпалюючи у дрібних королівствах сепаратистські настрої.

Почуте вразило Джона Гордона, людину XX століття.

Він приголомшено дивився на карту. Вель Квен продовжував:

— Я навчу вас користуватися думкозаписами, і тоді ви зможете самостійно вивчити нашу історію.

У наступні дні, поглиблюючи знання мови, Гордон вивчав також історію світу за минулі 2 тисячі століть. Касети думкозаписів розгортали перед ним епічну сагу завоювання зірок.

Видатні подвиги, жахливі катастрофи у космічних хмарах і туманностях, жорстокі сутички з чужим нелюдським розумом... Земля була дуже маленькою і далекою, щоб керувати зростаючими володіннями людини. У зоряних системах виникали свої уряди, які дали початок нинішнім королівствам. Так виникла і велика Середньо-Галактична Імперія, якою тепер правив Арн Аббас.

— Вам, ймовірно, хочеться побачити побільше, перш ніж ви повернетесь до свого часу,— сказав одного разу Вель Квен.— Для початку я хочу показати, як виглядає тепер ваша Земля. Станьте-но на цю пластину.

Він стояв на великому кварцовому диску, одному з двох, вмонтованих у підлогу. Гордон нерішуче став поряд.

— Це телестерео. Воно діє практично миттєво на будь-якій відстані,— пояснив Вель Квен і поклав палець на перемикач.

— Ньюар — найбільше місто Землі. Правда, воно набагато скромніше багатьох зоряних столиць...

І раптом Гордон опинився зовсім у іншому місці. Він знав, що знаходиться у лабораторії, але одночасно стояв на такому ж кварцовому диску, на вершині іншої вежі, теж дуже високої, і під ним стелилося величезне прекрасне місто. Кругом білили терасовані піраміди. На терасах квітли сади. Подекуди з зелені виступали барвисті альтанки, під деревами гуляли люди. Далеко на обрії виднівся космопорт, там рядами стояли зорельоти. Серед них височіло кілька масивних, грізного вигляду бойових кораблів, прикрашених зображенням комети — емблемою Імперії.

Вель Квен переключився на інший стереоприймач у Ньюарку. Гордон мигцем побачив місто зсередини — зали і коридори, квартири і цехи, гігантські підземні атомно-енергетичні станції. Раптом вся ця картина зникла. Вимкнувши телестерео, Вель кинувся до вікна.

— Корабель! — скрикнув він.— Не розумію. Кораблі тут ніколи не приземляються!

Гордон почув гул і побачив продовгуватий, стрункий, сяючий апарат, що швидко спускався до одинокої вежі. Вель Квен не приховував тривоги.

— Це бойовий корабель, крейсер-розвідник, але на ньому немає емблеми. Тут щось не так!

Блискучий корабель уже спустився на плато, за чверть милі від вежі. Одразу відчинилися люки, звідки вибігло десятка два людей у сірих мундирах і шоломах, з довгоствольними пістолетами в руках.

— Це форма Імперії, але їх не повинно бути тут ...— На зморшкуватому обличчі Вель Квена читалося здивування і тривога.— Треба повідомити Ньюар!

Та тільки-но він повернувся до телестерео, як знизу почувся гучний тріск.— Вони ламають двері! — скрикнув Вель Квен.— Швидше! Джон Гордон, беріть...

Гордон так і не дізнався, що хотів сказати йому Вель Квен, бо у цей момент нападники увірвалися до кімнати. Виглядали вони дивно. Обличчя їх були безбарвні, неприродньо бліді.

— Солдати Ліги! — скрикнув Вель Квен і кинувся до телестерео. Ватажок нападників підняв свій довгий, тонкий пістолет. Звідти вилетіла крихітна кулька, яка вп'ялася у спину Вель Квена і вибухнула. Старий упав як підкошений. Гордон, зацікавлений було від подиву, з лютим криком кинувся вперед. Один із солдатів підняв пістолет.

— Не стріляти, це Зарт Арн! — крикнув офіцер, який застрелив Вель Квена.— Взяти живим!

Гордон поцілював кулаком комусь у обличчя, але його вже схопили та скрутили руки за спиною. Він виявився настільки ж безпорадним, як розлючена дитина.

— Принц Зарт,— квапливо звернувся до нього блідий офіцер.— Мені шкода, що так вийшло з вашим колегою, але він збирався викликати допомогу, а про нашу появу тут ніхто не повинен знати. Вам особисто ніщо не загрожує. Ми прибули, щоб доставити вас до нашого вождя.

Гордон спантеличено дивився на цю людину. Те, що відбувалося здавалося йому диким сном. Ясно було одне: ніхто не сумнівається, що він справжній Зарт Арн. І це природно, оскільки він і був Зарт Арном, принаймні зовні.

— Що це означає? — гнівно запитав він.— Хто ви такі?

— Ми з Хмари,— відповів офіцер.— Не хвилюйтеся, принце, ви у безпеці. Ми прийшли, щоб доставити вас до Шорр Кана.

Джон Гордон спочатку не зрозумів, потім згадав, що говорив йому покійний Вель Квен. Шорр Кан — це вождь Ліги Темних Світів, головного противника Імперії. Отже, ці люди — вороги зоряного

королівства, до правлячого дому якого належить Зарт Арн. Вони думають, що він і є Зарт Арн, і хочуть викрасти його! Справжній принц не міг передбачити таке, коли задумував обмін тілами і душами.

— Я не піду з вами! — крикнув Гордон.— Я залишуся на Землі!

— Доведеться вжити силу,— сказав офіцер.— Гей, тягніть його!

Таємничі агресори

Раптом його перервали. До вежі вбіг ще один блідолиций солдат.

— Тривога! Сюди наближаються три космічних крейсери!

— Патруль Імперії! — заверещав офіцер Ліги.— Швидше!

Скориставшись замішанням, Гордон вирвався з рук противників. Він схопив якийсь важкий металевий предмет і став люто відбиватися. У нього була перевага в тому, що він їм був потрібний живий і неушкоджений, йому ж церемонитися було не обов'язково. Двоє впали від його лютих ударів, але інші знову скрутили його і вирвали з рук імпровізовану зброю.

— Тепер до корабля! — крикнув, задихаючись, блідий офіцер Ліги.— Швидше!

Четверо солдат потягли Гордона вниз сходами, виволокли на морозне повітря. До корабля залишалося зовсім небагато, коли гармати, що стирчали з його бортів, повернулись до неба і відкрили вогонь.

Блідий офіцер закричав. Джон Гордон побачив три масивних сигароподібних бойових корабля, які пікірували прямо на них. Пролунав оглушливий вибух. Гордона і його викрадачів кинуло додолу. Напівоглушений, він чув гучний гул кораблів, що

приземлялися. А коли, хитаючись, встав на ноги, все було вже скінчено.

Корабель Ліги став купою оплавленого металу. Кругом валялися трупи солдатів. Люки крейсерів відкрилися, звідти до Гордона бігли люди у сірих мундирах і шоломах.

— Принце, вас не поранено? — крикнув Гордону їх ватажок, високий чорнявий чоловік з худорлявим мідно-червоним обличчям. Його чорні очі світилися веселим збудженням.— Я Хелл Беррел, командир патруля у секторі Сиріуса. Наш радар зафіксував невідомий корабель, який прямував до Землі, ми погналися за ним, і ось ...— Він подивився на вбитих.— Люди Хмари, клянусь Небом! Шорр Кан наважився підіслати до вас своїх агентів! Це може стати приводом для війни!

Джон Гордон гарячково розмірковував. Схвильований офіцер теж прийняв його за сина правителя. А він не міг сказати правду, не міг відкрити, що він — Джон Гордон у оболонці Зарт Арна! Бо Зарт Арн взяв з нього обіцянку не говорити цього нікому, застеріг, що це може загрожувати нещастям! Він повинен зберегти своє мимовільне самозванство, поки не позбудеться цих людей.

— Ні, я не поранений,— сказав Гордон.— Але вони стріляли у Вель Квена. Боюся, він мертвий.

Вони поспішили до вежі. Гордон квапливо вбіг сходами і схилився над старим. Одного погляду було достатньо. Вибух атомної кулі випалив у тілі Вель Квена величезну рану. Смерть вченого означала, що у цьому дивному світі Гордон повинен відтепер розраховувати лише на себе. Чи зможе він коли-небудь повернутися у своє тіло і свій час? На щастя, Вель Квен встиг

розповісти достатньо, щоб Гордон зумів увійти в телепатичний контакт зі справжнім Зарт Арном.

Вихід був один. Він залишиться тут, біля апарата, який єдиний може повернути його до колишнього життя.

— Я повинен негайно доповісти про напад, принц Зарт,— сказав Хелл Беррел.

— Не треба,— квапливо заперечив Гордон.— Небезпека минула. Збережіть всю цю справу у тайні.— Він сподівався натиснути на Хелла своїм авторитетом. Однак той вагався.

— Я порушу свій обов'язок, якщо не повідомлю про таку важливу подію.

Підійшовши до телестерео, він торкнувся перемикачів. За мить над другою кварцовою пластиною виникло об'ємне зображення незнайомого офіцера.

— Штаб флоту на Трооні,— уривчасто промовив він.

— Капітан Хелл Баррел з патруля сектора Сіріуса хоче доповісти його світлості Арн Аббасу про справу крайньої важливості.

— Хіба не можна доповісти командору Корбуло? — здивувався офіцер.

— Справа надто важлива і невідкладна,— пояснив Хелл Баррел. — Я беру на себе всю відповідальність, наполягаючи на аудієнції.

Потяглися хвилини очікування. Потім у телестерео з'явилася зовсім інша людина. Масивний гігант з розлогими жорсткими бровами над пронизливими, сталевими очима. Поверх темної

куртки і брюк на ньому був пишно розшитий плащ, велика, сивувата на скронях голова не покрита.

— Відколи це прості капітани... — сердито почав він, але потім побачив Джона Гордона.— Ти, Зарт? Що трапилось?

Гордон зрозумів, що ця людина з жорстким поглядом — Арн Аббас, володар Середньо-Галактичної Імперії, батько Зарт Арна. Його батько.

— Нічого особливого... — почав було він, але його перебив Хелл Баррел:

— Вибачте, принце, справа надто серйозна! — Він повернувся до імператора.— Розвідувальний крейсер Ліги проник до Землі та намагався викрасти принца. Мій патруль випадково опинився поблизу, ми засікли їх радаром, наздогнали та знищили.

— Бойовий корабель Ліги порушив космічні кордони? — гнівно вимовив імператор.— І намагався викрасти мого сина?! Проклятий Шорр Кан! Він зайшов занадто далеко! Хелл Беррел вставив:

— Нам не вдалося захопити живим хоча б одного з хмарників, але принц Зарт повідомить вам усі подробиці.

Гордону хотілося звести значення цього випадку до мінімуму, покінчити з нестерпним нервовим напруженням, знову залишитися наодинці.

— Вони сподівалися захопити нас зненацька,— поспішно сказав він.— Більше вони не посміють. Тож мені вже ніщо не загрожує.

— Не загрожує. Про що ти говориш? — Обличчя Арн Аббаса потемніло.— Ти знаєш не гірше за мене, навіщо Шорр Кан пішов на це та до яких наслідків це могло привести! Тобі не можна залишатися на Землі, Зарт! Досить сидіти у глушині зі своїми дослідженнями. Ось до чого вони призвели! Ми більше не будемо ризикувати. Ти повинен негайно повернутися на Троон!

У Гордона впало серце. На Троон, на інший край Галактики. Але якщо він залишить лабораторію, то назавжди втратить шанс повернутися у свій час!

— Я не можу на Троон,— сказав він у відчаї.— Мені потрібно ще кілька днів, щоб закінчити досвід!

— Роби, що тобі загадано, Зарт! — гнівно закричав Арн Аббас.— Ти повинен летіти, причому негайно! — І, звівши погляд на Хелл Беррела, імператор наказав: — Беріть принца на крейсер, капітане. А якщо спробує заперечити, везіть його під вартою!

Чарівний світ

Величезний крейсер мчав у міжзоряному просторі зі швидкістю, яка багаторазово перевищувала світлову. Земля і Сонце давно вже зникли за кормою, попереду розкинувся центр Галактики, що переливався блискучими шаровими скупченнями. Джон Гордон стояв у просторій рубці «Каріс» разом з Хелл Беррелом і двома штурманами. Завдяки туманному, блакитнуватому енергетичному полю, яке огортало кожен предмет у кораблі, він не відчував перевантажень. Зате щоразу, коли він дивився на величну панораму попереду, всередині у нього все немов переверталось.

— Те, що Шорр Кан відправив крейсер,— це безумство,— сказав Хелл Беррел.— Яка йому від цього користь?

Гордон і сам дивувався. Він не бачив причин, які виправдали б бажання захопити молодшого сина імператора.

— Думаю,— сказав він,— Шорр Кан збирався використати мене як заручника. На щастя, ви знищили цих негідників, капітане. А зараз мені хотілося б відпочити.

Хелл Берлін вів його вниз вузькими коридорами крейсера. Гордон не подавав виду, як йому цікаво, але насправді згорав від цікавості. Чого тут тільки не було! І довгі, вузькі гарматні галереї, і навігаційні відсіки, і радарні камери верхньої палуби.

Офіцери і солдати, які зустрічалися їм на шляху, шанобливо віддавали честь. Піддані Середньо-Галактичної Імперії розрізнялися кольором шкіри — наслідок походження з різних зоряних систем. Сам міднолиций капітан, як дізнався Гордон, був родом з Антаресу.

Хелл Даррелл відкрив двері до маленької скромної каюти.

— Мої особисті апартаменти, принце. Розташовуйтеся.

Залишившись один, Джон Гордон відчув полегшення. Напруга останніх годин була надмірною. Вони залишили Землю відразу після похорону Вель Квена. І кожную хвилину польоту йому доводилося грати свою роль.

Він не міг сказати про себе правду. Зарт Арн вважав, що вона зашкодить їм обом. Чому? Гордон міг тільки здогадуватися.

Але він зобов'язаний тримати слово. Ніхто не повинен запідозрити, що він принц тільки зовні.

Втім, навіть якщо він проговориться, ніхто йому не повірить.

Вель Квен розповідав, що експерименти Зарт Арна були таємними.

Хто повірить у цю неймовірну історію?

Єдиною лінією поведінки, наскільки він розумів, було якомога краще виконання ролі принца на Трооні та швидке повернення до вежі-лабораторії. А там він придумає спосіб для зворотного обміну з Зарт Арном.

Лежачи на м'якому ліжку, Гордон втомлено розмірковував, чи потрапляв хто-небудь у таке ж положення, як він зараз.

«Залишається опанувати себе і зображати Зарт Арна,— вирішив він.— Якби тільки Вель Квен був живий!»

Йому стало нестерпно сумно. Потім, стомлений і засмучений, він занурився у сон.

Прокинувшись, Гордон замість білої стелі своєї нью-йоркської квартири побачив над собою блискучий метал, почув низький, басовитий гул. Все, що сталося не було божевільним сном. Він все ще перебував у тілі Зарт Арна на величезному військовому кораблі, який мчав крізь Галактику.

Двері відчинилися, увійшов чоловік у мундирі, шанобливо привітався. Він приніс сніданок: синтетичне м'ясо, фрукти, знайомий вже шоколадний напій. Потім заглянув Хелл Беррел.

— Йдемо за графіком, ваша високість. Будемо у Канопуса за три дні.

Гордон не наважився відповісти інакше, як кивком. Він повинен був грати свою роль. Ходити по кораблю так, немов все йому тут

знайоме, приховувати цікавість, вислуховувати натяки на тисячі речей, у яких відмінно розбирався Зарт Арн,— і ні словом не видати свого незнання. Але чи вдасться продовжувати цю гру на Трооні?

На третій день, увійшовши до рубки, Джон Гордон був засліплений блиском, який пробивався навіть крізь темні світлофільтри.

— Канопус, нарешті! — сказав йому антаресець.— За кілька годин сядемо!

Поклик пригод знову зазвучав у мозку Гордона, коли він подивився в ілюмінатор. Пишність Канопуса вражала. Заради цього видовища варто було ризикнути життям.

Колосальна сонце порушувало всі уявлення про велике. Зірка виблискувала білим сяйвом, займаючи півнеба, заливаючи простір яскравим, неземним світлом. Гордон насилу зберігав холонокровність. Він був людиною минулого, його мозок не звик до таких потрясінь.

Гул корабельних генераторів знизився, коли крейсер ліг на орбіту планети завбільшки з Землю — однієї з супутників величезної зірки. Це і був Троон. Світ зелених материків і сріблястих морів, серце і мозок Імперії, що простягалася на половину Галактики.

— Ми сядемо у Трооні,— повідомив Хелл Беррел. — Командор Корбуло наказав, щоб я негайно доставив вас до Арн Аббаса.

— Я буду радий бачити батька,— внутрішньо напружившись, сказав Гордон. Батька! Людину, яку він бачив тільки по телестерео, повелителя неосяжної зоряної держави... І знову

застереження Зарт Арна сплигло у його пам'яті. Нікому не говорити правди! Нікому. Пройти всі випробування і повернутися на Землю.

Сріблясті моря і зелені материки Троона мчали назустріч «Каріс». Корабель падав до планети, не турбуючись про попереднє гальмування. Серце у Гордона завмерло, коли він глянув униз. Над берегом океану здіймалася високе гірське пасмо, що виблискувало і переливалося, як кришталь. Це і був кришталь, як він зрозумів за хвилину,— гірський хребет, утворений витісненням розплавлених силікатів з надр планети.

Високо над морем, піднесене на плоскогір'ї серед цих кришталевих кряжів, лежало казкове місто. Його витончені купола були немов блискучі бульбашки з різнокольорового скла. Світло Канопуса падало на шпилі й вежі та відбивалося райдужним сяйвом. Це було місто Троон, серце і столиця Імперії.

Корабель спустився у космопорті, розташованому на північ від міста. Тут дрімали сотні зорельотів — винищувачі, крейсери, розвідники, трубоподібні монітори з великими гарматами. Всі вони були прикрашені кометою — емблемою Імперії.

Гордон вийшов з «Каріс» разом з Хелл Беррелом і іншими офіцерами на сонячне світло, біле і нереальне. Навколо височіли доки з величезними бойовими кораблями: батареї атомних гармат вимальовувалися на тлі неба. Вдалині височіли блискучі куполи та шпилі міста.

Збентежений голос Хелл Беррелла вирвав Гордона із заціпеніння.

— Вагон у тунелі чекає на вас, ваша високість,— нагадав антаресець.

— Так, звісно,— поспішно кивнув Гордон. Він чекав від Хелл Беррелла хоча б найменшого натяку на подальші події, щоб остаточно не заплутатися. Вони йшли повз кораблі, повз завмерлі самохідні крани, повз салютуючих офіцерів.

З кожною хвилиною Джон Гордон все сильніше відчував безнадійність всієї справи. Як зможе він грати свою роль, коли все навкруги так приголомшливо нове і дивне? Однак застереження Зарт Арна знову сплигло у його мозку. «Пройти через все це! — сказав він собі.— Стежити за кожною своєю дією...» Вони досягли початку освітлених сходів, що вели униз, під землю. Там лежала розгалужена мережа круглих металевих тунелів. В одному з них чекав циліндричний вагон. Щойно Гордон і Хелл Беррел зайняли місця у пневматичних кріслах, як він помчав з величезною швидкістю. Хвилин за п'ять вагон зупинився, і вони вийшли у такий же підземний вестибюль. Тут чергували вартіві з атомними рушницями. Вони салютували Гордону.

Один молодий офіцер, віддаючи честь, повідомив:

— Весь Троон радіє вашому прибуттю, ваша високість.

— Нема часу на церемонії,— нетерпляче перервав його Хелл Баррел.

Слідом за капітаном «Каріс» Гордон вийшов до відчинених дверей, за якими починався коридор з напівпрозорими алебастровими стінами. Підлога коридору плавно рушила, щойно на неї ступили, і Гордон ледве стримав здивований вигук.

Ковзаючи вперед і вгору довгими сходами, він збагнув, що знаходиться у нижніх поверхах палацу Арн Аббаса.

Це був нервовий центр Імперії, закони якої простягалися на тисячі світлових років! Але досягнути це повністю Гордон не міг.

Рухомий килим доставив до високих бронзових дверей, перед якими розступилася ще одна група озброєних вартових. Антаресець залишився біля входу. Гордон пройшов усередину.

Це була невеличка кімната зі скромним оздобленням. Біля стін стояли апарати телестерео, напроти дверей — низький столик з численними екранами. За ним у металевому кріслі сидів чоловік, поруч стояли ще двоє. Всі троє дивилися на Гордона, серце у нього сильно забилося.

Чоловіком у кріслі був величезний, владного вигляду гігант у тьмяному золотому одязі. Його масивне, вольове обличчя, холодні сірі очі та густа, темна, сивувата на скронях шевелюра надавали йому схожості з левом. Гордон впізнав Арн Аббаса, володаря Імперії, батька Зарта. Ні, СВОГО батька! Він повинен завжди так думати. Молодший з тих, що стояли, був схожий на Арн Аббаса,— високий і ставний, але з більш дружелюбним обличчям. Джал Арн, МІЙ старший брат, зрозумів Гордон. А третя людина, кремезна, широколиця, одягнена у мундир з безліччю золотих нашивок, це, ймовірно, Чей Корбуло, адмірал імперського флоту.

Гордон зі стиснутим від хвилювання горлом зупинився перед сидячим.

— Батьку ...— насилу почав він. І тут же його перервали.

Арн Аббас блиснув на нього поглядом і гнівно вигукнув:

— Не називай мене батьком! Ти мені не син!

Дивний маскарад

У Гордона підкосилися ноги. Невже Арн Аббас запідозрив у ньому самозванця? Однак наступна фраза правителя дещо заспокоїла його, хоча голос імператора і залишався лютим.

— Мій син не стане місяцями тинятися задвірками Імперії, граючись у вченого, коли він потрібен мені тут! Через цю клятву науку ти зовсім забув про свій обов'язок! Гордон зітхнув вільніше.

— Мій обов'язок, батьку?

— Обов'язок перед Імперією! — прогримів Арн Аббас.— Ти прекрасно знаєш, яка гра розгортається по всій Галактиці і що вона означає для наших світів! — Він стукнув величезним кулаком по коліну.— Бачиш, до чого призвело твоє відлюдництво! Шорр Кан ледь не викрав тебе! Розумієш, що це означає?

— Так,— кивнув Гордон.— Якби Шорр Кану вдалася ця спроба, він використав би мене як заручника.

Арн Аббас метнув у нього спопеляючий погляд.

— Про що ти говориш, в ім'я зоряних чортів? Ти знаєш не гірше за мене, що Шорр Кан хотів вивідати таємницю Руйнівника!

Руйнівник? Що це ще таке? Як можна продовжувати божевільний маскарад, не знаючи найважливіших фактів з життя Зарт Арна? Якби не дане принцу слово, Гордон давно б у всьому зізнався. Але йому довелося прийняти невимушений вигляд.

— Звісно, Руйнівник. Про нього я і говорю.

— Не схоже,— відрізав Арн Аббас.— Клянуся Небом, саме тоді, коли потрібна допомога, у мене є лише один син, а другий навіть не пам'ятає про Руйнівника! — Володар нахилився уперед.— Прокинься, Зарте. Чи розумієш ти, що Імперія стоїть на межі жахливої кризи? Чи розумієш ти, що задумав цей проклятий Шорр Кон? Він посилає людей до баронства Геркулеса, до королівства Полярної і Лебеда, навіть до королівства Фомальгаут. Він робить все, щоб відірвати від нас союзників. І він будує нові бойові кораблі! Адмірал Корбуло похмуро кивнув.

— Всередині Хмари йдуть великі приготування. Ми знаємо про це, хоча промені наших радарів не проникають крізь екрани, встановлені вченими Шорр Кана навколо місця робіт.

— Він мріє розколоти Імперію та перетворити Галактику на купу ворогуючих королівств, які Ліга поглинула б поодинці,— продовжував Арн Аббас.— Тільки одне стримує Шорр Кана — Руйнівник. Шорр Кон знає, що він у нас є, але не знає точно, що це таке. Таємниця відома тільки мені, Джалу і тобі. Ось чому цей диявол намагався тебе захопити!

Нарешті щось прояснилося. Руйнівник — якась зброя, секрет якої відомий тільки членам королівського дому, в тому числі і Зарт Арну. Але Гордон нічого не знав про цей секрет!

— Я ніколи так не думав,— нерішуче сказав він.— Хоча і підозрював, що стан критичний.

— Криза може вибухнути у найближчі тижні,— підтвердив Арн Аббас.— Невідомо, як багато союзних королівств встиг відколоти Шорр Кан. Все залежить від того, наскільки великий його страх перед Руйнівником.— Він знову підвищив голос: — І тому я

забороняю тобі ховатися на Землі, Зарте! Ти залишишся тут і виконаєш свій обов'язок другого принца Імперії. Гордон розгубився.

— Але, батьку, я повинен ненадовго повернутися на Землю...

Правитель перервав його:

— Я вже сказав, що я це забороняю. Чи ти посмієш сперечатися зі мною?

Гордон відчув, що все валиться. Ця заборона означає катастрофу. Якщо він не повернеться до лабораторії, то як же він зможе зв'язатися з Зарт Арном?

— Я не бажаю більше заперечень,— люто продовжував імператор, коли Гордон спробував заговорити.— А тепер ідіть! Ми з Корбуло повинні порадитися!

Гордон безпорадно повернувся до дверей. Він відчував, що безнадійно заплутався. Джал Арн вийшов разом з ним, поклав руку на рукав.

— Не переживай, Зарт. Я знаю, наскільки ти відданий науковій роботі та яким ударом була для тебе смерть Вель Квена. Але батько має рацію, зараз твоє місце тут.

— Я готовий виконати свій обов'язок,— обережно сказав Гордон.— Але чим я можу допомогти?

— Батько говорив про Ліанну,— сказав Джал Арн.— Ти справді ухиляєшся від свого обов'язку, Зарт.— І, немов передбачаючи заперечення, додав: — Так, Мерн, я знаю. Але для Імперії

королівство Фомальгаут надзвичайно важливе. Треба зважитися, Зарт.

Ліанна? Мерн? Ці імена нічого не говорили Гордону. Це була таємниця, як і все інше у його самозванстві.

— Ти думаєш, що Ліанна ...— почав він. Джал кивнув:

— Треба, Зарт. Батько збирається оголосити про це ввечері, на Святі Місяців.— Він поплескав Гордона по спині.— Тримайся, справи не такі вже й кепські! У тебе вигляд, як у засудженого до смерті. На Святі побачимося.

Джал Арн повернувся і вийшов. Гордон спантеличено дивився йому вслід. Скільки ще це триватиме?

Звідкись з'явився Хелл Баррел. Антаресець був у піднесеному настрої.

— Принце, я зобов'язаний вам удачею! — вигукнув він.— Я думав, що отримаю догану від адмірала Корбуло за відхилення від запланованого маршруту...

— А натомість? — механічно запитав Гордон.

— А натомість,— посміхнувся Баррел,— ваш батько призначив мене помічником адмірала!

Гордон неухважно привітав свого рятівника. Думки його були зайняті власним заплутаним становищем. Залишатися тут більше не можна було. Треба йти, але куди? Він не мав уявлення, де розташовані покої принца. Однак не можна було і допустити, щоб хто-небудь здогадався про його необізнаність. Тому він попрощався з Хелл Беррелом і впевнено вийшов з кімнати через

інші двері, до коридору з рухомим килимом. Килим доставив його до великої круглої зали, яскраво освітленої білим сонячним світлом, яке лилося крізь високі кришталеві вікна. Сяючі сріблом стіни з чорними рельєфами. Темні зірки, рештки згорілих сонць, мертві світи...

Джон Гордон відчув себе карликом серед величі і розкоші цієї величезної похмурої зали. Він перетнув її та опинився у іншій великій кімнаті, стіни якої палали пишністю звихрених туманностей.

«Де ж, у дідька, можуть знаходитись покої Зарт Арна? — роздумував він, усвідомлюючи свою безпорадність.— Не стану ж я питати, де розташовані власні апартаменти. Але скільки можна безцільно блукати величезним палацом, викликаючи подив і, можливо, підозри?»

Літня людина у чорній палацовій лівреї вже дивилася на нього через цей Зал Туманностей з явним здивуванням. Коли Гордон наблизився, служитель низько вклонився. У Гордона виникла ідея.

— У мене є справа,— швидко сказав він.— Йдемо у мої апартаменти.

Слуга знову вклонився, але залишився на місці.

— Так, ваша високосте.

— Йди попереду! — нетерпляче розпорядився Гордон.

Можливо, старику це видалося дивним, але жодні почуття не позначилися на його обличчі. Він повернувся і повільно вийшов з Залу Туманностей. Гордон пішов за ним. Рухомий килим, як

ескалатор, безшумно ніс їх вгору розкішними широкими коридорами та сходами.

Двічі їм зустрілися люди: дві дівчини, яких супроводжував молодий стрункий офіцер і пара похмурих чиновників ... Всі низько вклонялися, вітаючи Гордона.

Килим доставив їх до мерехтливого, прикрашеного перлами коридору. Двері попереду розкрилися самі собою, і Гордон опинився у високій кімнаті з білими стінами.

— Слухаю, ваша високосте? — запитально повернувся до нього слуга.

Як позбутися його? Гордон вирішив цю задачу найпростішим способом.

— Я передумав,— недбало промовив він.— Ти мені не потрібен, можеш йти.

Слуга з поклоном вийшов. Тепер можна злегка розслабитися. Не така вже й хитра тактика — але вона, принаймні, дала Гордону тимчасовий притулок у покоях Зарт Арна.

Він раптом зрозумів, що важко дихає, наче після важкої роботи... Руки в нього тремтіли. Роль принца давалася йому нелегко. Він витер лоб.

— Боже мій! Чи був ще хто-небудь у такому становищі?

Його стомлений мозок відмовлявся роздумувати над цією проблемою. Гордон повільно пройшовся по всіх кімнатах.

Обстановка була порівняно скромною. Мабуть, Зарт Арн не прагнув до розкоші. Прості шовкові завіси, суворі металеві меблі,

стелажі з думкозаписами, апарат для їх читання... Одна з кімнат була обладнана як лабораторія.

Він заглянув до маленької спальні, потім вийшов на терасу, повну зелені та світла.

— Боже, мені й уві сні не ввижалася така краса!

Тераса, цей маленький висячий сад, розташовувалася високо на західній стіні величезного палацу. Перед Гордоном відкрилася панорама Троона.

Місто слави грандіозної зоряної імперії, осередок величі та могутності багатьох тисяч зоряних світів! Місто такої пишноти, що очі Джона Гордона, людини з маленької Землі, були засліплені і паралізовані.

Сліпучий диск Канопуса спускався до обрію. У його блиску круті схили Кришталевих гір здавалися прапорами небувалої яскравості.

Та ще яскравіше сяяли казкові вежі Троону. Куполи, мінарети, будівлі з блискучого скла. Палац, на одній з терас якого стояв Гордон, був найвищим. Оточений квітучими садами, він здіймався над великою столицею.

У сяйві призахідного сонця, над мерехтливими піками і хвилястим срібним морем, немов райдужні бабки, майоріли літаки. З космопорту на півночі велично піднялися кілька могутніх бойових кораблів і зникли у височині неба.

Грандіозність видовища придушувала. Місто було живим серцем небесних просторів і об'єднувало зірки та світи, які Гордон проминув у польоті.

«А мене вважають сином тутешнього володаря! — вражено подумав він.— Я не витримаю цього. Це занадто непомірний вантаж...»

Колосальна сонце сіло. Бузкові тіні збиралися у оксамитову ніч. Приголомшений і пригнічений, Гордон дивився, як на вулицях спалахують вогні. Запалали вони і на нижніх терасах палацу.

Два золотистих місяця піднімалися у небо, в якому сяяли міріади зірок, складаючись у незнайомі сузір'я і змагаючись з тріпотливими вогнями міста.

— Ваша високосте, вже пізно! Гордон обернувся. Йому кланявся кремезний чоловік, шкіра якого відливала блакиттю. Хтось із особистих слуг Зарт Арна, здогадався Гордон. З ним потрібно бути обережним!

— Свято Місяців починається за годину,— продовжував слуга. — Вам потрібно підготуватися, ваша високосте.

Гордон згадав слова Джал Арна про свято. Ймовірно, на цей вечір призначений королівський банкет. І ще Джал Арн говорив про якесь оголошення, що його Арн Аббас повинен зробити. Про Ліанну, про Мерн і про його обов'язок!

Випробування буде серйозним. Збереться купа гостей, і всі вони, очевидно, знають Зарт Арна та помітять найменшу помилку. Але доведеться йти.

— Що ж, вдягаємося,— сказав Гордон. Слуга подав йому чорний шовковий костюм, накинув на плечі довгий чорний плащ. Потім приколов на груди комету з блискучих зелених каменів — знак високого походження, як здогадався Гордон. І, знову побачивши

у високому дзеркалі свою незнайому постать, смагляве, з різкими рисами обличчя, він не міг повірити у реальність того, що відбувається.

— Мені треба випити,— уривчасто сказав він.— Щось міцне. Слуга поглянув на нього з легким подивом.

— Саква, принце?

Гордон кивнув. Слуга приніс кубок з темною рідиною, вона рознесла по жилах лоскотне тепло. Після другого кубка він уже відчував безтурботну впевненість. «Я хотів пригод — подумав він, виходячи з покоїв.— Що ж, я маю їх!»

Щоправда, пригод вийшло навіть більше, ніж він сподівався! Гордон ніколи і не мріяв про те, щоб з'явитися перед знаттю великої зоряної Імперії у образі її принца!

Приміщення гігантського палацу були наповнені м'яким світлом, тихою музикою, сміхом. Рухомі килими несли по коридорах групи святково одягнених чоловіків і жінок. Гордон — всі йому шанобливо кланялися — впевнено приєднався до потоку.

Килим виніс його до великого вестибюлю з блискучими золотими стінами. Перед ним розступалися виряджені вельможі. Гордон зібрався з силами і зробив крок до високого розвороття, масивні золоті двері були відчинені. Камергер у шовковому одязі вклонився і оголосив: — Його високість принц Зарт Арн!

Свято Місяців

Гордон заляк на місці. Він стояв на високому помості у величезній круглій залі зі стінами з чорного мармуру. Довгі сяючі

столи ломилися від страв, за ними сиділи сотні розкішно вдягнених людей.

Втім, не всі вони були людьми. Хоча тут, як і у всій Галактиці, переважав гуманоїдний тип, але були присутні також представники інших зоряних народів: то жабоподібна людина у зеленій лусці, то крилаті, з дзьобом і совиними очима, то якісь чорні, павукоподібні істоти з безліччю рук і ніг.

Джон Гордон підняв погляд, і на мить йому здалося, що бенкетна зала відкрита небесам. На тлі нічного неба серед тисяч блискучих зірок піднімалися до зеніту два золотих місяця і один сріблястий. Зображення було настільки досконалим, що він не одразу збагнув, що це стеля планетарію.

Погляди присутніх у залі були звернені на Джона Гордона. На помості теж стояв стіл, за ним сиділо зо два десятки найбільш знатних гостей. Серед них виділялася висока фігура Джал Арна.

— Що трапилося, Зарте? Ти ніби вперше у Зоряній Залі!

— Нерви,— хрипко відповів Гордон.— Здається, мені треба ще випити.

— Підкріплюєшся? — розсміявся Джал Арн.— Ну, Зарте, це не так уже й страшно!

Гордон опустився в крісло, до якого його підвів старший принц. Два місця поруч були порожні, далі сидів Джал Арн з дружиною і маленьким сином. По інший бік від себе Гордон побачив адмірала Корбуло. Навпроти сидів немолодий худий чоловік — Орт Бодмер, верховний радник Імперії.

Корбуло, строгий у своєму простому мундирі, вклонився Гордону.

— Ви бліді і пригнічені, Зарт,— сказав адмірал.— Це від довгого сидіння у лабораторіях. Космос — ось справжнє місце для молодого чоловіка, такого як ви.

— Я з вами згоден,— пробурмотів Гордон.— Дай бог, щоб я опинився там. Корбуло посміхнувся.

— Навіть так? Ну, Зарт, заспокойтеся. Допомога королівства Фомальгаут вкрай важлива, якщо Шорр Кан таки наважиться напасти.

«Про що всі вони говорять? — болісно розмірковував Джон Гордон.— Ліанна і Мерн, королівство Фомальгаут ... Що все це означає?»

Над його плечем улесливо схилювся слуга.

— Сакви,— попросив Гордон. На цей раз темна рідина злегка закрутила йому голову. Осушуючи другий кубок, він відчував несхвальний погляд Корбуло і бачив широку посмішку Джал Арна. І ще бачив сяючі столи, ошатних гостей, чудове штучне небо ... Ось воно яке, Свято Місяців!

Тиха музика раптово замовкла, і труби проспівали гучний срібний поклик. Всі встали. Побачивши, що Джал Арн піднімається, Гордон поспішив взяти з нього приклад.

— Його величність Арн Аббас, володар Середньо-Галактичної Імперії, сюзерен малих королівств, правитель зірок і планет у Маркізатах Зовнішнього Космосу!

— Її високість принцеса Ліанна, правителька королівства Фомальгаут!

Ці гучні, ясні слова змусили Джона Гордона здригнутися ще до того, як на естраді з'явилася велична постать Арн Аббаса з дівчиною, яка спиралася на його руку. Так ось хто така Ліанна! Принцеса, правителька західного королівства Фомальгаут! Але до чого тут він?

Арн Аббас, пишний у синяво-чорному плащі, на якому виблискували яскраві камені королівської комети, звернув на Гордона гнівні холодні очі.

— Ти забув про етикет, Зарт?! Підійди. Гордон ніяково ступив вперед. Дівчина була майже одного з ним зросту, хоча і здавалася меншою поряд з імператором. Довге мерехтливе біле плаття описувало її гнучкий, витончений стан. Гордість, краса, владність — ось що прочитав Гордон у ясних сірих очах, на витонченому білому обличчі, обрамленому ореолом золотистого волосся. Арн Аббас однією рукою взяв руку Гордона, іншою — руку Ліанни.

— Нобілі і капітани Імперії та союзних королівств! Оголошую вам таким, що має відбутися, шлюб мого молодшого сина Зарт Арна з принцесою Ліанною!

Заручини з цією прекрасною зоряною принцесою? Гордон був вражений. То ось на що натякали Джал Арн і Корбуло! Але він не має права! Він не Зарт Арн ...

— Візьми її руку! — гаркнув імператор.— Чи ти зовсім збожеволів?

Гордон відчув у долоні тонкі, унізані кільцями пальці дівчини. Арн Аббас задоволено ступив до столу. Гордон був не в силах

зрушити з місця. Ліанна посміхнулася йому солодкою, завченою посмішкою.

— Проведіть мене до наших місць,— швидко прошепотіла вона,— щоб всі могли сісти.

Гордон усвідомив, що всі у Зоряній Залі стоять і дивляться на них. Він незграбно підвів дівчину до крісла, сів поруч. Знову зазвучала плавна музика.

Ліанна дивилася на нього, злегка піднявши тонкі брови. Очі її потемніли.

— Ваша поведінка викличе пересуди. Ви тримаєтеся неприродньо!

Гордон насилу оволодів собою. Треба грати свою роль. Він ще знайде спосіб до шлюбу повернутися на Землю і обмінятися тілами зі справжнім Зартом. А зараз вона чекає, що він буде палким нареченим. Нехай так! Не його провина, якщо це обман.

— Ліанна, все так милуються вами, що мене навіть не помічають. У ясних очах дівчини відбився подив.

— Я ніколи ще не бачила вас таким, Зарт.

— Отже, це інший Зарт Арн,— засміявся Гордон.— Зовсім інша людина!

І це була правда, яку знав тільки він один!

Свято тривало. Строкатість, блиск і гул голосів.

Саква, випита Гордоном, забрала останні залишки його тривоги. Він, здається, мріяв про пригоди? Він отримав те, що й не снилося

нікому у його часі. І навіть якщо на нього чекає смерть, хіба він не залишиться у виграші? Хіба не варто ризикнути життям, щоб сидіти тут, у Зоряній Залі Троона, разом з владиками великих космічних королівств, поруч із зоряною принцесою?

Красивий, червонолиций молодий чоловік Сат Шамар, що сидів біля Корбуло, правитель союзного королівства Полярної, як пізніше дізнався Гордон, зі стуком поставив свій кубок на стіл.

— Нехай вони нападуть! Чим швидше тим краще! — вигукнув він.— Настав час провчити цього Шорр Кана! Адмірал глузливо подивився на нього.

— Настав час, ваша високість. А скільки бойових кораблів дасть Полярна нашому флоту?

— Боюся, всього кілька сотень,— розгубився Сат Шамар.— Але зате відмінної якості!

Цю розмову, очевидно, почув і Арн Аббас зі свого троноподібного крісла.

— Люди Полярної доведуть свою відданість Імперії. Це безсумнівно,— прогримів він.— І Фомальгаут, і Лебідь, і Ліра, та інші наші союзники.

— Якщо не підведуть барони Геркулеса,— підхопив Сат Шамар,— нам нічого боятися Хмари!

Гордон побачив, що погляди присутніх звернулися на двох чоловіків, які сиділи за дальнім кінцем столу. Старий з холодними очима і високий атлет років тридцяти. На їх плащах виблискували емблеми Скупчення Геркулеса.

— Конфедерація баронів вірна своїм зобов'язанням,— сухо відповів старий.— Але з даного питання ніякі формальні зобов'язання нами не приймалися.

Масивне обличчя Арн Аббаса потемніло від невдоволення, проте Орт Бодмер, верховний радник, звертаючись до старого барона, сказав примирливо:

— Всі тут поважають горду незалежність великих баронів, Зу Різаль. Але ми переконані, що ви ніколи не підете на угоду зі зловим тираном.

Трохи згодом Арн Аббас встав з-за столу. Юрби гостей почали розтікатися з Зоряної Зали. Придворні розступалися перед Гордоном і Ліанною. Дівчина всім посміхалася, з багатьма розмовляла, вона відмінно володіла собою. Гордон лише недбало кивав у відповідь на привітання. Можливі помилки його не бентежили, він відчував досконалу безпечність та незвичну теплоту всередині.

Ця саква виявилася воістину чарівним напоєм! Шкода, що не можна взяти хоча б трохи її з собою, до свого часу...

Він зрозумів раптом, що з Ліанною вони стоять на порозі величезної зали. Чаклунське зелене світло випромінювали палаючі комети, що повільно повзли штучним небосхилом. Тут кружляли у танці сотні пар під чарівну музику невидимого оркестру.

Гордона вразили неправдоподібно плавні рухи танцюючих. Вони немов парили у повітрі. Потім він здогадався, що зала обладнана

антигравітаторами, які зменшували вагу. І було зрозуміло, що він не зможе повторити жодного па цього повітряного танцю.

— Наскільки я пам'ятаю, ви кепський танцюрист,— сказала Ліанна,— краще ходімо до саду.

Звісно, справжній Зарт Арн, вчений-самітник, і повинен бути таким! Що ж, тим краще.

— Ходімо,— засміявся Гордон.— Повірте — я танцюю ще гірше, ніж ви думаєте! Ліанна заклопотано глянула на нього.

— Ви дуже багато пили на святі. Я раніше не бачила, щоб ви пили сакву. Гордон знизав плечима.

— Я спробував її вперше. Вони вийшли до саду, і він не втримався від захопленого вигуку. Кущі і дерева були усіяні безліччю сяючих квітів — рубіново-червоних, смарагдово-зелених, бірюзово-блакитних. Легкий вітерець був насичений їх п'яним ароматом. Пізніше Гордон дізнався, що батьківщина цих квітів — радіоактивні планети далекої зірки Ахернар.

Позаду нього здіймалися до зір тераси гігантського палацу. Навколо ритмічно коливалися сяючі квіти. І три місяці сяяли у зеніті, додаючи останній штрих до чарівної картини.

— Яка краса! — зачаровано прошепотів Гордон.

— Я дуже люблю цей сад,— кивнула Ліанна.— Але у нас, в королівстві Фомальгаут, є безлюдні планети, які ще прекрасніше! Очі її замерехтіли, і він вперше побачив, як хвилювання перемогло безпристрасність на її чарівному обличчі.

— Занедбані чудові світи, немов створені з живого світла! Ви їх скоро побачите ...

Вона дивилася на нього знизу вгору, і її золотисте волосся, ніби корона, сяяло у м'якому світлі.

Гордон нахилився до її уст. Тонкий стан Ліанни був гнучким і теплим, губи — запаморочливо солодкими. «Проклятий обманщик! — подумав Гордон.— Я цілую її зовсім не тому, що граю роль принца, а тому, що мені цього хочеться!»

Ліанна відсторонилася. Очі її були сповнені подиву.

— Навіщо ви зробили це, Зарт?

— А що тут дивного? — заперечив Гордон, все ще відчуваючи чудовий смак її губ.

— Але раніше ви так не робили! — вигукнула Ліанна.— Ми обидва чудово знаємо, що наш шлюб чисто політична акція.

Ці слова обрушилися на Гордона, як крижаний душ, змиваючи останні пари сакви з його мозку. Він припустився жахливої помилки! Невже не можна було здогадатися, що ні Зарт, ні Ліанна не хочуть цього шлюбу? Обидва вони лише пішаки у великій грі галактичної дипломатії. Тепер треба виправляти помилку, і якомога швидше.

Дівчина все ще з подивом дивилася на нього.

— Я не розумію, навіщо було робити це. Ми ж домовилися бути лише друзями.

Гордон, абсолютно розгубившись, зміг придумати єдине пояснення, втім, не настільки вже й далеке від істини.

— Ви так прекрасні, Ліанно. Я нічого не можу з собою вдіяти. Здається, я у вас закохуюся ...

Обличчя Ліанни стало жорстким, у голосі почувся стриманий гнів.

— А як же Мерн?

Мерн? Гордон вже чув це ім'я, його згадував Джал Арн. Однак воно нічого йому не говорило. Йому гостро не вистачало знання найелементарніших фактів.

— Здається, я випив забагато сакви,— пробурмотів він розгублено. І відчув полегшення, побачивши веселу юрбу, яка направлялася до саду. Вторгнення сторонніх, як виявилось, іноді допомагає. Але ще не раз цього вечора він ловив на собі дивно-уважний погляд сірих очей Ліанни.

Коли гості розійшлися і вони нарешті розлучилися, Гордон, повертаючись до своїх кімнат, витер собі лоба. Який день! Він випробував майже все, що може випасти на долю смертного.

Зоряна принцеса

Вдруге за вечір Джон Гордон обіймав дівчину, яка вважала його справжнім Зарт Арном. Але темноволоса юна красуня разюче відрізнялася від гордої принцеси Ліанни.

До його губ припали палкі губи. Обличчя торкалося м'яке пухнасте волосся. Миттєвий імпульс змусив Гордона міцніше стиснути гнучку фігурку.

Потім він злегка відсторонив її. На нього дивилося чарівне личко, ніжне і миле.

— Ти не сказав, що повернувся у Троон,— дорікнула вона.— Я побачила тебе тільки на Святі.

— Мені було ніколи,— невпевнено сказав Гордон.— Я ...

Вона ласкаво посміхалася йому, не знімаючи рук з його плечей.

— Все добре, Зарт. Я прийшла сюди з бенкету і чекала на тебе...—

Вона знову присунулася ближче.— Принаймні, у нас буде кілька ночей разом.

Гордон розгубився. Йому і до цього було нелегко. Але тепер... Хто ця дівчина? У пам'яті сплигло ім'я, яке називали Джал Арн і Ліанна.

— Мерн ... Вона підняла свою темну голівку з його плеча.

— Так, Зарт?

Ну що ж, ім'я — це вже дещо. Гордон намагався знайти вихід зі складного становища. Він сів, і Мерн тут же влаштувалася у нього на колінах.

— Послухай, Мерн,— схвильовано почав він.— Тобі не можна залишатися тут. Раптом хтось побачить, як ти від мене виходиш? У синіх очах Мерн з'явилося здивування.

— Ну і що? Адже я твоя дружина. Дружина? Знову вкотре за сьогодні у думках Гордона запанувало сум'яття. Як, в ім'я Неба, можна грати роль принца, не знаючи про нього нічого? Чому ніхто не попередив Гордона про ці речі?

І раптом Гордон згадав. Посвячувати його не було потреби. Ніхто не міг передбачити, що Гордон покине Землю і полетить на Троон. Наліт посланців Шорр Кана порушив усі плани і призвів до цих жахливих ускладнень.

Мерн, сховавши обличчя у нього на грудях, жалібно продовжувала:

— Нехай неофіційна, але яка різниця? Всі про це знають.

Ось воно що! На мить Джона Гордона охопив гнів. Зарт Арн підтримував таємний зв'язок з цією дитиною і в той же час готувався до дипломатичного шлюбу з Ліанною!..

З іншого боку ... Гнів Гордона згас. Союз з Ліанною — політичний крок. Зарт розумів це, Ліанна теж. Адже вона знала про Мерн і анітрохи не заперечувала. Як же можна засуджувати принца за те, що він шукає щастя з тією, яку любить?

Гордон раптом зрозумів, що Мерн бачить у ньому люблячого чоловіка. Вона збирається провести цю ніч тут! Він підняв її з своїх колін і встав.

— Мерн, тобі треба піти. Найближчі кілька тижнів тобі доведеться уникати мого товариства. Чарівне личко Мерн зблідло.

— Зарт, що ти говориш? Гордон гарячково шукав доводів.

— Не засмучуйся, будь ласка. Зрозумій, це не тому, що я тебе розлюбив. Її сині очі наповнилися сльозами.

— Це через Ліанну! Я бачила, як ти їй догоджав!

Біль на її обличчі робила його ще більш дитячим. Гордон проклинав запутаність положення. Він бачив, що глибоко ранить це дитя. Він взяв її обличчя у долоні.

— Повір, Зарт Арн любить тебе як і раніше. Його почуття анітрохи не змінилися.

Мерн слухала. Розуміла, що він говорить серйозно, і це її заспокоювало.

— Тоді чому ... Пояснення у Гордона вже було.

— Ми не можемо зустрічатися через Ліанну, але не тому, що я люблю її,— продовжував він.— Ти знаєш, що цей союз необхідний, щоб забезпечити нам підтримку Фомальгаута у майбутній війні з Хмарою!

Мерн кивнула.

— Так, ти це вже пояснював. Але я все ж не розумію, до чого тут наші з тобою стосунки? Ти говорив, що ви з Ліанною домовилися вважати це простою формальністю.

— Так, але саме зараз треба бути особливо обережними,— пояснив Гордон.— Троон кишить шпигунами Шорр Кона. Якщо вони пронюхають про тебе, це може зірвати шлюб з принцесою і зашкодити союзу Імперії з Фомальгаутом. На ніжному обличчі Мерн відбилася розуміння.

— Так, Зарт, але невже нам зовсім не можна бачитися?

— Найближчі тижні — тільки на людях,— твердо відповів Гордон.— Потім я ненадовго покину Троон. І обіцяю: коли повернуся, між нами все буде як раніше.

Гордон вірив у це. Він добереться до Землі і зробить зворотний обмін. І на Троон повернеться справжній Зарт Арн...

Його слова заспокоїли Мерн, проте не розвеселили її. Вона накинула чорний плащ, стала навшпиньки і потягнулася до нього.

— На добраніч, Зарт.

Гордон відповів на поцілунок без пристрасі, але з ніжністю і сумом. Він розумів, чому Зарт Арн любить цю маленьку жінку, схожу на дитину. Очі у Мерн здивовано розширилися.

— Ти став якийсь інший,— прошепотіла вона.— Не знаю ...

І вислизнула у двері.

Гордон ліг у маленькій спальні, але довго не міг заснути.

Нерви у нього були напружені, як сталеві канати. Лише за кілька хвилин, які він пролежав, дивлячись на місячне світло, що лилося у кімнату, напруга трохи ослабла.

Він прагнув зараз тільки одного — якомога швидше вийти з цієї гри! Він не в силах більше носити цю дивну маску — личину однієї з найважливіших фігур у невідворотному конфлікті зоряних королівств. Але що робити? Як повернутися на Землю, щоб обмінятися тілами з Зарт Арном?..

Прокинувшись на світанку. Гордон побачив у своєму ліжку блакитного слугу-вегійця.

— Принцеса Ліанна запрошує вас на сніданок, принц,— повідомив слуга.

Гордон злегка здивувався. Чому Ліанна надсилає йому це запрошення? Запідозрила що-небудь? Ні неможливо. І все ж...

Він купався у кімнаті зі скляними стінами, де, навімання натискаючи кнопки, виявив, що може отримати мильну, солону і ароматизовану воду будь-якої температури. Слуга подав костюм і плащ з білого шовку. Гордон одягнувся і попрямував до покоїв Ліанни.

Пройшовши анфіладу кімнат зі стінами найніжнішої забарвлення, він опинився на широкій, потопаючій у квітах терасі з видом на Троон. Тут його зустріла Ліанна, схожа на хлопчика у своїй блакитній піжамі.

— Я звеліла подати сніданок сюди,— сказала вона.— Ви прийшли саме вчасно. Будемо слухати світанкову музику.

Гордон з подивом відзначив у погляді Ліан легке збентеження, коли вона передавала йому страви і напої. Вона зовсім не була схожа зараз на вчорашню гордовиту принцесу. А що таке світанкова музика? Очевидно, ще одна з речей, про які він повинен знати.

— Починається,— сказала Ліанна.— Чуєте?

Високо над містом здіймалися піки Кришталевих гір, зворушені ранковими променями. З цих гордих, недоступних вершин мчали трепетні, неймовірно чисті звуки. І музична буря посилювалася! На тлі вихрового дрібного передзвону, немов райські дзвіночки, звучали ангельські арпеджіо дзвінких нот. Гордон зрозумів: звук утворюється розширенням кришталевих брил, які нагріваються променями Канопуса. Біле світило піднімалося все вище, і він зачаровано слухав, як музика переходить у звучне форте, потім завмирає у довгому тремтливому акорді. Він перевів подих.

— Я ніколи не чув нічого настільки чудесного.

— Але ви чули це багато раз! — здивувалася Ліан. Вони підійшли до балюстради тераси.— До речі, чому вчора ви відіслали Мерн? Гордон здригнувся.

— Звідки ви знаєте?

— У цьому палаці немає таємниць,— тихо засміялася Ліанна.— Не сумніваюся — зараз всі тільки й говорять про те, що ми снідаємо разом. Хіба ви посварилися? — І додала, злегка почервонівши: — Звичайно, це мене не стосується...

— Ліанно, не кажіть так! — гаряче заперечив Гордон.— Я...

Він затнувся. Він не міг продовжувати, не міг сказати правду, хоча бажав цього всією душею і всім серцем. Мерн була чарівна, але вічно пам'ятати він міг би тільки Ліанну. Вона глянула на нього дещо здивовано.

— Я не розумію вас, Зарт,— задумливо сказала вона. На мить замовкла і продовжувала: — Я не люблю недомовок, Зарт, я завжди говорю прямо. Скажіть, ви були щирі вчора, коли мене цілували? Серце у Гордона здригнулося.

— Так, Ліанно!

Її сірі очі дивилися на нього серйозно і допитливо.

— Як не дивно, але мені теж так здається. І все ж я не можу повірити...

Вона велично поклала руку йому на плечі. Навіть якби всі навколо валилося, Гордон би не встояв. І знову він відчув її гнучке тіло, дотик ніжних вуст.

— Зарт, ви якийсь інший! — прошепотіла Ліанна, мимоволі повторюючи вчорашні слова Мерн.— Я готова повірити, що ви кохаєте мене...

— Кохаю, Ліанно! — вирвалося у Гордона.— З першої ж хвилини, як я вас побачив! Очі в неї заблищали.

— І ви розлучитеся з Мерн? Гордон немов прокинувся. Господи, що він робить? Адже справжній Зарт Арн кохає Мерн всім серцем.

Шпигун

Тимчасовий порятунок з безнадійного тупика прийшов у вигляді камергера, який нерішуче з'явився у дверях тераси. Він вклонився.

— Принце, ваш батько запрошує вас і принцесу Ліанну до вежі.

Гордон зрадів можливості уникнути подальшої розмови.

— Зараз йдемо,— сказав він. Ліанна, здавалося, чекала від нього якихось інших слів, але він не міг їх вимовити. Не міг сказати, що кохає її. Адже справжній Зарт Арн, повернувшись, буде все заперечувати.

Вони мовчки пішли за камергером рухомими килимами до найвищої вежі палацу. За прозорими стінами кімнати відкривалася велична панорама Кришталевих гір, океану. Арн Аббас схвильовано походжав взад і вперед — гігантська, владна фігура. У кімнаті також були Орт Бодмер і Джал Арн.

— Зарт, справа стосується тебе і Ліанни,— зустрів Гордона імператор.— Криза у відносинах з Лігою загострюється. Шорр Кан відкликав до Хмари всі свої зорельоти. Боюся, що барони Геркулеса вагаються. Вчора після банкету я розмовляв з Зу Різале. Він сказав, що барони не можуть повністю розраховувати на союз з Імперією. Вони стривожені чутками про нову потужну зброю Шорр.— Масивне обличчя Арн Аббаса похмуріло.— Не думаю, однак, щоб Зу Різаль говорив від імені всіх баронів. Вони можуть сумніватися, але перемоги Хмари вони не хочуть. Їх треба

схилити до повного союзу з нами. Я збираюся послати для цього тебе, Зарт.

— Мене? — здригнувся Гордон.— Але я не впораюся з таким дорученням!

— Хто ж тоді, принце? — запитав Орт Бодмер.— Рідний син імператора — найкращий посол.

— Не будемо сперечатися,— відрізав Арн Аббас.— Ти полетиш, подобається тобі це чи ні.

Гордон розгубився: летіти послом до могутніх володарів Скупчення Геркулеса? Як таке можливо?

І раптом він побачив свій шанс. Адже дорогою можна зробити зупинку на Землі та обмінятися тілами з Зарт Арном! Якщо це вдасться...

— Отже,— продовжував Арн Аббас,— строк вашого з Ліанною одруження переноситься. Воно повинно відбутись до відльоту, а ти вирушаєш за тиждень.

Гордон відчув, що падає у прірву. Він-бо розраховував, що часу достатньо, а тепер...

— Чи варто поспішати? — намагався він протестувати.

— Звичайно,— заявив Арн Аббас.— Західні королівства вкрай для нас важливі. Як чоловік принцеси Фомальгаута ти будеш мати більшу вагу серед баронів. Ліанна швидко глянула на Гордона:

— Але раптом у принца Зарта є заперечення?

— Заперечення? — грізно сказав Арн Аббас.— Які, в біса, в нього можуть бути заперечення?

Гордон побачив, що опиратися даремно. Йому потрібно вигравати час і продовжувати вдавати з себе принца. Врешті-решт, якийсь вихід знайдеться, але для цього потрібен час. Він сказав:

— Якщо Ліанна не проти, я теж згоден.

— Ось і чудово,— завершив Арн Аббас.— Строк невеликий, але королі встигнуть прибути. Ми з Бодмером складемо текст запрошення. Решта можуть бути вільні.

Гордон був радий, що Джал Арн вийшов разом з ними — йому не хотілося б залишитися зараз наодинці з Ліанною.

Наступні кілька днів здалися йому зовсім нереальними. Палац і столиця гули від приготувань. Усюди сновигало безліч слуг. Щодня швидкі зорельоти приносили нових гостей з найвіддаленіших куточків Галактики.

З Ліанною він бачився лише на пишних вечірніх бенкетах, з Мерн — хіба що здалеку. Та час минав, а виходу з фантастичного тупика він не знаходив.

Він не міг сказати правди про себе, не міг порушити клятву, дану Зарт Арну. Але що ще можна зробити? Джон напружував мозок, але рішення не було.

Увечері напередодні призначеної дати у Зоряній Залі відбувся великий прийом для королів і вельмож, які прибули на весілля з усієї Галактики. Гордон і Ліанна стояли на помості між Арн Аббасом і Джал Арном. Старший принц був зі своєю прекрасною дружиною Зарою. Позаду юрилися сановники — адмірал Корбуло, Орт Бодмер та інші.

Джон Гордон був ніби у дивному сні. Розкішна юрма, звучні імена, пишні титули, які оголошуються камергерами, телеустановки — на екрани дивилася зараз уся Галактика ... Ні, ось-ось він прокинеться і опиниться у рідному XX столітті...

— Король Сонць Лебедя! — звучали розмірені оголошення камергерів.— Король Ліри!

Вони проходили перед Гордоном — смутний, неясний потік осіб та голосів. Декого він пам'ятав: Зу Різаль зі Скупчення Геркулеса, молодий Сат Шамар з Полярної ...

— Король-регент Кассіопеї! Графи Границь Зовнішнього Космосу! Поступово титули ставали скромнішими. Серед останніх підійшов смаглявий капітан, який з поклоном подав Гордону касету думкозапису.

— Маленьке прохання від моєї ескадрильї,— прошепотів він.— Сподіваємося, ваша високість прослухає його...

— Гаразд,— кивнув Гордон. Раптом його перервав адмірал Корбуло. Той пильно вдивлявся у знаки відмінності офіцера і раптом виступив вперед.

— Нікого з вашої ескадрильї не повинно бути зараз ближче Веги,— різко крикнув він.— Ваше ім'я та номер загону!

Капітан зблід, відсахнувся, сунувши руку у кишеню куртки.

— Це шпигун, вбивця! — скрикнув Корбуло.— Знищити його!

Капітан вихопив короткий атомний пістолет. Гордон закрив собою Ліанну, але, за командою Корбуло, з таємних бійниць під стелею Зоряної Зали вже вилетіли швидкі атомні кульки, які вп'ялися у

тіло шпигуна і вибухнули. Він рухнув на підлогу — понівечений, почорнілий труп.

Виникла паніка, пролунали перелякані крики. Над шумом вознісся громовий голос Арн Аббаса:

— Боятися нічого! Завдяки пильності Корбуло та нашої варти шпигуна знешкоджено! Винесіть тіло,— розпорядився імператор.— Зарт і Джал — зі мною, Корбуло, накажіть просвітити касету променями, раптом це бомба. Ліанно, заспокойте гостей.

Гордон слідом за імператором увійшов до іншої кімнати, куди перенесли тіло. Джал Арн схилився над трупом, розстібнув обпалений мундир. Понівечений торс не був смаглявим, він мав дивний блідий відтінок.

— Хмарник! Перевдягнений агент Шорр Кана! — скрикнув Арн Аббас.— Шпигун Ліги, як я і думав!

— Навіщо він з'явився сюди? — спантеличено пробурмотів Джал Арн.— На замах не схоже — він вихопив зброю, тільки коли був викритий.

— Дочекаємося результатів просвічування,— сказав правитель.— Ось і Корбуло.

У руці адмірал тримав відібраний у хмарника пристрій.

— Це звичайна касета,— повідомив він.

— Дивно! — пробурмотів Арн Аббас.— Що ж, давайте її прослухаємо.

Касету вставили у апарат для читання. Вона почала розмотуватися. Гордон відчув поштовх підсилених мислених

струмів, пульсуючих у його свідомості. Ясний, звучний голос говорив, здавалося, прямо у його голові.

«Шорр Кан — принцу Зарт Арну. На жаль, погодженому раніше плану вашого перельоту до Хмари, завадив імперський патруль. Мені, як і вам, шкода, що так сталося. Але ми вже розробляємо новий план. Умови нашої угоди залишаються в силі. Щойно ви повідомите секрет Руйнівника, ми атакуємо Імперію, і вас буде публічно оголошено рівним мені співправителем Галактики. Не починайте активних дій і чекайте, поки мої агенти знайдуть можливість безпечно доставити вас до мене».

У в'язниці

В перший момент ці слова видалися Гордону безглуздими. Послання від Шорр Кана до нього, до Зарт Арна! Але коли він усвідомив їх значення, його охопили подив і жах. Він побачив скажені очі Арн Аббаса.

— Клянуся Небом, мій рідний син — зрадник! — скрикнув правитель.— Мій син таємно змовляється з Хмарою!

— Це фальшивка,— насилу вимовив Гордон.— Я ніколи не зустрічався з Шорр Каном, ніколи нічого з ним не обговорював!

— Тоді чому він посилає тобі таке повідомлення? — прогрімів імператор.

Гордон вхопився за єдине можливе пояснення.

— Очевидно, він розраховував, що послання буде перехоплено. Іншої причини немає.

— Батьку, це цілком можливо,— кивнув Джал Арн, на обличчі якого з'явилося глибоке збентеження.— Не віриться, щоб Зарт був зрадником.

— Але це не пояснення! — обурився Арн Аббас.— Шорр Кан не такий дурний, щоб вигадувати план, який нічого йому не дає. Адже шпигуна було викрито випадково! — Обличчя імператора потемніло.— Зарт, якщо ти пов'язаний з Хмарою, твоє походження тебе не врятує!

— Клянуся, я не винен! — благав Гордон.— Я ні з ким не домовлявся! Навіщо мені, заради всього святого, зраджувати Імперію?

— Ти мій молодший син,— похмуро нагадав Арн Аббас.— Ти міг заздрити Джалу, такі речі траплялися. Поки ми не закінчимо розслідування, ти будеш замкнений у в'язниці.

— Ні, так не можна,— заперечив Джал Арн.

Адмірал Корбуло підтримав його:

— Хоча б заради пристойності заприть принца у його апартаментах. Арн Аббас гнівно блиснув очима:

— Ви обидва збожеволіли! Невже ви не розумієте, що якщо Зарт зрадник, то він смертельно небезпечний? Він знає секрет Руйнівника, відомий лише мені і Джалу! Щойно Шорр Кан оволодіє цим секретом, Хмара буде тут! Ви цього хочете?

— Але завтра вінчання, гості...— нагадав Джал.

— Скажіть, що Зарт захворів,— відрізав правитель.— Корбуло, відведіть принца до в'язниці. Ви відповідаєте за нього.

Голова у Гордона йшла обертом. Сказати їм правду, справжню правду? Що він не знає ніяких секретів, що він — Джон Гордон з XX століття? За таких обставин Зарт Арн навряд чи буде у претензії...

Але чого він досягне, якщо розповість правду? Нічого. Ніхто не повірить цій неймовірній історії. Зарт Арн тримав свій спосіб обміну у суворій таємниці, і нікому таке навіть не снилося. Вони вирішать, що це відчайдушна брехня заради порятунку.

Плечі Гордона опустилися. Не протестуючи, він слухняно вийшов слідом за адміралом Корбуло. У коридорі, на килимі, який ніс їх до нижніх ярусів, той раптом заговорив:

— Зарт, я абсолютно відкидаю думку про вашу зраду. Мені доведеться замкнути вас до камери, але можете бути впевнені — я зроблю все для вашого звільнення.

Несподівана підтримка старого офіцера підбадьорила Гордона.

— Корбуло, я клянусь, все це — якесь диявольське непорозуміння! Невже батько справді думає, що я зрадник?

— Ми обидва знаємо, який запальний характер у Арн Аббаса,— помовчавши, відповів адмірал.— Але коли він охолоне, я змушу його слухати.

Вони спустилися у підземелля, підійшли до масивних броньованих дверей. Корбуло направив тонкий промінь світла з персня у вузьку свердловину. Двері ковзнули вбік, відкривши квадратну камеру.

— Це темниця, Зарт. Ніколи не думав, що мені доведеться вести вас сюди. Але не впадайте у відчай — ми зробимо все можливе.

Гордон з вдячністю потиснув йому руку. Двері важко зачинились. У камері стояло лише ліжко з тоненьким матрацом. Зі стіни стирчало два крани — для води і для живильної рідини. Стіни, підлога і стеля були з металу.

Гордон сів. Надія, що було зажеврила, згасла. Нехай навіть Корбуло і Джал Арн вірять йому — як довести свою невинність? І головне, подумалося йому, а що, як він справді винен? Можливо, справжній Зарт Арн інтригував з Шорр Каном?

Гордон похитав головою. Ні, це немислимо. Зарт Арн — ентузіаст науки, а не змовник. Якби він займався політикою, то не мав би часу вивчати минуле. Але якщо Зарт Арн не був задіяний у змові, то чому тоді Шорр Канн прислав цю касету?

Гордон здався. Те, що сталося було вище його розуміння. Варто було припустити заздалегідь, що невігластво призведе до нещастя, якщо він спробує зіграти роль Зарт Арна. Він з гіркотою подумав про Ліанну. Вона, без сумніву, вже все знає. Невже теж вважатиме його зрадником! Думка про це доводила Гордона до відчаю.

Потім його охопила апатія, і він забувся важким сном. Спав довго, можливо, добу. Розбудив його звук дверей. Він схопився, недовірливо вдивляючись у людей, які увійшли.

Одним з них був Корбуло. А другий — стрункий, у темному костюмі...

— Ліанно! — вигукнув Гордон.— Що ви тут робите?

Вона підійшла, бліда, але з сяючими очима, поклала руки йому на плечі.

— Зарт, мені розповіли, у чому звинувачує вас батько. Арн Аббас збожеволів! Він жадібно вдивлявся в її обличчя.

— Отже, ви не вважаєте мене зрадником, Ліанно?

— Я знаю, що ви не зрадник! Я сказала про це Арн Аббасу, але він не став слухати, був занадто розгніваний... Гордон розхвилювався.

— Ліанно, найдужче мене мучила думка, що ви повірите у цю маячню!

Корбуло ступив уперед, його суворе обличчя було серйозним.

— У нас немає часу на розмови, принцесо. Ми повинні за двадцять хвилин разом з принцом піти звідси.

— Зі мною? — здивовано повторив Гордон.— Ви не обмовилися? Корбуло похитав головою.

— Ні, Зарте, принцеса знає все. Я хочу допомогти вам утекти з Троону.

Гордон відчув тепле почуття до суворого командора.

— Корбуло, я ціную вашу довіру. Але хіба мені потрібно залишити Троон?..

— Зарт, це необхідно! Я думав, що зможу переконати імператора. На жаль, у ваших покоях знайдені інші послання Шорр Кана. Гордон оторопів.

— Це фальшивки! Їх підкинули, щоб погубити мене!

— Я так і думаю, але вашого батька вони переконали,— заявив Корбуло.— У своєму нинішньому настрої він здатний стратити вас

негайно! Який сенс, якщо потім йому доведеться каятися? Ви повинні залишити Троон, поки я не зможу підтвердити вашу невинність.

— Ми все обмірковували, Зарт,— швидко додала Ліанна,— у Корбуло є легкий крейсер з вірним екіпажем, він чекає на космодромі. Корабель доставить нас у моє королівство. Там ми будемо у безпеці. Тим часом Корбуло і ваш брат доведуть, що ви невинні. Гордону здалося, що він не дочув.

— Ви сказали — ми? Ліанно, ви вирушаєте зі мною? Чому?

Її ніжні, теплі руки обвилися довколо його шиї, м'які губи припали до його губ.

— Ось чому, Зарт. Голова у нього закрутилася.

— Ви хочете сказати, що кохаєте мене, Ліанно?

— Так. З того вечора, зі Свята Місяців, коли ви поцілували мене,— прошепотіла вона.— До цього ви мені подобалися, але не більше. А тепер стали якимось іншим...

Перебуваючи на волосок від загибелі, у глухому підземеллі імператорського палацу, відрізаний від свого світу і своєї епохи, Гордон відчув небувалу, божевільну радість. Усвідомлення смертельної небезпеки відступило. Це він, нехай і у чужій оболонці, завоював любов зоряної принцеси. Хоча і не усвідомлюючи цього, вона любила не Зарт Арна, а його — Джона Гордона!

Втеча в нікуди

Таємниця ледь не зірвалася з вуст Гордона. Дуже хотілося сказати Ліанні, що він — Зарт Арн тільки зовні, а насправді — Джон

Гордон з далекого минулого. Однак він не міг порушити цієї обіцянки. І навіщо слова, якщо врешті-решт він залишить її і повернеться у свій час? Яка ще тортура зрівняється з цією? Робити все для того, щоб поставити половину Всесвіту і дві тисячі століть між собою і єдиною дівчиною, яку він кохає... Гордон сказав невпевнено:

— Ліанно, вам не можна летіти. Це дуже небезпечно.

Вона швидко глянула на нього блискучими очима.

— Щоб дочка зоряних королів злякалася небезпеки ?! Ні, Зарте, ми летимо разом. Зрозумійте, ваш батько не наважиться вдатися до сили, якщо ви будете зі мною у Фомальгауті. Імперії потрібні союзники, навіщо йому сваритися з моїм народом?..

Думки у Гордона понеслися у дикому галопі. Ось, можливо, його шанс потрапити на Землю! Вирвавшись з Троона, він знайде спосіб умовити людей Корбуло і вони відвезуть його на Землю, до лабораторії. Там він потай від Ліанни зробить зворотний обмін з принцом. А справжній Зарт Арн як-небудь доведе свою невинність.

Корбуло наблизився знову. На суворому обличчі була тривога.

— Зволікати більше не можна! Зміна варті — це наш єдиний шанс!

Ліанна схопила Гордона за руку і повела до виходу. Корбуло відсунув важкі двері. Коридор за ними був слабо освітленим і порожнім.

— Ми підемо до маловідомої гілки підземки,— квапливо пояснив Корбуло.— Там чекає один з найвірніших моїх офіцерів.

У коридорі було тихо. Глухі склепіння не пропускали ні звуку з величезної будівлі, розташованої десь вгорі. Нарешті втікачі дісталися вестибюля однієї з гілок підземної дороги. У тунелі чекав вагон, поруч стояв чоловік у формі флоту.

— Терн Ельдред, командир крейсера, який доставить вас до Фомальгауту,— представив його Корбуло.— Вірна мені людина.

Терн Ельдред походив з системи Сіріуса, на це вказував блідо-зелений колір його шкіри. Він був схожий на справжнього космічного вовка, але на жорсткому обличчі пробігла посмішка, коли він вклонився Гордону і Ліанні.

— Принц Зарт, принцесо, для нас це велика честь. Адмірал розповів мені про всі тонкощі завдання. Можете розраховувати на моїх людей, ми доставимо вас точно до пункту призначення.

— Можливо, все ж не варто ...— завагався Гордон. — Наш втечу можуть неправильно витлумачити.

— Це єдиний вихід! — відрізав Корбуло.— Мені потрібен час, щоб розкопати докази вашої невинності і пред'явити їх Арн Аббасу. Інакше він розстріляє вас як зрадника.

Гордон більше не протестував. Але про головну причину знав тільки він: втеча давала йому можливість повернутися на Землю. Ліанна м'яко сказала адміралові: — Ви багато чим жертвуєте заради нас. Я ніколи не забуду цього.

Гордон і Корбуло на прощання потисли один одному руки. Терн Ельдред натиснув важіль, і вагон помчав у темряву тунелю.

— Все розраховано до секунди, принце. Мій «Маркаб» чекає нас у окремому доці. Офіційно ми вирушаємо у патрульний рейс.

— Ви ризикуєте головою, капітане,— сказав Гордон. Сіріанець посміхнувся.

— Адмірал Корбуло був мені як батько. Я не міг би не виправдати довіри, яку він виказав мені та моїм людям.

Вагон уповільнив хід і зупинився біля невеликого перону, де їх зустріли два офіцери з атомними рушницями. Втікачі вийшли з вагону. Терн Ельдред повів їх до рухомого килиму.

— Прикрийте обличчя плащами,— попередив він.— Ви будете у безпеці лише на борту «Маркаба».

Вони вийшли наверх на околиці космопорту. Була ніч, у теплому світлі двох золотих місяців тьмяно блищали масивні кораблі, крани, машини. У доках темніли чорні громади потужних бойових кораблів. Проходячи повз один з них, Гордон помітив тупі рила важких атомних гармат.

Сіріанин жестом зупинив супутників — попереду пройшли якісь люди. Стоячи у темряві, Гордон відчув на руці потиск пальців Ліанни.

Потім Терн Елдред подав знак рухатися далі.

— Треба поспішати. Запізнюємося!

Чорний рибоподібний корпус «Маркаба» виріс перед ними у золотистому місячному сяйві. Із ілюмінаторів сочилася світло, з корми доносився приглушений гул генераторів. Всі піднялися по вузькому трапу до відкритого люка. І раптом тишу розірвав рев сигнальної сирени.

З гучномовців космопорту почувся хрипкий, збуджений голос:

— Тривога всьому льотному складу! Вбито Арн Аббаса!

Гордон завмер на порозі люка, міцно зціпивши долоню Ліанни.

Голос надригався:

— Негайно знайти і заарештувати принца Зарта! Негайно!

Величезний космопорт був охоплений тривогою. Оглушливо ревли сирени, голос з гучномовця знову і знову повторював страшне оголошення. Били дзвони, бігали і кричали люди.

Далеко на півдні, над вежами міста, у нічне небо один за одним злітали бойові літаки.

Терн Елдред втягнув за руки Гордона і Ліанну.

— Поспішайте, принце! Вас врятує тільки терміновий старт!

— Утікти, щоб всі думали, ніби це я вбив Арн Аббаса? — вигукнув Гордон.— Ні! Ми повертаємося до палацу!

— Повернемося,— підтримала його Ліанна, хоча і сильно поблідла.— Смерть Арн Аббаса потрясе Імперію.

Гордон сіпнувся до трапу. Зелене обличчя Терн Ельд্রেда спотворилося, він вихопив з кишені скляну паличку. На кінці вона мала скляний півмісяць з металевими наконечниками.

— Зарте, це паралізатор! Стережіться! — закричала Ліанна.

Кінці півмісяця торкнулися підборіддя Гордона. У мозку немов спалахнула блискавка. Він відчув, що падає, втрачаючи свідомість. І стало темно.

Морок тривав вічність, потім десь з'явилося світло. Гордон відчув під собою тверду гладку поверхню. У вухах стояв рівний, гнітючий гул.

Гордон із зусиллям відкрив очі. Він лежав на ліжку у крихітній каюті. На іншому лежала Ліанни, очі її були закриті. Крізь круглий ілюмінатор світили зірки. Гордон зрозумів, що гул йде від потужних атомних турбін. «Маркаб» на граничній швидкості мчав крізь галактичну порожнечу.

Ліанна ворухнулася. Гордон змусив себе піднятися, підійшов до неї. Розтирав руки і обличчя, поки у неї не відкрилися очі. Дівчина відразу прийшла до тями.

— Вашого батька убито! — згадала вона.— І на Трооні думають, що це зробили ви!

— Потрібно повернутися,— кивнув Гордон.— Ми вмовимо Терн Ельдреда летіти назад.

Він ледве дістався до дверей каюти, посмикав їх. Двері не піддалися. Вони були замкнені.

Голос Ліанни змусив Гордона обернутися. Дівчина стояла біля ілюмінатора. Її обличчя змінилося.

— Зарте, йдіть сюди.

Він підійшов. Каюта розміщувалася у носовій частині крейсера, і кривизна борту дозволяла дивитися прямо по курсу.

— Вони летять не до Фомальгауту! — вигукнула Ліанна.— Терн Елдред обдунив нас!

Гордон дивився на зірки, нічого не розуміючи.

— Дивіться на захід від Туманності Оріона,— прошепотіла Ліанна.

Гордон подивився туди, куди вона показувала. Далеко попереду у небесах чорніла пляма. Похмура, зловісна, здавалося, ніби вона поглинула частину простору.

— Нас везуть до Хмари! Зарте, це змова Шорр Кана!

Хмара! Таємниче царство пітьми. Ліга Темних Світів, де визрівають мерзенні задуми про війну і поневолення народів Галактики.

Галактична змова

У Гордона немов би відкрилися очі. Все, що сталося з того моменту, як він перетворився на Зарт Арна, робилося під диктовку тирана з Хмари. Шорр Кан вирішив втягнути його у конфлікт між галактичних державами, і не без успіху. Володарю Темних Світів служить безліч таємних агентів. Один з них, безперечно, Терн Ельдред.

— Клянуся Небом, я зрозумів! Терн Елдред — зрадник. Він допомагає Хмарі!

— Але навіщо це їм, Зарте? Навіщо звинувачувати вас у вбивстві власного батька?

— Щоб остаточно скомпрометувати мене і не дати повернутися до Троону! — скрипнув зубами Гордон.

Ліанна зблідла, але погляд її залишався твердим. Гордону стало за неї страшно. Це через нього їй загрожує смертельна небезпека. Їй, яка так хотіла йому допомогти...

— Ліанно, я попереджав, що вам не можна летіти! Якщо з вами щось станеться...

Двері ривком зрушилися. На порозі стояв Терн Ельдред. На зелених губах грала глузлива посмішка. Охоплений люттю, Гордон кинувся до негідника. В руках у Терн Ельдреда з'явилась скляна паличка.

— Ось мій паралізатор,— сухо сказав він.— Чи ви забули, як він діє?

— Зрадник! — закричав Гордон.— Ви зганьбили свій мундир! Терн Елдред незворушно кивнув.

— Так, я вже багато років довірений агент Шорр Кона. Сподіваюся отримати від нього заслужену винагороду, коли доставлю вас до Талларни.

— До Талларни? Столиці Ліги? — запитала Ліанна.— Отже, ми справді летимо до Хмари?

— І будемо там за чотири дні. На щастя, знаючи розклад патрулів Імперії, я можу вибирати маршрут, який позбавить нас від неприємних зустрічей.

— Тож Арн Аббас убитий вами, шпигунами Ліги! — крикнув Гордон.— Ви знали, що це трапиться! Ось чому ви так поспішали! Зрадник холодно підтвердив:

— Звичайно. Все було розраховано до секунди. Ніхто тепер не засумнівається, що ви вбили свого батька і втекли, а ми допомогли вам. Гнів Гордона посилився.

— Клянуся Небом, ми ще не у Хмарі! Адмірал Корбуло зуміє скласти два і два та відправить за вами погоню!

Кілька секунд Терн Елдред мовчки дивився на нього, потім розреготався.

— Прошу вибачення, принце, але я ніколи не чув нічого настільки смішного! Хіба ви не здогадалися, що саме Корбуло все і придумав?

— Ви з глузду з'їхали! Корбуло — найвірніший солдат Імперії.

— Звичайно,— погодився Терн Ельдред,— але тільки офіцер, всього лише адмірал флоту. А він честолюбний і давно вже мітить набагато вище. Останні кілька років він і ще чоловік двадцять вищих офіцерів працювали на Шорр Канна.— Очі його заблищали.— Коли Імперія капітулює, кожен з нас отримає по королівству. А Корбуло дістанеться найбільше ...

Гордон з жахом зрозумів, що це правда. Корбуло — таємний зрадник! Неймовірно, але це багато пояснювало.

Мабуть, Терн Елдред прочитав на обличчі Гордона, що відбувається у його голові.

— Тепер ви розумієте, чому я сміявся? Та Корбуло сам і прикінчив Арн Аббаса! І тут же поклявся, що на власні очі бачив, як це зробили ви! Ліанна була вражена.

— Але чому? Навіщо вплутувати Зарта?

— Це найпростіший спосіб розколоти Імперію,— знущально посміхнувся сіріанин.— Інші причини, сподіваюся, розтлумачить Шорр Кан.

Джон Гордон не витримав і стрибнув вперед, проігнорувавши застережливий вигук. Він спритно ухилився від паралізатора, і його кулаки обрушилися на обличчя супротивника.

Той впав, вони покотилися по підлозі. Але Гордон не встиг вирвати зброю. Льодовий удар струсонув його — і настав морок...

Отямився він знову у ліжку. Біль розламував тіло. Ліанна сиділа поруч і дивилася на нього стурбованими сірими очима.

— Зарте, ви були без тями більше доби! Я вже почала хвилюватися...

Він намагався піднятися, але її маленькі руки поклали його знову.

— Не треба, Зарте. Вам потрібно відпочити, доки нерви не оговтаються від електричного удару.

Він подивився в ілюмінатор. Там як і раніше блищали зірки, чорна пляма Хмари майже не збільшилася. Ліанна простежила за його поглядом.

— Ми летимо дуже швидко, але все ж знадобиться кілька днів. Можливо, ще зустрінемо патруль.

— Ліанно, залиште надію на це,— простогнав Гордон. — «Маркаб» — крейсер Імперії, його пропустить будь-який патруль. А якщо Корбуло на чолі змови, то він розставив патрулі так, щоб корабель пройшов непоміченим.

— Я довго думала,— сказала Ліанна.— Корбуло — ворог! Неймовірно...

Гордон вже не сумнівався. Докази були занадто переконливими.

— Честолюбство штовхає людей на все, а Корбуло честолюбний,— промовив він. І раптом подумав про інше: «Господи, але коли Ліга нападе на Імперію, та буде беззахисною, адже флотом командує зрадник!»

Він з зусиллям піднявся з ліжка, не зважаючи на протести Ліанни.

— Якби тільки ми могли сповістити Троон! Якби знайшли спосіб попередити Джал Арна! Ліанна похитала своєю білявою головою.

— Боюся, що, поки ми — полонені Хмари, такої можливості не буде. Шорр Кан цього не допустить.

В голові у Джона Гордона кружляв хаос відомих і невідомих факторів. Ясно було тільки одне. Всі вони, весь Всесвіт вважають його Зарт Арном. І тому думають, що він знає секрет Руйнівника, відомий тільки Арн Аббасу і його синам.

Ось чому Корбуло ризикнув реалізувати план, який посилає його з Ліанною бранцями до Хмари! Щойно Шорр Кан дізнається таємницю цієї зброї, йому нічого буде боятися флоту Імперії, яким командує один з його людей. Він нападе негайно!

«Маркаб» мчав уперед. До вечора за бортовим часом вид зоряного неба змінився. Туманність Оріона сяяла тепер на сході у всій своїй красі. А попереду, за граничними сонцями Галактики, помітно збільшившись, темніла пляма Хмари.

Весь день Гордон не знаходив собі місця. Його мучила тривога за Ліанну. Облазив всю каюту — безрезультатно. Він без вагань зустрів би з кулаками всякого, хто загляне сюди, проте про полонених, здавалося, забули. Залишалося знову і знову дорікати собі за те, що дозволив Ліанні летіти.

Але сама вона вже не виглядала переляканою, коли звернулася до нього ввечері цього довгого дня:

— Зарте, головне, що ми поки разом. Можливо, кілька годин — це все щастя, яке нам залишилося.

Подумки Гордон вже обіймав її, торкався кінчиками пальців сяючого волосся. Він змусив себе стриматися.

— Краще спробуйте заснути, Ліанно. На добраніч. Вона здивовано подивилася на нього.

— Що трапилося, Зарте?

Нічого в житті він не прагнув так, як обійняти її зараз. Але... Зрадити Зарт Арна, який довірив йому своє тіло, своє життя, своє ім'я? Це була б і зрада по відношенню до самої Ліанни. Бо якщо він зуміє потрапити до лабораторії на Землі — він зобов'язаний на це сподіватися,— звідти вийде справжній Зарт Арн. А той кохає Мерн...

«Про що ти думаєш? — прошепотів Гордону лукавий внутрішній голос.— Ви ніколи не вирветесь з Хмари. Насолоджуйся своїм щастям зараз, поки це можливо!»

— Не будемо говорити про кохання,— сказав Гордон.

— Але, Зарте,— вона не могла приховати здивування.— Ще вчора ви запевняли, що кохаєте мене! Гордон гарячково шукав потрібні слова.

— Зарт Арн кохає Мерн. Ви повинні знати це, Ліанно.

Здивування на її обличчі витіснила біль. Гордон очікував гніву, гірких докорів, сліз. До всього цього він був готовий. Але не до болю, застиглого в її очах. «Бог з ним, з моєю обіцянкою! — зважився він нарешті.— Зарт Арн, сподіваюся, мене простить». Він ступив до неї, взяв за руку.

— Ліанно, я скажу вам правду. Зарт Арн не кохає вас, але я вас кохаю! — І квапливо продовжував: — Я не Зарт Арн, я зовсім інша людина. Знаю, це звучить дико, але...

Вона спалахнула.

— Давайте не будемо більше брехати, Зарте. Він побачив з виразу її обличчя, що все пропало. Вона, звісно, не повірила. Як можна було думати, що вона повірить? Хіба сам він повірив би? Ні. І ніхто у всьому безкрайньому Всесвіті. Один Вель Квен знав про фантастичні досліди Зарт Арна. Але Вель Квен мертвий. Вона дивилася на нього спокійно і холодно.

— Вам немає сенсу вигадувати ці дикі історії з роздвоєнням особистості. Я все зрозуміла. Ви робили те, що вважали за свій обов'язок. Побоюючись, що я в останній момент можу відмовитися від цього шлюбу, ви прикинулися закоханим, щоб забезпечити Імперії підтримку Фомальгаута.

— Ліанно, клянусь, ви помиляєтеся — простогнав Гордон.— Але якщо ви мені не вірите... Вона ніби не почула його слів.

— Не треба було так робити, Зарте. Я не гірше за вас знаю, наскільки необхідна Імперії підтримка мого королівства. Якщо нам вдасться повернутися, я дотримаюсь своєї обіцянки, як дотримається її і моє королівство. Я повинчаюсь з вами, але наш шлюб буде тільки політичною грою.

— Добре, Ліанно,— повільно вимовив він.— Повторюю, я не брехав вам. Але тепер вже все одно.

Він вказав на ілюмінатор. Там, пожираючи зоряне небо, розросталася зловісна пухлина Хмари. Ліанна кивнула.

— У нас мало шансів вирватися з пазурів Шорр Кона. Але якщо це трапиться, я залишуся вашою союзницею. Особисті почуття нічого не значать порівняно з необхідністю попередити Імперію.

Гордон розумів, що надії залишається все менше і менше.

«Маркаб», рухаючись на граничній швидкості, наближався до Хмари. У цю «ніч», коли вогні корабля потьмяніли, Гордон лежав на своєму ліжку, гірко розмірковуючи про те, що доля зіграла з ним найзліший жарт в історії людства. Дівчина у каюті кохала його, і він її дуже кохав. Але навіть якщо все закінчиться добре, то неймовірна прірва простору і часу навіки розділить їх, і вона все життя буде вважати його безчесним.

У космічній хмарі

Прокинувшись наступного ранку, вони побачили, що Хмара попереду стала колосальною. Її величезна пляма займала півнеба — згусток звихреної темряви, який простяг навсібіч кошлаті відростки, немов спрут, що охоплює своїми чорними щупальцями Галактику. «Маркаб» супроводжували тепер чотири масивних бойових космолета з чорним колом на корпусі — гербом Ліги Темних Світів. Вони йшли так близько і так точно зрівнявши швидкості, що було видно всі деталі.

— Можна було передбачити, що Шорр Кан вишле ескорт,— прошепотіла Ліанна. Вона глянула на Гордона.— Він думає, що таємниця Руйнівника у нього в руках.

— Ліанно, нехай вас не турбує хоча б це,— сказав Гордон.— Він ніколи не витягне з мене цієї таємниці.

— Я знаю, ви не зрадите Імперію. Але, кажуть, вчені Ліги — великі майстри старовинних тортур. Вони можуть вирвати у вас таємницю. Гордон коротко засміявся.

— Не думаю. Шорр Кан побачить, що сильно прорахувався.

П'ять кораблів наближалися до Хмари. Всесвіт попереду них, здавалося, затягував чорний дим. І ось, зберігаючи тісний стрій, ескадрилья пірнула у Хмару. Навколо закурилася імла. Не повна темрява, а похмура, темна імла, яка здавалася димом після блискучого саява відкритого небосхилу.

Космічний пил, з якого складалася туманність, виявився не настільки густим, як вважав Гордон. Лише через величезні розміри Хмара виглядала зовні непроникно чорною. А зсередини це було царство безпросвітнього, без кінця і краю, туману, підсвіченого рідкісними тьмяними сонцями. Вони мерехтіли крізь пелену, немов зачаровані світильники. Ескадрилья пройшла поблизу однієї з тутешніх планетних систем, і Гордон побачив безрадісні світи, занурені у вічні сутінки. Слідуючи невидимим променям радарів, кораблі втягувалися у Хмару. Але гальмування почалося тільки наступного дня.

— Напевно, вже близько,— сказав Гордон. Ліанна кивнула і вказала на ілюмінатор. Далеко попереду у туманному серпанку світилася тьмяно-червона зірка.

— Це сонце Талларни,— прошепотіла вона.— Столиці Ліги Темних Світів.

Повільно тяглися години. На ескадрилью обрушувалися потоки метеоритів, кораблі весь час маневрували, змінюючи курс.

Щохвилини лунали пронизливі свистки тривоги. Неясні уламки виникали з імлі і тут же зникали у спалахах атомного вогню. І знову лише зловісне зеленувате сяйво газу, що називався колись небулієм, осявало ці небезпечні області космосу. Але щоразу, як «Маркаб» виходив у більш розріджений район, попереду все ближче палало червоне сонце.

— Талларна недарма стала столицею,— сказала Ліанна. — Чужому не прорватися крізь ці заслони...

Тьмяна зірка блищала у серці темряви, немов злісне пильне око. Єдина планета, Талларна, теж справляла моторошне враження. Більшу частину її, як грибок, покривали дивні білі джунглі. Чорний океан здіймав ебенові хвилі, які відбивали криваве світло сонця. Кораблі, увійшовши в атмосферу, наближалися до циклопічного міста. Величезні, казарменого виду чорні будівлі вишикувалися правильними рядами, ніби полки, готові до наступу.

Ліанна тихо скрикнула. Вона вказала на нескінченні ряди доків за містом. Гордон побачив тисячі бойових кораблів. Немов мурахи, поруч снували люди.

— Це лише одна з їхніх баз,— сказала Ліанна.— Ліга набагато сильніше, ніж ми вважали.

— Але брат збере всю міць Імперії,— промовив Гордон, намагаючись побороти жахливе почуття тривоги, яке охопило його.— І в його розпорядженні Руйнівник. Якби він ще знав про зраду!

«Маркаб» спускався до колосальної кубічної будівлі. Кораблі ескорту зависли у повітрі.

Крейсер приземлився у центрі великого, обгородженого високим муром майданчика. Зусібіч до нього бігли солдати-хмарники, бліді люди у чорних мундирах. За кілька хвилин до каюти увійшли Терн Ельдред і незнайомий офіцер.

— Ми прибули, і я дізнався, що Шорр Кан хоче бачити вас негайно,— сказав Гордону зрадник.— Попереджаю — опиратися марно.

Гордон вже двічі пізнав на собі дію паралізатора, і вмовляти його не було потреби. Він встав, тримаючи Ліанну за руку, і кивнув.

— Добре. Чим швидше все скінчиться, тим краще.

Вони вийшли з корабля, спеціальні зрівнювачі компенсували різницю у тяжінні. Повітря було холодним, почуття пригніченості посилювалося похмурим мороком, що згущувався разом із заходом червоного сонця. Холодний, похмурий, вічно оповитий серпанком, цей світ у серці Хмари видався Гордону відповідним місцем для народження змови, спрямованої на розкол Галактики.

— Ось Дерк Ундіс, один з топ-офіцерів Ліги,— говорив тим часом сіріанин.— Принц Зарт Арн і принцеса Ліанна, Дерк.

Хмарник був ще молодим, але на його красивому блідому обличчі була печать фанатизму. Він вклонився.

— Вождь чекає нас.

У його очах промайнула іскра торжества. Гордон зрозумів — хмарники повинні радіти. Арн Аббас убитий, захоплено члена королівської сім'ї...

— Сюди,— сказав Дерк Ундіс, коли вони увійшли до будівлі. І з гордістю додав, звертаючись до Гордона: — Здивовані? Так, ми уникаємо непотрібної розкоші.

У похмурих залах величезної будівлі панувала спартанська простота. Нічого від пишності імператорського палацу на Трооні та жодної людини в цивільному одязі. Відчувалося, що тут — центр військової держави.

Вони підійшли до важких дверей. Охоронці з атомними рушницями розступилися, і двері відчинилися.

Кімната була ще більш незатишною, ніж інші приміщення. Стіл, жорсткі стільці — ось і вся обстановка. Чоловік, який сидів за столом, встав. Він був високим і широкоплечим, років сорока. Коротко стрижене чорне волосся, енергійне худорляве обличчя, пронизливі чорні очі...

— Шорр Кан, вождь Темних Світів! — захоплено оголосив Дерк Ундіс.— Полонені доставлені, пане!

Чіпкий погляд Шорр Кана помацав Гордона, мигцем ковзнув по Ліанні і звернувся до сиріанця:

— Відмінна робота, Терн! Ви і Чей Корбуло довели свою відданість великій справі Ліги. І Ліга не залишиться перед вами у боргу... А зараз, щоб уникнути підозри, повертайтеся до Імперії та приєднуйтеся до флоту.

— Ваша мудрість безмежна, пане! — клацнув каблуками Терн Ельдред.— Готовий виконати будь-яке нове розпорядження!

— Ви теж вільні, Дерк,— кивнув Шорр Кан.— Я допитаю наших гостей. Дерк Ундіс знітився.

— Залишити вас з ними, пане? Щоправда, вони беззбройні, але... Диктатор нищівно подивився на офіцера.

— Ви вважаєте, я повинен боятися якогось слабосильного імператорського сина? Хіба мільйони людей не готові з радістю віддати свої життя в ім'я нашої великої справи? Хіба хто-небудь з них відступить перед небезпекою, коли від його самовідданості залежить успіх наших грандіозних планів? Ми здобудемо перемогу! Займемо своє законне місце в Галактиці, відвоюємо його у жадібної Імперії, яка прагне приректи нас на вічне животіння у цих темних світах! Борючись за спільну справу, хіба може вождь думати про свою персону?

Дерк Ундіс вклонився ревно, з благоговінням. Терн Елдред теж. Обидва вийшли з кімнати.

Щойно двері за ними зачинилися, суворе обличчя Шорр Кана пом'якшало. Вождь Ліги опустився на стілець і дивився на полонених, широко посміхаючись.

— Як вам моя промова, Зарт Арн? — поцікавився він.— Спритно я їх, правда? Що робити — людям подобається подібна нісенітниця. Раптова зміна у його поведінці була дивовижною.

— Отже, ви самі не вірите у це? — запитав Гордон.

— Хіба я схожий на ідіота? Такі слова годяться лише для божевільних фанатиків. Але фанатики — головна рушійна сила, ось і доводиться...— Він привітно вказав на стільці.— Сідайте. Я би запропонував випити, але не тримаю тут нічого такого. Не дай бог, зникне прекрасна легенда про суворе життя Шорр Кана, про його відданість обов'язку, про його невпинну працю на благо народів Ліги...

Він дивився на них зі спокійним цинізмом, з холодним виразом у зірких чорних очах.

— Я багато чого знаю про вас, Зарт Арн. Ви скоріше вчений, ніж людина діла, зате ви досить розумні. Та й принцеса Ліанна, ваша наречена, аж ніяк не дурна. А з розумними людьми розмовляти приємніше. Не треба нести тріскучу нісенітницю про честь, обов'язок, про нашу історичну місію...

Тепер, коли перше здивування минуло, Гордон вже розумів трохи цього вождя, ім'я якого нависало тінню над усією Галактикою. Надзвичайно розумний, але в той же час і настільки ж цинічний, безжалісний, гострий і холодний, як лезо меча,— таким був Шорр Кан.

Гордон відчув дивне почуття неповноцінності. Перевага у силі та хитрості було на боці супротивника. Усвідомлення цього лише загострювало його ненависть.

— Ви чекаєте спокійної ділової розмови? Після того, як викрали мене та на додачу поставили клеймо батьковбивці? Шорр Кан знизав плечима.

— Я припускаю, що вам неприємно. Але ви мені потрібні! І давно вже були б тут, якби не випадок.— Він скрушно похитав головою.— Все прекрасно сплановано, перешкоди усунені, Корбуло надав повний розклад патрулів у районі Землі... І раптом, як на гріх, ця антареська ескадрилья! От мені й довелося вишукувати інші шляхи, принце. Зокрема, направити вам компрометуюче послання. Корбуло, зрозуміло, мав наказ «викрити» мого кур'єра, а потім сприяти вашій втечі. Хто ж після цього засумнівається, що Арн Аббаса вбили саме ви?

— Виходить, адмірал Корбуло дійсно працює на вас?

Шорр Кан посміхнувся.

— Б'юсь об заклад, для вас це важкий удар, правда? Він марить владою, марить власним зоряним королівством. І приховує свої бажання під маскою грубуватого, чесного служачки, улюбленця Галактики. Але вам буде приємно дізнатися, що, крім Корбуло, нас підтримують далеко не всі чиновники та офіцери Імперії. Всього чоловік двадцять. Цього, правда, вистачить, щоб позбавити Імперію всіх шансів, коли дійде до справжнього діла. Гордон подався вперед.

— І коли це буде?

Повелитель Хмари

Шорр Кан відкинувся на спинку стільця.

— А ось це, дорогий принц, певною мірою залежить від вашої згоди співпрацювати.

— Тобто зрадити Імперію? — не витримала Ліанна. Вождя Ліги її слова не збентежили.

— Можна назвати і так. Не будемо сперечатися про терміни.— Він нахилився вперед, і його рухливе обличчя стало серйозним.— Я граю відкрито, Зарте. Зараз наш флот набагато сильніше імперського і краще озброєний. Ми розробили абсолютно новий тип зброї, вона розіб'є вас вщент.

— Це не відкрита гра, а блеф,— зауважив Гордон.— Що це ще за нова зброя?

— Не поспішайте, принце. Не буду вдаватися у деталі, скажу лише, що вона вражає ворожі кораблі зсередини.— Диктатор цинічно посміхнувся.— Як і адмірал Корбуло ... Словом, ми давно розчавили б Імперію, не будь однієї перешкоди. Руйнівника. У Корбуло немає до нього доступу. Легенди про його жахливу силу можливо перебільшені, хоча і не позбавлені підстав. Дві тисячі років тому ваш предок Бренн Бір за допомогою Руйнівника розгромив агресорів з Магелланових хмар. Дайте мені цю зброю, Зарт Арн!

Джон Гордон заздалегідь підготувався до такої розмови.

— Натомість ви пропонуєте мені зоряне королівство?

— Ні,— рівним голосом вимовив Шорр Кан.— Я дарую вам владу над усією Галактикою!

Гордон був приголомшений нахабством цієї людини. В ньому було щось приголомшливе.

— Ви обіцяли грати відкрито,— відрізав Гордон.— Як я можу повірити, що, завоювавши Галактику, ви віддасте її мені?

Шорр Кан холоднокровно пояснив:

— Ну, зрозуміло, мова йде не про справжню владу. Ви отримаєте вищий сан, а це різні речі. Після нашої перемоги половина Галактики зненавидить мене як узурпатора. Почнуться заворушення, бунти... Навіщо це? Розумніше буде висунути Зарт Арна, прямого спадкоємця Арн Аббаса, а самому стати вашим довіреним радником.— Він посміхнувся.— Бачите, як все складається? Законний імператор, народ радіє, ніяких заворушень. Ви з Ліанною насолоджуєтеся розкішшю і загальним поклонінням, я ж задовольняюся роллю сильної людини за лаштунками трону.

— А якщо законному імператору заманеться перетасувати карти? — поцікавився Гордон. Шорр Кан розсміявся:

— Не буде цього, Зарте! Ядро збройних сил складуть вірні мені хмарники! — Він піднявся.— Що скажете? Зараз, звичайно, на вас лежать важкі звинувачення. Але їх неважко зняти, і ви станете найбільшим володарем у історії! Згода? Гордон знизав плечима.

— Боюся, ви даремно втрачаєте час. Річ у тім, що я ніколи, за жодних обставин не видам таємниці Руйнівника.

Він очікував спалаху гніву, однак в очах диктатора з'явилося лише легке розчарування.

— Я сподівався, ви досить розумні, щоб, відмовившись від усіляких нісенітниць, на кшталт патріотизму, вірності обов'язку та іншого непотребу, трохи подумати. Ліанна спалахнула.

— Звісно, вам вони не приносять користі, раз їх у вас немає!

Шорр Кан насупився, але все ще, мабуть, без гніву.

— Так, у мене їх немає,— погодився він.— Адже що таке, по суті, всі ці чудові якості? Всього лише ідеї, які чомусь видаються людям піднесеними та за які вони помирають. Я реаліст. Я ніколи не піду на смерть заради порожньої ідеї.— Він знову повернувся до Гордона.— Не будемо говорити про це зараз. Ви втомилися, ваші нерви напружені, ви не в змозі приймати рішення. Відпочиньте. Якщо ви прислухаєтеся до голосу розуму, то напевно побачите, що я маю рацію.— Він помовчав.— А якщо відмовитеся, з'явиться дуже неприємна альтернатива... Але я не погрожую вам, Зарте! Я не вимагають щоб ви йшли зі мною в ім'я якихось вищих ідей. Я просто сподіваюся, що ви здатні бачити власну вигоду.

Вождь Ліги натиснув кнопку на столі. Двері відчинилися, з'явився Дерк Ундіс.

— Виділіть принцу і його нареченій кращі кімнати,— сказав Шорр Кан.— Охорона повинна бути надійною, але непомітною. Найменший прояв неповаги буде суворо каратися.

Дерк Ундіс мовчки вклонився. Гордон взяв руку Ліанни, і вони вийшли з приміщення. Крокуючи коридорами та сходами похмурого будинку, Гордон не міг позбутися неприємного відчуття, що Шорр Кан грає з ним, як кішка з мишею.

Після заходу сонця жахлива цитадель нагадувала темницю. Поодинокі настінні світильники були безсилі розсіяти ніч коридорів. Кімнати, відведені полоненим, не відрізнялися розкішшю. Голі стіни, грубі меблі, сліпі прямокутники вікон... Дерк Ундіс відважив примушений уклін.

— Ви знайдете тут все необхідне. Попереджаю: виходи добре охороняються. Офіцер пішов. Ліанна стояла біля вікна, струнка, беззахисна. У Гордона перехопило подих.

— Якби я, Ліанно, міг врятувати вас ціною Руйнівника, я б зробив це,— тихо вимовив він. Вона обернулася.

— Ні! Поки Шорр Кан вагається, є шанс, що зраду буде розкрито.

— Боюся, таких шансів мало,— сказав Гордон.— Втікти звідси неможливо. Тонкі плечі Ліан опустилися.

— Так, я розумію це,— прошепотіла вона.— Навіть якщо ми якимось дивом втечемо, нам не знайти дороги з Хмари.

Хмара! Тут вона було небом, темним, беззоряним, гнітючим. Вона не давала забути про трильйони кубічних миль похмурого мороку, який відрізав їх від вільних просторів Галактики.

Талларна не спала. Геометрично правильними магістралями проносилися вантажівки. З далеких доків долинав грім.

Гордон приліг на диван у вітальні, не сподіваючись, що зможе заснути. Однак природа взяла своє — втомлене тіло відразу занурилося у важкий, схожий на наркотичний, сон.

Розбудив його мертвотний, сірий світанок. Ліанна сиділа на краю дивана. Вона злегка почервоніла.

— Я думала, ви вже не спите, Зарте. Сніданок готовий. Вона не така погана, ця живильна рідина. Хоча, звичайно, може і набриднути.

— Не думаю, що нас протримають тут настільки довго,— похмуро сказав Гордон. Вона кинула на нього швидкий погляд.

— Ви вважаєте, Шорр Кан зажадає від вас таємницю Руйнівника вже сьогодні?

— Боюся, що так,— відповів він.— Якщо тільки Руйнівник утримує його від нападу, то він захоче дізнатися про нього все якомога швидше.

Протягом усього довгого дня, поки тьмяне сонце з похмурою повільністю повзло низьким небом, вони чекали виклику до Шорр Кана. Але лише під вечір з'явився Дерк Ундіс у супроводі чотирьох озброєних солдатів. Молодий фанатик знову ніяково вклонився.

— Вождь хоче бачити вас, принце. Одного,— швидко додав він, коли Ліанна зробила крок.

Очі в неї спалахнули.

— Я піду разом з Зартом!

— Перепрошую, але у мене наказ,— холодно заперечив Дерк Ундіс.— Ви йдете, Зарт?

Ліанна, очевидно, зрозуміла, що заперечувати безглуздо, і відступила. Гордон не витримав, підійшов до неї, взяв її обличчя в долоні і поцілував.

— Не хвилюйтесь, Ліанно.

На душі у нього було кепсько, коли він крокував за Дерк Ундісом похмурими коридорами цитаделі. Він був впевнений, що бачив Ліанну востаннє. Може, так навіть краще, подумав він. Забути її у смерті, ніж вічно носити у собі пам'ять про безповоротно втрачене кохання!

Приміщення, куди вони нарешті прибули, не було схоже на вчорашній кабінет. Це була лабораторія. Над металевим столом нависав масивний конус, з'єднаний кабелями з якимось складним апаратом, в надрах якого нервово копирсалися два худорлявих хмарника.

Шорр Кан відпустив конвой і підійшов до Гордона:

— Відпочили? Ось і чудово. Що ви вирішили? Гордон знизав плечима.

— Я вже казав. Я не можу видати таємницю Руйнівника.

Виразне обличчя Шорр Кана злегка змінилося.

— Що ж, розумію,— помовчавши, сказав він.— Традиції, звички, стереотипи... Розум безсилий часом проти цього? — Його очі звузились.— Тепер слухайте, Зарте. Вчора я згадав про неприємну альтернативу, яка виникне у разі вашої відмови. Я не хотів вдаватися у подробиці, бо сподівався на добровільну згоду. Але тепер ви мене змушуєте... Отже: хочете ви чи ні, але я отримаю всю необхідну інформацію.

— Невже, тортури? — пирхнув Гордон. Шорр Кан скривився.

— Навіщо ж так грубо, Зарт? Я проти тортур. Цей старовинний спосіб не тільки не естетичний, а й вельми ненадійний.— Він вказав на старшого з учених.— Кілька років тому він створив апарат, який я був змушений застосувати декілька разів. Це думкоскоп, який ви бачите. Він зчитує інформацію з мозку: промацує нейрони, будує схеми синоптичних з'єднань і перетворює цю фізичну картину на знання, якими володіє об'єкт

дослідження. З його допомогою ще до світанку таємниця Руйнівника буде моєю.

— Знову блеф,— сказав Гордон. Шорр Кан похитав головою.

— Ні. Будьте впевнені — думкоскоп висмокче з ваших звивин все. Є, щоправда, один нюанс — зондувальні промені за кілька годин розривають у мозку всі синоптичні зв'язки. До кінця сеансу людина стає повним ідіотом.

Гордон похолов. Він уже не сумнівався, що Шорр Кан говорить правду. Неймовірно — але цілком можливо для науки майбутнього! Інструмент, який читає думки і, читаючи, руйнує мозок!..

— Мені дуже не хочеться його застосовувати! — продовжував Шорр Кан.— Ви потрібні мені, як майбутній імператор. Але у мене немає вибору. Джон Гордон нервово засміявся.

— Ви все правильно розрахували, але вам знову завадив випадок.

— Що ви хочете сказати? — запитав вождь Ліги зі зловісною м'якістю.

— Я не можу видати вам таємницю Руйнівника, бо не знаю її.

Шорр Кан зробив нетерплячий жест.

— Ну, Зарте! Ви ж син імператора. Всім відомо, що ви посвячені у цю таємницю. Гордон кивнув.

— Так. Але я не син імператора. Я інша людина. Шорр Кан знизав плечима.

— Як знаєте. Шкода. Починайте! Останні слова були звернені до двох учених. Гордон імпульсивно рвонувся до диктатора, але один з хмарників тримав наготові паралізатор і торкнувся потилиці Гордона. Він упав на підлогу. Смутно відчував, як його кладуть на металевий стіл.

— Востаннє раз звертаюся до вас, Зарте! Дайте знак, і ви уникнете цієї долі!

Гордон міг відповісти лише лютим поглядом. Паралізатор знову торкнувся потилиці. Хмарники возилися з навислим над ним металевим конусом. Потім його поглинула ніч.

Спокуса

Він повільно приходив до тями, усвідомлюючи біль у голові. Всередині черепа немов працювали всі ковалі пекла. Його нудило.

Губ торкнулося холодне скло. Хтось сказав владно:

— Пийте!

Він з зусиллям проковтнув смердючу рідину. Стало легше, головний біль вщух. Нарешті він зважився відкрити очі. Він все ще лежав на столі, але металевий конус зник.

Над ним схилився один з учених. Потім у полі зору з'явилися суворі риси і блискучі очі Шорр Кана.

— Можете сісти? — запитав учений.— Так буде краще.

Рука, яка обійняла плечі, допомогла зісковзнути у жорстке крісло. Шорр Кан дивився на нього зі змішаним виразом подиву і цікавості.

— Як самопочуття... Джон Гордон?

Він здригнувся і втупився на вождя Ліги.

— Ви... знаєте?..

— Чого ж, по вашому, ми перервали сеанс? Якби не це, ви б вже повністю втратили розум.— Шорр Кан зморщився.— Клянуся Небом, неймовірно! Але думкоскоп не вміє брехати. І коли перша ж хвилина читання показала, що ви Джон Гордон у тілі Зарт Арна... А я сподівався! Витратити стільки сил, і все даремно! Хто ж міг таке уявити! Хто ж міг здогадатися, що у тілі Зарт Арна живе людина з дикої епохи?

Отже, Шорр Кан знав! Джон Гордон намагався зібратися з думками, щоб оцінити цей новий фактор, який разюче змінив ситуацію. Вперше у цьому майбутньому Всесвіті хтось розкрив його самозванство! Чим це обернеться? Шорр Кан походжав взад і вперед.

— Хіба прилад не показав, як це сталося? — обережно запитав Гордон. Вождь Ліги кивнув.

— Так, ми все знаємо. Спогади про обмін домінували у вашому мозку.— Він тихенько вилаявся.— Ну і Зарт Арн! Обмінюватися тілами крізь час? Дати своїй божевільній цікавості заманити себе на стільки століть назад! І це в той момент, коли його Імперія у небезпеці! — Він знову пильно глянув на Гордона.— Чому, у дідька, ви мовчали?

— Я намагався сказати, але нічого не вийшло,— нагадав Гордон. Шорр Кан знову кивнув.

— Вірно, намагалися. Але я не повірив. А хто б, клянусь Небом, повірив такому?! — Він метався по лабораторії, кусаючи губи.— Джон, ви зіпсували всі мої плани. Адже я був переконаний, що таємниця Руйнівника вже тут! — Диктатор підняв стиснутий кулак.— Неймовірно!..

Сили повільно поверталися, і думка Джона Гордона напружено працювала. Викриття його істинної особи змінювало всю ситуацію. Це дає йому хоча і слабкий, але шанс! Втікти звідси з Ліанною та попередити Імперію про зраду Корбуло!.. Так! Гордону здалося, що він бачить шлях. Він сказав з незадоволенням у голосі:

— Лише вам вдалося вивідати правду. Решту я пошив у дурні. Арн Аббаса, Джал Арна, принцесу... Правда їм і уві сні не снилася. Шорр Кан примружився.

— Це звучить так, наче вам сподобалося бути імперським принцом? Гордон зобразив гірку посмішку.

— А кому би не сподобалося? Там, у своєму часі, я був ніким. Демобілізований солдат... А після пропозиції Зарт Арна став членом королівського дому найбільшої держави Галактики! Кого не влаштує таке перетворення?

— Але ви ж збираєтеся повернутися на Землю і знову обмінятися тілами з Зарт Арном.— нагадав Шорр Кан.— Вам довелося б забути про тимчасовий зліт.

Гордон глянув на нього з цинічним, як він сподівався, виразом.

— Якого біса? — зневажливо пирхнув він.— Невже ви справді думаєте, що я дотримаюсь обіцянки? Вождь Ліги уважно дивився на нього.

— Отже, ви хотіли його обдурити?

— Чи не збираєтесь ви часом читати мені мораль? — спалахнув Гордон.— Ви самі вчинили б так само, і ви це знаєте! Ось я тут, в ролі однієї з перших осіб цього Всесвіту, готовий одружитися з найпрекраснішою дівчиною, яку я коли-небудь бачив. Ніхто не може поставити під сумнів мою особу. З іншого боку, якась дурна обіцянка. Що б зробили ви на моєму місці? Шорр Кан розреготався.

— Джоне Гордоне, ви мені подобаєтесь! Клянуся Небом, гідні люди народжувалися у ті далекі часи! — Він поплескав Гордона по плечу, помітно повеселішав.— Вище голову, Джоне! Не засмучуйтесь! Так, я знаю вашу таємницю, але ніхто про неї не дізнається. Ланд Аллар і його асистент, повірте, не проговоряться. Ви ще побудете принцом!

Гордон зробив вигляд, що жадібно хапається за приманку.

— Ви хочете сказати, що не викриєте мене?

— Саме так,— кивнув Шорр Кан.— Думаю, ми будемо корисними один одному.

Гордон відчував, що гострий інтелект, захований за зіркими чорними очима, напружено працює. Обдурити найхитромудрішого і найбезжальнішого змовника у Всесвіті важко, майже неможливо. У разі програшу життя Ліанни і доля Галактики повиснуть на волосині. Шорр Кан допоміг йому встати.

— Ходімо до мене, там поговоримо. Ви можете йти?

Коли вони вийшли з лабораторії, Дерк Ундіс вступився на Гордона, як на повсталого з мертвих. Фанатичний молодий хмарник не очікував більше побачити його живим і у повному розумі. Гордон знав це. Шорр Канн зверхньо посміхнувся.

— Все нормально, Дерк. Принц Зарт — мій новий союзник. Ми підемо у мої апартаменти.

— Отже, таємниця Руйнівника у ваших руках, пане? — вирвалося у молодого фанатика, проте незадоволена гримаса Шорр Кана змусила його замовкнути.

— Ви, здається, розпитуєте мене? — різко кинув вождь.

Поки вони йшли, думки Гордона були зайняті цією інтермедією. Вона вселяла надію, що його невиразна схема може спрацювати. Але потрібно бути вкрай обережним! Гордон з тремтінням зрозумів, що йде по самому краю прірви.

Приватні покої Шорр Кана були настільки ж невибагливі, як і його кабінет. Кілька жорстких стільців, гола підлога, у сусідній кімнаті незручне на вид ліжко.

Дерк Ундіс залишився за дверима. Коли Гордон озирнувся, глузлива посмішка Шорр Кана повернулася.

— Жалюгідне лігво для повелителя Хмари, так? — сказав він. — Але на підданих це справляє належне враження. Бачите, я підійняв їх на війну з Імперією, щоразу підкреслюючи бідність наших світів, труднощі нашого життя. Я не маю права оточувати себе комфортом. Він вказав Гордону на стілець і сів сам.

— Все-таки неймовірно! Говорити з прибульцем із далекого минулого. Яким же він був, ваш час, коли ніхто ще не залишав маленької Землі? Гордон знизав плечима.

— По суті, різниці мало. Ті ж війни та конфлікти. Люди не дуже змінюються. Вождь Ліги розуміюче кивнув:

— Натовп завжди залишається натовпом. Кілька мільйонів людей, які зійшлися врукопашну на вашій старій планеті, або тисячі зоряних світів, що йдуть один на одного у сучасній Галактиці... Одне і те ж. Ви подобається мені, Джон. Ви розумні та відважні. Оскільки ви розумні, то збагнете, що я не дозволю емоціям вплинути на мене. Але мої інтереси на мене впливають, і досить сильно. Я думаю, що ми будемо корисні один одному.— Він подався вперед.— Те, що ви самозванець, нікому, крім мене, не відомо. І отже, несуттєво. Для Галактики ви — Зарт Арн. І після перемоги Хмари я можу використовувати вас так само, як сподівався використовувати справжнього Зарт Арна.

Саме на це розраховував Джон Гордон. Однак розіграв недовірливий подив.

— Тобто ви хочете зробити мене номінальним правителем Галактики?

— Чому б ні? — заперечив його співрозмовник.— Як наслідний принц Імперії, ви зможете заспокоювати хвилювання після того, як вона буде завойована. Звичайно, реальна влада збережеться за мною, як я і казав.— Він додав відверто: — По суті, ви для мене навіть більш зручний партнер, ніж справжній Зарт Арн. Він міг почати мені заважати. Але у вас немає вродженої лояльності до

Імперії, і я не сумніваюся, що ви будете підтримувати мене з чистого інтересу.

Гордон відчув спалах торжества. Як і було задумано, диктатор бачив у ньому лише безсовісного, честолобного авантюриста.

— У вас буде все, що забажаєте! — підвищив голос Шори Кан.— Які запаморочливі перспективи! Багатство, влада, розкіш, загальне поклоніння! А поруч дружина — прекрасна принцеса Ліанна!..

Гордон зобразив приголомшення, захоплений подив.

— Я — імператор Галактики? Я, Джон Гордон? І раптом власний хитромудрий задум здався Гордону безглуздим. Голос спокуси знову зашепотів у його вуха. Заради чого прикидатися? Адже те, про що говорить Шорр Кан, цілком реальне! Він стане, нехай номінально, верховним владикою Галактики, з усіма її мільйонами зірок і планет! Він, Джон Гордон з Нью-Йорка! І головне — Ліанна завжди буде з ним.

Єдине, що потрібно,— приєднатися до Шорр Кана і перейти на бік Хмари. А чому б і ні? Хіба він присягав на вірність Імперії? Чому не подбати про себе самого заради такої влади і розкоші, про яку не мріяв ніхто за всю історію людства?

Таємниця Галактики

Джон Гордон боровся зі спокусою, сила якої посилювалася її раптовістю. Він був вражений, зрозумівши, що йому всією душею хочеться вхопитися за цей безпрецедентний шанс. Чи не пишність і влада над Галактикою спокушали його. Він не такий уже честолобний, і, у всякому разі, реальна влада буде належати

Шорр Кану. Але думка про Ліанну — ось що було запаморочливо! Він буде завжди з нею, жити з нею поруч...

Жити брехнею! Вічно грати чужу роль іншого, пам'ятати про свою зраду і дивитися при цьому в очі коханій... Ні! Честь і гідність — не порожні слова. Для Шорр Кана — можливо, але він не Шорр Кан. Шорр Кан пильно стежив за ним.

— Ви, схоже, розгубилися,— сказав диктатор. — Даремно. Іншої такої можливості не буде. Гордон зібрався з думками.

— Перед нами виникає безліч труднощів. Секрет Руйнівника, наприклад. Шорр Кан задумливо кивнув.

— Це найбільша проблема. А я так сподівався отримати його разом з Зарт Арном! — Він потиснув плечима.— Ну, тут вже нічого не зробиш. Зрештою обійдемося без Руйнівника. Корбуло зуміє перешкодити Джал Арну його застосувати.

— Тобто вбити Джал Арна, як він убив Арн Аббаса?

Хмарник кивнув.

— Корбуло зробить це напередодні нашого виступу. А потім його призначать одним з регентів при синові Джала. Тоді стане ще легше паралізувати оборону Імперії.

Гордон зрозумів, що невдача Шорр Кана у отриманні секрету Руйнівника не зупинить атаки Хмари.

— Це ваші справи,— твердо заявив він.— Я думаю про свої. Ви хочете зробити мене імператором. Але без Руйнівника ваша Ліга мене не прийме. Шорр Кан насупився.

— Не розумію.

— Хмарники, як і всі інші, хто вважає мене Зарт Арном,— пояснив Гордон.— Вони запитують: «Раз він з нами, чому не ділиться таємницею?»

— Прокляття! — вилаявся диктатор.— Цей чортів Руйнівник заважає нам на кожному кроці.

— До речі, що воно таке? — запитав Гордон.— Я змушений прикидатися знавцем, не маючи про нього жодної уяви.

— І ніхто не має,— помовчавши, відповів Шорр Кан.— Є легенда. Дві тисячі років тому прибульці з Магелланових хмар вторглися до Галактики. Захопили кілька планетних систем і готувалися розширити свої завоювання. Але великий імператор Бренн Бір — він же знаменитий учений — вдарив по ним якоюсь страшною зброєю. Переказ свідчить, що він знищив не тільки магелланійців, а й окуповані ними системи. Та що там — вся Галактика була під загрозою! Зброю, якою скористався Броні Бір, називають Руйнівником, про нього, на жаль ніхто нічого путнього не знає. Таємниця його відома лише членам королівського дому Імперії, але пам'ять про нього досі живе у Галактиці.

— Є можливість дізнатися цю таємницю,— зауважив Гордон.

Шорр Кан здивувався.

— Як? Джал Арн — єдиний, кому це відомо, а він поза нашої досяжності.

— Є ще одна людина,— сказав Гордон.— Справжній Зарт Арн!

— Але ж він у далекому минулому, у вашому власному тілі ... — Диктатор запнувся.— Здається, ви щось придумали. Кажіть!

Гордон внутрішньо зібрався, намагаючись, щоб його слова звучали переконливо. Від того, як сприйме їх Шорр Кан, залежав його примарний, майже нереальний план втечі з Хмари.

— Зарт розповість все, що нам треба,— впевнено промовив він.— У лабораторії на Землі є прилади, за допомогою яких я можу зв'язатися з ним крізь час. Припустимо, я скажу: «Люди Шорр Кана тримають мене у полоні. Ціна моєї свободи та вашого повернення — інформація про Руйнівника». Як ви думаєте, що він зробить? Навряд чи йому захочеться залишитися у моєму часі та тілі до останніх днів. Адже тут його світ, на Трооні чекає жінка, яку він кохає... Він пожертвуємо всім, щоб повернутися.

Запала мовчанка. Шорр Кан задумливо дивився на нього, потім вигукнув:

— Клянуся Небом, це спрацює! Ми дійсно зможемо вивідати у нього таємницю! — Він запнувся і раптом запитав: — А що потім? Ви обмінюєтеся з ним тілами? Гордон засміявся:

— Хіба я схожий на повного дурня? Звісно, ні. Я просто перерву контакт. Нехай собі живе у моєму часі та тілі. Хороший подарунок, як ви вважаєте?

— Повторюю, Джон, ви справжній чоловік! — розреготався Шорр Кан і знову почав походити по кімнаті.— Тільки як відвезти вас на Землю? У тих місцях повно імперських патрулів, а основна частина флоту крейсує біля Плеяд. Корбуло не зможе очистити цілий район, це викличе підозри.— Він помовчав, потім продовжував: — Єдиний вид корабля, у якого є шанс досягти Землі за цих умов,— крейсер-«привид». «Привиди» здатні

прослизати у найнебезпечніших місцях, де не проб'ється навіть ескадра.

Гордон, який не мав жодного уявлення про згаданий тип корабля, глянув спантеличено.

— «Привид»? Це що таке?

— Я й забув, що ви чужий у нашому світі,— сказав Шорр Кан.— «Привид» — це легкий крейсер, озброєний кількома дуже потужними атомними гарматами. Екрануюче поле робить його невидимим у просторі, відбиваючи всі світлові та радарні промені. Витрати енергії, щоправда, величезні, можна розраховувати максимум на 20-30 годин невидимості. Джон Гордон розуміюче кивнув.

— Розумію. Схоже, це кращий спосіб досягти Землі.

— Вирішено,— продовжував Шорр Кан.— Корабель поведе Дерк Ундіс. Його люди цілком надійні.

Гордон згадав презирливе обличчя, іскру торжества у очах офіцера. Очевидно, Дерк Ундіс його ненавидить. Провести стільки часу у товаристві цього фанатика...

— Але якщо Дерк Ундіс дізнається, що я не справжній Зарт Арн...— почав він.

— Цього не буде,— перервав його Шорр Кан.— Він знатиме тільки одне: що повинен ненадовго відвезти вас до лабораторії на Землі і потім доставити назад. Гордон глянув на диктатора.

— Отже, я полечу під вартою? Ви мені не довіряєте?

— А чому я повинен вам довіряти? — весело заперечив Шорр Кан.— Я нікому не довіряю. Інша річ, що наші інтереси, схоже, збігаються... Але для гарантії з вами підуть Дерк Ундіс і ще кілька надійних людей.

Гордон знову похолов від згадки, що веде свою небезпечну гру з людиною, настільки проникливою і досвідченою в інтригах, що успіх майже неможливий. Однак незворушно кивнув.

— Дякую за відвертість. Але і я не цілком покладаюся на ваше слово, тому нікуди не полечу без Ліанни. Шорр Кан, мабуть, щиро здивувався.

— Принцеса Фомальгаута? Ваша наречена? — В очах у нього промайнула іронічна усмішка.— То ось де ваше слабе місце, Джон!

— Я кохаю її і не збираюся залишати тут вам на забаву,— похмуро відповів Гордон. Шорр Кан пирхнув.

— Заспокойтесь. Всі жінки для мене однакові. Ставити на карту справу заради якогось гарненького личка? Ні. Але якщо ви ревниві, нехай прогуляється, тільки як ви їй поясните? Не казати ж правду!

Гордон вже подумав про це. Він сказав повільно:

— Я скажу, що ви нас відпустите в обмін на цінні наукові відомості, за якими ми і вирушаємо.

— Ось і чудово.— розуміюче кивнув Шорр Кан.— Я накажу негайно приготувати наш кращий «привид». Ви повинні бути готові до відльоту сьогодні вночі.

Гордон піднявся.

— Я хотів би трохи відпочити. Таке відчуття, ніби мене пропустили через м'ясорубку. Шорр Кан засміявся.

— Це ніщо, у порівнянні з тим, що зробив би з вами думкоскоп за пару годин. Який поворот долі! Замість жалюгідного кретина стати володарем Галактики! — Обличчя диктатора на мить стало жорстким, як сталь.— Але не забувайте: ваша влада буде лише номінальною, і наказувати буду я.

Гордон твердо зустрів його допитливий погляд.

— Якщо я забуду про це, то нічого не виграю. У разі вашого падіння я приречений. Отже, можете на мене розраховувати.

— Ви маєте рацію. Я завжди говорив, що люблю мати справу з розумними людьми. Ми безумовно домовимося. Він натиснув кнопку. На порозі з'явився Дерк Ундіс.

— Проведіть принца до його кімнати і негайно повертайтеся.

Поки вони крокували коридорами назад, Гордон гарячково розмірковував. Досі все йшло за його ненадійним планом. Він зіграв на реакціях безпринципної, цинічної особистості Шорр Кана — і виграв. Але він добре знав, що гра тільки почалася. Попереду були значно більші труднощі, до вирішення яких він не знайшов ще підходу. Він повинен йти вперед, навіть якщо план виявиться самогубством. Іншого шляху не було.

Коли він опинився у своїх похмурих апартаментах, Ліанна схопилася з крісла і кинулася до нього. Вона схопила його за руки. Очі її сяяли.

— Зарте, вам погано? Я так боялася. Вона покохала його. Гордон побачив це з її обличчя та знову відчув пристрасний, безнадійний захват. Йому довелося стримуватися, щоб не схопити її у обійми. Але і його почуття, напевно, позначилися у нього на обличчі, бо вона почервоніла і злегка відступила.

— Нічого,— сказав Гордон, опускаючись у незручне крісло.— Щоправда, я спробував науки Хмари, це було не дуже приємно.

— Вони катували вас! Змусили видати таємницю Руйнівника! Він похитав головою.

— Ні. Я переконав Шорр Кана, що він не зможе отримати її від мене.— Він продовжував, говорячи правду настільки, наскільки це було можливо.— Я змусив цього диявола повірити, що необхідно побувати в лабораторії на Землі, щоб добути її. Ми вирушаємо завтра. Очі Ліанни заблищали.

— Ви хочете його перехитрити? У вас є якийсь план?

— Якби ж,— зітхнув Гордон.— Мій план не йде далі, ніж полетіти з Хмари. От і все. Решта непередбачувана. Я повинен якимось чином знайти спосіб вислизнути з корабля і повідомити брата про зраду Корбуло. Єдине, що спадає на думку,— це вивести крейсер з ладу, щоб його зміг захопити імперський патруль. Але як це зробити, я не знаю. Дерк Ундіс буде разом з нами, його люди супроводжуватимуть нас, отже, навряд чи нас чекає удача. Віра і відвага сяяли в очах Ліанни.

— Ви щось придумаете, Зарте. Я знаю — ви придумаете!

Однак її впевненість не допомогла Гордону позбутися крижаної думки про те, що його божевільний план майже нездійснений.

Можливо, він прирікає на загибель і себе, і Ліанну. Але вони все одно приречені, якщо, звісно, він не зрадить справжнього Зарт Арна та Імперію. А миттєва спокуса зробити це назавжди залишила Гордона.

Він спав міцно до середини наступного дня. Вже сутеніло, коли з'явилися Шорр Кан і Дерк Ундіс.

— Дерк Ундіс отримав усі розпорядження, крейсер готовий,— сказав Шорр Кан Гордону.— Ви повинні дістатися Землі за п'ять діб і повернутися за одинадцять.— Очі його блиснули.— Тоді я заявлю на всю Галактику, що таємниця Руйнівника у наших руках, що Зарт Арн — наш союзник, дам сигнал Корбуло і кину всю Лігу в атаку!

За дві години блискучий крейсер-«привид№, на борту якого знаходилися Гордон і Ліанна, піднявся з величезного космопорту Талларни і попрямував до кордонів Хмари.

Диверсія у космосі

Коли Гордон і Ліан увійшли до «Дендри», корабля, який мав доставити їх на Землю, Дерк Ундіс провів їх у коридор середньої палуби. Манірно вклонився і вказав на двері, що вели до двох крихітних кімнаток.

— Ось ваші каюти. Будете залишатися у них всю дорогу до Землі.

— Ні! — розлютився Гордон.— Принцеса Ліанна і так захворіла від ув'язнення під час шляху сюди. Ми не маємо наміру закупорюватися ще на кілька днів у цих норах! Вузьке обличчя Дерк Ундіса потемніло.

— Вождь наказав, щоб ви перебували під охороною.

— А хіба Шорр Кан говорив, щоб ми сиділи в цих каютах безвилазно? — запитав Гордон; побачивши легку нерішучість на

обличчі Дерк Ундіса, він наполегливо продовжував: — Якщо у нас не буде права на прогулянку, ми відмовляємося від співпраці.

Хмарник вагався. Гордон вгадав правильно, що йому не хочеться турбувати свого начальника через таку дрібницю. Нарешті Дерк Ундіс неохоче сказав:

— Добре, дозволяю гуляти коридором двічі на день. Але не можна залишатися там коли включено екран.

Поступка була не такою, як хотілося Гордону, але він зрозумів, що більшого не отримає. І, все ще розігруючи гнів, пішов за Ліанною до каюти.

Коли «Дендра» злетіла над Талларною і понеслась на великій швидкості до кордонів Хмари, Ліанна запитально подивилася на Гордона.

— Ви щось придумали, Зарт? Щиро кажучи, ув'язнення мені не дуже заважає.

— Я вже говорив — я хочу привернути увагу якогось патруля, щоб наш корабель виявили і захопили,— пояснив Гордон.— Я не знаю, як це зробити, але якийсь шанс, можливо, знайдеться. Ліанна сказала з сумнівом:

— У цього «привида», безсумнівно, є надчутливі радары, і він запеленгує патрулі задовго до того, як ті його виявлять. Він вийде з затемнення тільки коли мине їх.

У наступні години лише рівний гул великих генераторів, які розганяли корабель, супроводжував їх розмови. «Дендра» продиралася крізь щільні рої мікрометеоритів, розгойдуючись і пірнаючи носом у вихорах космічного пилу. Прокладаючи шлях з Хмари, крейсер раз у раз міняв курс. До середини наступного дня вони виринули з похмурої димки під великий, світлий, усіяний зірками купол вільного простору. Негайно «Дендра» набрала ще більшу швидкість. Гордон і Ліанна дивилися з ілюмінатора на блискучу пишність Галактики. На їх подив, слабка іскра Канопуса залишилася поза полем їх зору, далеко ліворуч. Попереду «Дендри» виблискували незнайомі сузір'я, серед них велично сяяла туманність Оріона.

— Ми не летимо прямо до Імперії,— сказала Ліанна.— Вони хочуть уникнути найбільш захищених кордонів, обійшовши з заходу туманність Оріона і Маркізати Зовнішнього Космосу, щоб потім повернути до Сонця.

— Пробираємося до Імперії з чорного ходу,— пробурчав Гордон.— Ймовірно, так само летів і корабель, який мав намір викрасти мене.— Його слабка надія згасла.— В нас дуже мало шансів зустріти імперський патруль у цих пустельних районах. Дівчина кивнула.

— У кращому випадку нам попадеться три-чотири патрульних крейсера і Дерк Ундіс легко втече від них.

Гордон збентежено дивився на феєричну картину. Його погляд ковзнув туди, де, як він знав, знаходився Канопус.

Ліанна вловила напрямок його погляду і насупилася:

— Ви думаєте про Мерн?

Гордон здригнувся. Він майже забув уже про прекрасну темноволосу дівчину, яку кохав справжній Зарт Арн.

— Про Мерн? Ні. Я думаю про чорного зрадника Корбуло, який плете свої інтриги там, на Трооні, і чекає нагоди вбити Джал Арна та згубити Імперію.

— Це найбільша небезпека,— стримано погодилася Ліанна.— Якби вдалося попередити вашого брата про зраду, то плани Ліги були б зіпсовані.

— А ми — єдині, хто знає про це,— пробурмотів Гордон.— І ми завадимо зрадникам.

Три доби потому він вже не був у цьому впевнений. Його власний план виявився більш ніж утопічним. «Дендра» далеко заглибилася у межі Імперії, йдучи курсом на північ, що повинно було провести її на захід від туманності Оріона. Обігнувши туманність, вона зверне на північний захід, уздовж практично незаселених кордонів Маркізатів Зовнішнього Космосу. У цій дикій області недосліджених зоряних систем зустрінеється небагато імперських кораблів. А Сонце і Земля будуть вже зовсім близько.

Двічі за ці три дні на борту «Дендри» лунав сигнал тривоги: радари фіксували поблизу імперський патруль. І обидва рази Гордон і Ліанна бачили, як небо за ілюмінаторами раптово огортав морок. Коли це сталося вперше, Гордон злякався:

— Що трапилося? Космос став чорним! Ліанна пояснила:

— Увімкнули екран нашого корабля. Ви, звичайно, пам'ятаєте, що коли «привид» йде в темну, то зсередини нічого не видно.

— Звісно,— поспішно відказав Гордон.— Я так довго не бував на таких кораблях, що все забув.

Тепер він зрозумів. Гучний вереск генераторів затемнення, яким був пронизаний крейсер, означав що корабель оточений ореолом потужної енергії. Екранувальні поля відхиляли всі падаючі на крейсер світлові та радарні промені, тож він залишався невидимим. Але і всередині панувала повна темрява. Генератори затемнення на нижній палубі ревіли майже годину. Мабуть, вони забирали майже всю енергію, оскільки корабель рухався за інерцією. Це повторилося наступного ранку, коли «Дендра» наблизилася до західного краю туманності Оріона. Її величне сяйво займало тепер півнеба. Гордон бачив всередині туманності численні гарячі зірки. Саме їх електронне випромінювання змушувало яскраво світитися пило-газове середовище.

Бранці під наглядом озброєної охорони прогулювалися довгим коридором, коли втретє загримів сигнал тривоги. Хмарник вигукнув:

— Затемнення! негайно повертайтеся до кают!

Гордон чекав на цей випадок. Іншого такого може і не бути. Він нахилився до Ліанни:

— Вдайте, що непритомнієте, коли ми будемо біля дверей.

Ліанна не подала виду, що почула, але її пальці стиснули його руку. Хмарник став ззаду, поклавши долоню на атомний пістолет. Біля каюти Ліанна похитнулася, схопилася за серце.

— Мені погано, Зарт! — і почала осідати на підлогу.

— Вона непритомніє! Я знав, що цим все закінчиться! — Гордон підтримав дівчину і гнівно звернувся до конвоїра: — Допоможіть мені!

Офіцеру хотілося скоріше вивести їх з коридору. У нього був наказ: у разі затемнення негайно доставити їх до кают. Службова запопадливість його підвела. Він ступив уперед і нагнувся до Ліанни. Гордон негайно почав діяти. Він безжально впустив її на підлогу і схопився за кобуру хмарника. Зброя опинилася у його руках раніше, ніж той зрозумів, що відбувається. Хмарник випростався, рот у нього відкрився для крику тривоги.

Рукоятка пістолета важко обрушилася на скроню, нижче шолома. Офіцер впав замертво.

— Ліанно,— шепнув Гордон.— Швидше! Ліанна була вже на ногах. Вони внесли тіло до каюти і закрили двері. Гордон схилився над ним. Череп був роздроблений.

— Мертвий,— швидко сказав він Ліанні,— ось він, мій шанс! Він почав здирати з офіцера одяг. Вона подалася до нього.

— Зарт, що ви будете зробити?

— Десь поблизу корабель Імперії,— сказав Гордон. — Якщо я зіпсую затемнення, патруль виявить і захопить нас.

— Скоріше розірве на шматки,— застерегла Ліанна. Він глянув їй у вічі.

— Знаю. Але я готовий ризикнути, якщо згодні і ви. Її сірі очі спалахнули.

— Так, Зарте! Зараз вирішується майбутнє всієї Галактики!

— Залишайтеся тут,— наказав він.— Я одягну мундир і шолом цього хлопця, це дасть мені деякі можливості.

Він насилу натягнув на себе чорний мундир вбитого, насунув шолом. Сунув атомний пістолет до кобури та вислизнув у коридор.

Затемнення ще діяло, і «Дендра» обережно переміщалася в створеному нею мороці. Гордон попрямував до кормової частини корабля.

За минулі дні він уже переконався, що звук генераторів затемнення йде з нижньої палуби на кормі, і поспішив зараз у напрямку цього гучного вереску. Коридор був порожнім. На час затемнення екіпаж займав місця за бойовим розкладом.

Гордон досяг кінця коридору і, поспішаючи, спустився по вузькому трапу. На нижній палубі було темно, всі двері відчинені навстіж. Він заглянув до великої кімнати з генераторами руху. Офіцери стояли біля панелей управління, інші солдати сліdkували за показаннями приладів.

Один з офіцерів побачив Гордона, який проходив повз двері. Однак мундир і шолом, мабуть, заспокоїли хмарника.

«Зрозуміло,— подумав Гордон.— Охоронець, якого я вбив, повинен був повернутися, замкнувши нас у каютах».

Він уже наблизився до джерела гучного вереску. Генератори затемнення розташовувалися безпосередньо перед головним машинним відділенням, і двері в це приміщення теж були відкриті. Гордон вийняв атомний пістолет і ступив на поріг. Він оглянув велику кімнату, звідки йшов цей пронизливий звук. Уздовж однієї зі стін тягнулася панель з величезними електронними лампами, які пульсували білим світлом.

У кімнаті було два офіцери і чотири солдати. Один з офіцерів відвернувся від панелі з перемикачами, щоб віддати наказ, і побачив у дверях напружене обличчя Гордона.

— Зарт Арн! — вигукнув він, хапаючись за атомну рушницю.— Бережіться!

Гордон натиснув на спуск. Він вперше користувався такою зброєю, тож відсутність досвіду підвела його. Він цілився у електронні лампи, але з незвички пістолет підстрибнув у руці, і куля обпекла стелю. Гордон впав на підлогу. Куля з рушниці офіцера вдарила в одвірок у нього над головою, і той миттєво спалахнув.

— Загальна тривога! — закричав офіцер.— Давайте...

Гордон у цей момент знову спустив курок. Цього разу він опустил приціл, і атомна куля вибухнула серед гігантських ламп.

У приміщенні здійснювалося грибом електричне полум'я. Двоє солдатів і офіцер закричали, коли скажений фіолетовий вогонь охопив їх. Офіцер з рушницею обернувся, і Гордон негайно вистрілив у нього, а потім у найближчий кожух.

Гігантські лампи все ще лопалися, кімната перетворилася на вогняне пекло. Двоє солдатів, з жахливим криками, захиталися у фіолетовому полум'ї.

Гордон відступив до коридору. Він захоплено закричав, коли тьма за ілюмінаторами змінилася раптом ясным зоряним небом.

— Екран вийшов з ладу! — закричав голос у динаміках.— Приготуватися до бою!

Пронизливо задзвеніли дзвони. Гордон почув тупіт хмарників, які кинулися з верхньої палуби до генераторів затемнення.

Аварія у Галактиці

У кінці коридору з'явилися солдати Ліги. Гордон знав, що гра його скінчилася, проте націлив на них свій атомний пістолет. Напівтемряву розірвали спалахи, кілька людей впало. Але пістолет замовк, заряд його вичерпався. Солдати кинулися до Гордона.

І тут це сталося! Корпус «Дендри» пронизала вібрація. Небо за ілюмінаторами ніби запалало.

— Імперський корабель помітив нас і обстрілює! — дико крикнув голос у динаміках.— Влучання у корпус!

До тріску обшивки і кріплень додався пронизливий свист повітря, яке виходило назовні. Потім пролунали швидкі клацання, це автоматично зводилися перегородки.

Коридор, у якому стояв Гордон, раптом перегородила непроникна стіна. Вона відрізала Гордона від нападників.

— Всі по місцях! Вдягнути скафандри! — прозвучала у гучномовцях команда Дерк Ундіса.— Ми повинні битися з цим імперським крейсером!

Лунали дзвони, завивали сирени. Залпи бортових атомних гармат відгукувалися короткими поштовхами віддачі. Далеко у просторі, в неосяжній чорноті Гордон побачив спалахи світла.

Дуель у космосі! Позбавлена захисного поля «Дендра», немов мішень, постала перед патрульним крейсером і той негайно відкрив вогонь. Але і вона не залишилася у боргу.

«Що з Ліанною? — подумав Гордон.— Якщо її поранено...»

Він повернувся і видерся по трапу на середню палубу. У коридорі назустріч йому бігла Ліанна, бліда, але не спокійна.

— Я знайшла скафандри! — вигукнула вона.— Швидше, Зарте! Корабель може розвалитися будь-якої хвилини!

Скафандри висіли у одній із шаф, розподілених по всіх стратегічно важливих точках корабля. Гордон і Ліанна повернулися до каюти і квапливо натягнули скафандри — металізовані, з круглими прозорими шоломами. Подача кисню включалася автоматично. У радіофоні пролунав голос Ліанни:

— Здається, патруль збирається рознести нас на друзки!

Гордон не відходив від ілюмінатора. «Дендра» безперервно маневрувала на великій швидкості, виходячи з-під ударів, і одночасно відстрілювалась. Далеко у просторі спалахували і згасали крихітні світлові точки. Дистанція була настільки величезною, що розриви атомних снарядів походили на уколи булавки.

Небо знову запалахкотіло сліпучим полум'ям — снаряд рвонув зовсім близько. «Дендра» здригнулася у беззвучних потоках енергії. Гордона і Ліанну кинуло на підлогу. Гул маршових турбін помітно впав. Знову заклацали автоматичні переборки.

— Пробоїна у машинному відділенні! — закричав хтось у радіофон.— Працюють тільки два генератора!

— Триматися! — відповів рішучий голос Дерк Ундіса. — Зараз ми знищимо цей імперський крейсер своєю новою зброєю...

Новою зброєю? Гордон згадав слова Шорр Кана про нову секретну зброю, проти якої немає захисту.

— Ліанно, їм тепер не до нас! — вигукнув він. — Ось наш шанс до втечі! Якщо ми захопимо рятувальну шлюпку, то зможемо дістатися до цього крейсера! Ліанна не вагалася.

— Я готова, Зарт!

— Ходімо, — наказав він. Вони довго бігли порожніми коридорами. «Дендру» сильно гойдало. Минули гарматну галерею. Одягнені у скафандри артилеристи були зайняті битвою і нічого не помітили. А ось і тупик — шлюз, що веде до однієї з прикріплених до корпусу рятувальних шлюпок. Гордон взявся за рукоятки.

— Ліанно, як відкрити люк? Вона теж посмикала ручки — безрезультатно.

— Зарте, автоматичний замок заблоковано! Це означає, що шлюпка пошкоджена! Гордон не дав розпачу охопити його.

— Нічого, знайдемо іншу! — впевнено сказав він.

«Дендру» гойдало, тріщали шпангоути і переборки. За бортом один за одним вибухали снаряди. І раптом у радіофоні пролунав гучний, тріумфуючий голос Дерк Ундіса.

— Наша зброя дістала їх! Всім бортом — вогонь! — І майже відразу почувся веселий вигук: — Є!

В ілюмінатор поруч зі шлюзом Гордон побачив далеко у просторі яскравий спалах, схожий на нову зірку. Так, це була тепер не крихітна точка, а сліпуча зірка, яка одразу згасла.

— Вони знищили чимось імперський крейсер! — вигукнула Ліанна. Серце у Гордона впало.

— Але ми ще можемо утікти, якщо дістанемося однієї з шлюпок.

Вони повернулись, щоб йти назад. Але у цей момент з бічного коридору вибігли два офіцера.

— Ось вони! — крикнув перший, хапаючись за атомний пістолет.

Гордон кинувся назустріч. Корабель знову смикнуло, і вони покотилися по підлозі, вириваючи один у одного зброю.

Потім Гордон почув нові голоси і відчув на собі безліч рук. Його вирвали з рук противника і грубо поставили на ноги. Задихаючись. Гордон побачив Ліанну, оточену десятком хмарників. Ними командував Дерк Ундіс, обличчя якого за забралом шолома було скаженим.

— Зрадник! — проскреготав він.— Я попереджав Шорр Кана — не можна довіряти імператорському кодлу!

— До стінки обох! — крикнув хтось.— Через них нас ледь не відправили на той світ!

— Ні,— відрізав Дерк Ундіс.— З ними нехай розбирається вождь, коли ми повернемося до Хмари.

— Повернемося? — гірко заперечив інший офіцер.— «Дендра» покалічена, останні два генератори ледве дихають, рятувальні шлюпки пошкоджені. Ми не пройдемо і півдороги. Обличчя Дерк Ундіса не змінилося.

— Тоді нам потрібно сховатися, поки Шорр Кан не надішле рятувальний корабель. Ми викличемо його на шифрувальній хвилі і доповімо про те, що трапилося.

— Сховатися! — скрикнув офіцер.— Тут простір Імперії! Патрульний крейсер напевно повідомив про сутичку. Не мине й доби, як сектор кишітиме кораблями. Дерк Ундіс по-вовчому вишкірився.

— Знаю. Нам доведеться піти звідси. І я знаю, куди.— Він тицьнув у ілюмінатор на близьку мідного кольору зірку, яка жарко сяяла крізь вогняний серпанок туманності Оріона.— У цього сонця є планета, позначена на картах як безлюдна. Там ми сховаємося і викличемо допомогу. Прокляті імперські крейсери недовго будуть шукати нас, якщо ми залишимо розбитий корабель.

— Але на картах вказано, що система знаходиться у центрі пилового циклону! На двох турбінах туди не пробитися,— зауважив хмарник.

— Вихор понесе нас,— відповів Дерк Ундіс.— А для рятувального корабля він не перешкода. Йдемо туди на максимальній швидкості, яку зможуть дати генератори, енергію

залишимо тільки для зв'язку з Талларною. Ми зможемо викликати її, лише коли будемо у безпеці на цій планеті.— Він додав, вказуючи на Гордона і Ліанну: — Цих двох зв'язати і приставити до них людину, яка весь час буде тримати їх під прицілом. Виконуйте, Лінн Кайл!

Гордона і Ліанну витягли до однієї з кают, стінки якої були сильно побиті під час битви. Там їх кинули у пружинні крісла. Прив'язали руки і ноги міцними пластиковими ремнями. Потім офіцер пішов, залишивши з ними високого озброєного вартового.

Гордону вдалося повернути своє крісло так, щоб бачити Ліанну.

— Я хотів як краще,— тихо сказав він.— Але все тільки зіпсував.

Вона відповіла відважною посмішкою крізь прозоре забрало шолому.

— Це було необхідно, Зарт. Принаймні, ми зіпсували плани Шорр Кана.

Однак Гордон розумів — все скінчено. Його спроба видати «Дендру» імперському патрулю завершилася повним провалом. Чим би не була нова зброя хмарників, вона виявилася занадто потужною для патрульного крейсера. Він досяг одного: продемонстрував хмарникам, що він ворог. Попередити Троон про зраду тепер не вдасться. Їх з Ліанною знову доставлять до Хмари, у лапи диктатора...

«Цього не буде! — поклявся собі Гордон.— Скоріше я заставлю хмарників вбити нас!»

Кілька годин генератори натужно ревіли, витрачаючи останні запаси енергії. Потім замовкли, почався вільний політ. Незабаром «Дендра» увійшла до серпанку величезної туманності.

Час від часу з надр зорельота долинали зловісні скрипи. Коли на зміну охоронцю прийшов інший солдат, Гордон дізнався з їхньої розмови, що з усіх офіцерів і рядових у живих залишилося лише вісімнадцять.

За кілька годин виникла бовтанка: пошкоджений корабель потрапив у полон сильних пилових течій. Гордон зрозумів, що вони входять у той самий циклон, про який говорив Лінн Кайл. Хитавиця посилювалася, здавалося, «Дендра» розвалюється на частини. Потім пролунав гучний тріск, а слідом — гучний, шиплячий звук.

— З відсіків виходить повітря,— прошепотіла Ліанна.— Без скафандрів ми б уже загинули...

Смерть і так була поруч: безпорадний корабель жбурляли могутні пилові вихори, які несли його до планети.

Повільно минали години. Тепер «Дендра» використовувала залишки енергії, щоб не піддатися тяжінню мідного сонця, до якого наближалася.

Гордон і Ліанна ловили у ілюмінаторі лише випадкові проблиски світла. Потім побачили планету, яка оберталася навколо цього мідного сонця,— жовтий димний шар. Загриміла остання команда Дерк Ундіса:

— По амортизаторах! Жорстка посадка! Солдат, який сторожив бранців, пристебнувся у вільному кріслі. Крізь дірки в обшивці засвистіло повітря.

Гордон встиг помітити суцільні жовті зарості, які мчали назустріч. Двигуни надсадно завили, намагаючись сповільнити падіння. Потім був страшний поштовх — і настала темрява.

Страхітливі люди

Гордон прийшов до тями вражений і засліплений. Йому допоміг тривожний шепіт Ліанни. Дівчина нахилилася до нього з крісла, до якого була прив'язана.

— Зарт, вас не поранено? Ваше крісло зовсім зламалося.

— Ні, я не поранений,— насилу відповів Гордон, озираючись по сторонам.— Ми, здається, сіли...

«Дендра» більше не була кораблем — понівечена купа металу, для якої польоти скінчилися назавжди. Стіни були зім'яті, шпангоути зламані, наче картон, силою удару. Жарке мідне світло

вливалося крізь сяючий пролом у стіні. Через цей отвір відкривалася картина незайманих джунглів. Зовні тіснилися високі дерева, широке бурштинове листя яких росло прямо з гладких стовбурів. Золотистий пилок плавав у металевому світлі сонця, і дивні перетинчастокрилі птиці майорили над жовтими заростями.

Слух Гордона вловив нерівні звуки атомних турбін.

— Люди Дерк Ундіса намагаються запустити генератори,— сказала Ліанна.— Ймовірно, вони вціліли.

— Отже, вони хочуть відправити звістку до Хмари,— пробурмотів Гордон.— І Шорр Кан надішле сюди інший корабель.

До каюти зазирнув Лінн Кайл, вже без шолома, у чорному офіцерському мундирі.

— Зніміть з них скафандри,— наказав він солдатам, які супроводжували його.— А потім знову зв'яжіть і не панькайтеся!

Без важкого скафандра Гордон почував себе краще. Повітря було насичене незнайомими пряними запахами, але дихалося легко. Навпроти каюти розташовувалася рубка зв'язку. За якийсь час звідти донісся високий писк передавача, потім голос Дерк Ундіса:

— Талларна, відповідайте! Говорить «Дендра2! Відповідайте!..

Ліанна запитала пошепки:

— Хіба їх передача не приверне уваги? Якщо її почує імперський патруль, що тоді? Гордон на це не сподівався.

— Ні, Дерк Ундіс говорив, що буде працювати на таємній хвилі. Отже, сигнал залишиться непоміченим.

Виклики тривали кілька хвилин. Потім вони почули, що Дерк Ундіс наказав вимкнути передавач.

— Трохи згодом спробуємо знову,— сказав він.— Нам потрібно протриматися, поки не зв'яжемося з штабом.

Непомітними поштовхами тіла Гордон розгорнув своє крісло і через проломи у стінах бачив тепер, що відбувається у рубці зв'язку. За дві години там знову з'явилися Дерк Ундіс і оператор.

Коли генератори задзижчали, зв'язківець ретельно встановив на панелі верньєри і замкнув кілька рубильників.

— Не збийте хвилю,— застеріг його Дерк Ундіс.— Якщо прокляті імперські кораблі перехоплять хоч слово, вони нас тут же запеленгують.

Знову пішли виклики. Цього разу Талларна відгукнулася.

— Тут «Дендра»! — радісно закричав хмарник.— Капітан Дерк Ундіс! Не можу включити телестерео, мало енергії. Даю розпізнавальний код...

Він продиктував довгий ряд цифр, потім повідомив просторові координати планети, яка стала їх притулком, коротко доповів про бій та його наслідки.

У приймальнику пролунав гучний голос Шорр Кана:

— Дякую за службу, Дерк. Не думав, що принц настільки дурний. Але не впадайте у відчай, Ліга не залишить своїх героїв, негайно висилаю ще один «привид». Чекайте, він скоро прибуде. І не виходьте більше на зв'язок. Не можна, щоб противник дізнався про ваше місцезнаходження.

— Слухаюсь, пане! — вигукнув Дерк Ундіс.— Якщо я правильно зрозумів, везти Зарт Арна на Землю вже не треба?

— У жодному разі! — розсміявся Шорр Кан.— Головне завдання — щоб вони не втекли. Ви повинні доставити їх живими або мертвими. Але краще живими — я підготую теплий прийом...

Гордон похолов, почувши ці слова. Ліанна швидко глянула на нього, але промовчала. А хмарники тріумфували. Ще б пак — скоро надійде підмога! Трохи згодом Гордон почув, як Дерк Ундіс віддає розпорядження.

— Будемо тримати оборону навколо корабля. Невідомо, які тварюки можуть населяти цей ліс. Лінн Кайл, ви командуєте першою зміною.

Мідне сонце опустилося за обрій, і жовті зарості огорнула імла. Відчувалося сире дихання лісу. Ніч була ясна, як у повний місяць; небом тут була туманність Оріона, її холодне сяйво освітлювало похмурі джунглі та рештки розбитого корабля.

Незабаром після заходу сонця, з заростей долинув віддалений протяжний крик. Це було гортанне звірине ревіння, але звучав у ньому і майже людський заклик. Гордон почув гучний голос Дерк Ундіса:

— Це, мабуть, великий звір! Будьте пильні!

Ліанна зщулилась.

— Страшні історії розповідають про ці загублені світи, Зарт. Не кожен капітан наважиться увійти до пилового циклону...

— Сюди прилетять багато кораблів, якщо я зможу зв'язатися з ними,— неуважно пробурмотів Гордон.— Ми не повинні повернутися до Хмари.

У нього було щось, що давало слабку надію. Пружинне крісло, до якого він був прив'язаний, постраждало при посадці, як і все інше. Металевий підлокітник, до якого була примотана його права кисть, тріснув. Тріщина була невелика, але у неї був піднятий, зазубрений край. Об цю гостру кромку він зараз тер міцний пластиковий ремінь. Навряд чи пластик піддасться, але це хоч якась діяльність. Він непомітно робив це, поки не заболіли м'язи. Потім занурився у важкий сон.

Під ранок їх розбудив моторошний крик у заростях. Минув день, і ніч, і ще один день. Посланці з Хмари не з'являлися. А на третю ніч прийшов жах.

Відразу після настання темряви з одного з постів долинув крик, потім постріл атомної рушниці.

— В чім справа? — крикнув Дерк Ундіс.

— Якись тварюки, схожі на людей, але вони розтанули, коли я вистрілив,— відгукнувся інший голос.— Зникли, немов за помахом чарівної палички!

— Знову! — злякано закричав третій голос.— Вони наступають!

Залп атомних рушниць розірвав темряву. Дерк Ундіс вигукував накази. Ліанна розвернула крісло до ілюмінатора.

— Зарт, погляньте!

Гордону теж вдалося повернутися, і він побачив неймовірне видовище.

Із заростей до корабля бігли десятки людиноподібних істот. Вони були схожі на величезних гумових людей. Очі їх палали пекельним вогнем.

Дерк Ундіс та інші цілилися з атомних рушниць.

Сліпучі розриви знову затьмарили холодне світло туманності. Але при влучанні гумові люди просто танули. Тіла їх перетворювалися на в'язкий слиз, який повільно відповзав до чагарника.

— Нас оточено! — істерично крикнув Лінн Кайл.— Їх надто багато! Зброя безсила!

— Не панікувати! — гаркнув Дерк Ундіс.— Лінн, генератори! Підключіть до них кабель. Спробуємо розігнати цих тварюк випромінюванням. Швидше!

Очі Ліанни наповнилися жахом — нападники схопили двох солдатів і поволокли у гущавину.

— Зарт, це чудовиська! Не люди, але і не звірі... Гордон бачив, що справи кепські. Гумова орда тіснила хмарників до корабля. Здавалося, нападники невразливі. Отримавши поранення, вони просто розтікалися слизом. Раптом голосно загуділи генератори корабля. У полі зору з'явилися Лінн Кайл і ще двоє. Вони тягли масивний випромінювач, знятий з двигуна. За ним тягнувся важкий кабель.

— Включайте їх швидше! — розпорядився Дерк Ундіс.— Цих істот надто багато!

— Розступіться! — крикнув Лінн Кайл. Він увімкнув апарат.

Звідти вирвався сліпучий енергетичний промінь. Земля вкрилася слизом, що відповзав під прикриття лісу. Зарості вигукнули злісними криками.

— Тягніть другий випромінювач! — наказав Дерк Ундіс. — Розставте їх по всьому периметру. Лише випромінювання діє на цих тварюк!

— Звідки вони взялися? — заверещав Лінн Кайл.

— Ніколи гадати! — відрізав Дерк Ундіс.— Готуйте випромінювачі!

За півгодини пішла нова атака. На цей раз гумове воїнство зустріла об'єднана міць чотирьох випромінювачів, і агресори відступили.

— Вони пішли! — задихаючись, вигукнув один хмарник.— Але забрали двох наших!

Коли генератори вимкнули. Гордон почув вдалині новий звук. Рівний, пульсуючий, немов глухий дріб барабанів, він лунав на заході з опромінених холодним сяйвом джунглів. Раптом крізь барабанний бій прорвалися слабкі, повні муки людські голоси. Їх заглушив переможний гортанний хор. Потім запала тиша.

«Це кричали полонені,— жахнувся Гордон.— Бог знає, що з ними сталося!» Щоб врятувати Ліану від цих страхіть, якось мить він готовий був добровільно повернутися до Хмари. Але хвилина слабкості відразу минула. Вони вирвуться звідси — але не для того, щоб знову потрапити до рук Шорр Кана!

Він змусив себе продовжувати слабкі, майже непомітні рухи, якими тер пластиковий ремінь об зазубрений край тріщини. Втопившись, задрімав і прокинувся вже на світанку.

У світлі мідного сонця жовті джунглі здавалися оманливо мирними. Але і тюремники, і бранці знали тепер, які страхіття ховаються у цих золотих хащах.

Протягом дня Гордон продовжував завзяті спроби позбавитися від своїх уз, користуючись кожною нагодою, коли охоронець не дивився у його бік. Ліанна прошепотіла:

— Ви сподіваєтеся звільнитися?

— До ночі я зможу перетерти його,— відповів він.

— А потім? Яка від цього користь? Ми не зможемо втекти до лісу.

— Ні, але ми викличемо допомогу. Я знаю спосіб.

Настав вечір. Дерк Ундіс віддавав уривчасті накази:

— По двоє на кожний випромінювач. Готуйтеся відганяти чудовиськ. Генератори працюватимуть всю ніч.

Для Гордона це була хороша звістка. Вона полегшувала виконання його ненадійного плану. Він відчував, що щільна пластмаса перетерта вже наполовину; але вона все ще залишалася дуже міцною.

Генератори задзижчали, і стривоженим хмарникам не довелося довго чекати атаки. З осяяної туманністю хащі знову долинули люті крики.

— Готуйтеся, вони можуть з'явитися щохвилини! — крикнув Дерк Ундіс.

Із заростей з гортанними криками нестримною лавиною викотилася гумова зграя. Її зустрів концентрований удар випромінювання.

— Вони відступають! — вигукнув Дерк Ундіс.

— Але не вмирають! — заперечив хтось.— Вони тануть і витікають у кущі!

Гордон зрозумів, що час настав. Генератори включені, всі хмарники зайняті обороною. Він напружив м'язи, сподіваючись розірвати ремінь, але не розрахував його міцності. Еластична пластмаса трималася. Він напружився знову, з усією силою, на яку був здатний. На цей раз пластик лопнув. Він поспішно розплутав інші ремені, скочив і звільнив Ліанну. Потім кинувся з каюти до рубки зв'язку.

Подайте знак, якщо хмарники повернуться.— попросив він.— Я спробую включити передавач.

— Чи зумієте ви зв'язатися з Трооном? — запитала дівчина.

— Ні, але я зіб'ю настройку. Будь-який сигнал відразу приверне увагу до цієї планети.

У напівтемряві рубки Гордон навпомацки знайшов рубильники, які минулого разу включав оператор. Але передавач був мертвий. Ні звуку, ні іскри у вакуум-лампах. Гірке розчарування охопило його. Спроба звільнитися знову закінчилася повним провалом.

Зовні бушувала битва. Гордон змусив себе заспокоїтися, перевірів рубильники. Один не був замкнутий! Коли Гордон увімкнув його, пролунало дзижчання, у лампах засвітилися нитки накаливання.

— Генератори зупиняються! Випромінювачі втрачають потужність! — закричав хтось із хмарників.

— Зарт, ви берете так багато енергії від генераторів, що випромінювачі гаснуть,— застерегла Ліанна.— Зараз вони прийдуть подивитися, що трапилося.

— Мені потрібно ще кілька секунд,— відповів він, напружено схиляючись над панеллю з верньєрами.

Він знав, що не зможе дати ніякого осмисленого сигналу. Але якщо вдасться послати хоч якийсь сигнал, то сам факт передачі з безлюдної планети, неминуче приверне увагу імперських крейсерів, які обшукували цей сектор. Гордон гарячково крутив верньєри. Апарат то оживав, то затихав під його недосвідченими руками.

— Ці тварюки знову атакують! — кричав зовні Дерк Ундіс. — Лінн, подивіться, що там з генераторами! Швидше!

Шум битви наближався. Застережливий вигук Ліанни змусив Гордона обернутися. У дверях стереорубки стояв блідий, розпатланий Лінн Кайл. Хмарник вихопив пістолет:

— Тисяча чортів! Я так і думав... Гордон кинувся на нього, і вони попадали на підлогу. Потім крізь шум він почув жахливий крик Ліанни і раптом побачив страшні фігури, які вломилися у коридор.

Гумові агресори! Породження божевільного світу прорвалися до корабля крізь ослаблену оборону!

Потужні лапи підняли у повітря дівчину. Порожні обличчя, палаючі очі були зовсім близько. Гордон дико закричав, відкинув Лінн Кайла і спробував встати. Але не зміг. Його вже придавила м'яка маса, у тіло вчепилися руки, гнучкі, як щупальця восьминога. Лінн Кайл встиг спустити курок, і один з нападників

перетворився на повзучий слиз. Але інші відразу навалилися на хмарника.

Коридорами прокотився грім пострілів. Їх перекрив голос Дерк Ундіса:

— Очистити корабель! Тримати двері, поки ми не налагодимо випромінювачі! Ворушіться!

Гордон відчайдушно чинив опір, але могутні руки відірвали його від підлоги. Гумові полчища відступали з розбитого корабля, несучи з собою трьох людей. Гордон з жахом зрозумів, що це він, позбавивши хмарників захисту, щоб послати свій відчайдушний сигнал, накликав на Ліанну страшне випробування.

— Дерк, нас схопили! — закричав Лінн Кайл, і Гордон почув у відповідь крик жаху. Гуркотіли постріли, їм відповідали люті крики. Викрадачі легко несли бранців крізь високі зарості. Вся гумова орда відступила у гущавину до того, як Дерк Ундіс і його люди знову увімкнули випромінювачі.

Гордон смутно розрізняв огидних тварюк, які з мавпячою спритністю долали непрохідні нетрі. Холодна заграва туманності час від часу висвічувала бліді обличчя Ліанни та офіцера.

За кілька хвилин біг викрадачів ще більш прискорився. Ліс став рідшим, за деревами миготіли скелясті схили. Шлях гумових орд пролягав глибокою кам'янистою ущелиною. Тут було ще страшніше, ніж у заростях. Кручі слабо світилися, і це не було відображенням небесного саява.

«Радіоактивність,— зрозумів Гордон.— Ось звідки взялися ці пекельні створення».

Скелі озвалися огидними криками. Ущелина була заповнена гумовими чудовиськами. Вони вітали одноплемінників гучними гортанними вигуками.

Потім Гордон усвідомив, що стоїть поруч зі смертельно блідою Ліанною. Їх обох міцно тримали.

— Ліанно, ви не поранені?

— Ні, Зарте! Але що вони з нами зроблять?

— Не знаю! — простогнав він. Натовп людиноподібних страховиськ оточив Лінн Кайла, сильні руки зривали з нього одяг. До неба піднісся схвальний рев. Гумові істоти, сидячи навпочіпки, стукали долонями по землі, ритмічно, як у барабан.

Лінн Кайл запекло відбивався, але його підняли і понесли. Натовп розступився, даючи дорогу. І тоді Гордон побачив, куди несуть хмарника.

У глибині ущелини, оточеної радіоактивними скелями, лежало кругле озеро діаметром метрів двадцять. На його поверхні грали відблиски. Але це була не вода.

У змішаному світлі неба і скель там здійснювалася і спадала величезна маса живого рухливого слизу!

— Що це? — скрикнула Ліанна, майже втрачаючи свідомість.

Гордон побачив, що від краю в'язкої маси тягнуться довгі хробакоподібні відростки, на кінцях яких ворухнуться мініатюрні гумові чоловічки! Один з них у нього на очах відокремився і невпевнено пішов.

«Господи! — подумав Гордон.— Вони народжуються з цієї штуки!»

Гортанні крики і барабанний дріб прорізав відчайдушний крик Лінн Кайла. Гумові люди з розмаху жбурнули його у рухому протоплазму. Хмарник знову страшно скрикнув. У Гордона померкло в очах. За мить тіло Лінн Кайла поглинула жадібна в'язка рідина.

— Не дивіться туди, Ліанно! — крикнув Гордон. Гумові руки з усіх боків тяглися до нього, рвали одяг. Він що було сили сіпнувся ьа марно.

У цих лапах він був просто дитиною. Нічого не бачачи, він почув тихий, здавлений крик Ліанни...

Грім атомних рушниць заглушив інші звуки. Напівтемряву розігнали сліпучі розриви куль. Гумові істоти падали, втрачали форму, текли повзучим слизом до свого озера.

— Дерк Ундіс! — вигукнув Гордон, розрізливши у групі озброєних хмарників вузьке обличчя командира «Дендри».

— Взяти Зарт Арна і дівчину, мерщій! — скомандував той.—
І назад, до корабля!

Гордон на мить захопився своїм тюремщиком. Дерк Ундіс отримав від Шорр Кана наказ доставити їх до Хмари. Він виконає наказ або загине.

Кругом шаленів хаос. Гриміли постріли, лопалися атомні кулі. Гордон вирвався з рук, які його тримали, і кинувся до Ліанни. Гумові чудовиська металися та дико кричали, приголомшені зухвалим нальотом. Нарешті, відбивши бранців, Дерк Ундіс і його люди поспішили з ущелини.

— Вони переслідують нас! — крикнув хтось поруч з Гордоном. У заростях позаду них лунали знайомі гортанні крики. Очевидно, гумові загарбники схаменулися і пустилися навздогін, не бажаючи відмовлятися від законної здобичі. Користуючись перевагою у швидкості, вони заходили з флангів. Коли до розбитого зорельота залишалося ще півдороги, зарості попереду озвалися лютим кличем, а потім з усіх боків полізли гумові люди.

— В атаку! — скрикнув Дерк Ундіс, піднявши пістолет.— Хай живе вождь!

Відчайдушна спроба не мала шансів — і він, і Гордон розуміли це — з дюжиною атомних рушниць не пробитися крізь незліченні полчища.

Атака захлинулася. Гумові напірали. Гордон, закривши собою Ліанну, люто відбивався виламаним у лісі кийком. Він сподівався зберегти сили для останнього удару, щоб Ліанну не забрали живою до жахливого озера...

Раптом на поле битви впала тінь. Щось велике і чорне швидко спускалося з палаючого неба.

— Корабель! — закричав хтось із хмарників.— Корабель Ліги!

Крейсер-«привид» з гербом Хмари на борту, ламаючи дерева, опустився у ліс. Люки відкрилися, звідти вистрибували солдати з атомними рушницями і тут же вступали у бій.

Ряди гумових здригнулися. Гордон опустил непотрібний більше кийок, обернувся. Ліанна непритомна лежала на землі. Він схилився над нею.

— Салют, Хелл! — привітав Дерк Ундіс кремезного, коротко обстриженого ватажка рятівників.— Ви з'явилися у найпотрібніший момент!

— Схоже на те,— відповів той, з огидою дивлячись на в'язку протоплазму, яка відповзала з поля боя.— Що за чорти на вас напали?

— Виплодок цієї радіоактивної планети,— пояснив Дерк Ундіс.— Ймовірно, тут колись була колонія. Люди мутували. Тепер вони народжуються з озера протоплазми і повертаються туди після смерті, щоб народитися заново.— Він помовчав.— Це обговоримо опісля. Головне — забратися звідси швидше. Думаю, імперські ескадрильї обшукують зараз весь район на захід від туманності.

— Саме так,— кивнув Хелл Вонн.— Шорр Кон велів доставити Зарт Арна і дівчину до Хмари негайно. Ми підемо через туманність на схід, а потім звернемо на південь вздовж її краю.

Тим часом Гордон привів Ліанну до тями. Вона з подивом дивилася на величезний корабель і озброєних хмарників.

— Зарт, що трапилося? Це означає...

— Це означає, що ми повертаємося до Хмари, до Шорр Кана,— хрипко відповів він. Дерк Ундіс владно вказав на корабель.

— Прошу на борт, панове бранці! Хелл Вонн, здавалося, до чогось прислухався. Його широке обличчя зблідло. Він підняв руку.

— Увага!

Гордон подивився вгору. З неба безшумно падали чотири великі кораблі. І не якісь там «привиди», а важкі крейсери. На носі кожного палала комета — емблема Середньо-Галактичної імперії.

— Імперська ескадрилья! — скрикнув Хелл Вонн.— Ми у пастці! Вони знайшли нас!

Гордон відчув раптом промінь надії. Його відчайдушна спроба вдалася. Він привів імперський патруль на цю планету!

Загроза з Плеяд

Дерк Ундіс вигукнув шалено, побачивши у небі імперські кораблі.

— До корабля! Можливо, ще вдасться від них вислизнути!

— Пізно,— похитав головою Хелл Вонн і подивився на свій крейсер.— Вони тримають нас під прицілом.

Дерк Ундіс якось мить стояв нерухомо, потім повернувся до полонених. В очах його з'явилася помста, рука лягла на кобуру.

— Вождь наказав, щоб ці люди за жодних обставин не повернулися на Троон,— вимовив він, повільно витягаючи зброю.— Клянуся Небом, наказ буде виконано.

Він підняв атомний пістолет. Гордон не став чекати проголошення вироку. За ці кілька секунд, він уже зрозумів, що хмарники скоріше вб'ють його і Ліанну, ніж випустять їх з рук.

Стрибнувши, немов пущений з катапульти снаряд, він обрушився на Дерк Ундіса. Той впав навznak.

Хелл Вонн уже біг до корабля, вигукуючи накази. Дерк Ундіс не ворушився. Гордон схопив Ліанну за руку, вони кинулися під прикриття хащі.

— Якщо нам вдасться сховатися хоча б на кілька хвилин, ми врятовані,— пояснив він.— Імперські кораблі спустяться на пошуки.

— Хелл Вонн атакує! — вигукнула Ліанна, вказуючи вгору.

Громовий рев двигунів прорізав повітря: довгий темний «привид» Хелл Вонна злетів у полум'яне небо. Так, хмарники не були боягузами. Знаючи, що карою за напад на сили Імперії у її межах буде миттєве знищення, Хелл Вонн ринувся у бій!

Атомні гармати «привида» грюкнули, пославши запас снарядів у імперські кораблі. Сліпучі розриви затьмарили бліде світіння неба.

Це було відчайдушно, але і безнадійно. Сили були надто нерівні. Батареї чотирьох крейсерів відповіли разом.

«Квіти» атомного вогню на мить закрили «привид»: вже наступної секунди він сліпо падав на землю розпеченим болідом.

— Зарт, стережіться! — Ліанна рвонула Гордона убік.

Атомна куля просвистіла повз його обличчя і вибухнула у кущах.

Дерк Ундіс, мертво блідий, знову цілився. Ліанна відчайдушно кинулася до нього. Гордон зрозумів: капітан вистежив їх, щоб вбити обох.

— Клянуся, Небом, я покінчу з цим! — скрикнув Дерк Ундіс, люто відштовхнув Ліанну, але Гордон вже стрибнув. У молодого хмарника вирвався крик болю, коли Гордон вивернув йому руку. Впустивши пістолет, він вдарив Гордона коліном у живіт і почав бити кулаками.

Гордон ледь відчував удари, охоплений лютим збудженням. Вони повалилися на землю. Дерк Ундісу вдалося впертися спиною у товстий стовбур; обома руками він схопив Гордона за горло. В очах потемніло. Гордон вчепився у жорстке волосся противника і вдарив його потилицею об дерево. Ще раз, і ще...

— Зупиніться, Зарт! — Почув він вигук Ліанни.

Хватка на шиї ослабла, легені жадібно втягнули повітря. Він все ще тримав хмарника за волосся. Той був мертвий. Гордон, хитаючись, підвівся.

— Ліанно, ви врятували мені життя. Якби не ви, він би мене вбив.

— Тут хтось є! — пролунав зовсім поруч незнайомий молодий голос. Гордон насилу повернувся в той бік. З заростей вийшли солдати у сірій формі Імперії. Один з крейсерів приземлився неподалік, поки інші парили вгорі.

Голос належав імперському капітану, який здивовано дивився на розпатланих Гордона і Ліанну.

— Ці двоє не схожі на хмарників, але ...— Капітан ступив ближче, вдивляючись у розбите, закривавлене обличчя Гордона.— Принц Зарт Арн! — скрикнув він, і очі його блиснули ненавистю.— Клянуся Небом, ми впіймали вас! Отже, ви у змові з хмарниками! Ви приєдналися до них, коли втікли з Троона!

Шеренга солдат зарухалася. На їхніх обличчях Гордон прочитав смертельну ненависть.

— Я капітан Дар Каррел,— суворо мовив офіцер.— Вас заарештовано за звинуваченням у зраді та вбивстві імператора...

Як не був приголомшений Гордон, при цій заяві до нього повернулася мова.

— Я не вбивав Арн Аббаса! І я не був у союзі з хмарниками. Вони тримали мене у полоні. Я вирвався перед самим вашим прибуттям.— Він вказав на нерухоме тіло.— Ця людина збиралася убити нас, щоб не дати вислизнути. Що, до речі, привело вас на цю планету? Хаотичний сигнал, чи не так?

— Звідки ви знаєте? — здивувався Дар Каррел.— Так, наші радисти засікли сигнал з цього безлюдного світу, коли ми обшукували простір на захід від туманності.

— Його послав Зарт! — втрутилася Ліанна.— Навмисно, щоб привернути вашу увагу.

— Але всім відомо, що ви вбили свого батька! — оговтався від подиву офіцер.— Адмірал Корбуло бачив це на власні очі! А потім втікли з Троона...

— Я не втік, а був викрадений,— наполегливо заперечив Гордон. І додав серйозно: — Я прошу одного: щоб мене відвезли на Троон та вислухали мою історію!

Несподіваний поворот ситуації все більше і більше спантеличував Дар Каррела.

— Звичайно, вас відвезуть на Троон для суду,— сказав він.— Але така серйозна справа — не для простого капітана ескадрильї.

Я відправлю вас під вартою до головної ескадри та надішлю запит щодо інструкцій.

— Дозвольте мені терміново переговорити по стерео з братом,— наполегливо попросив Гордон. Обличчя Дар Каррела стало твердим.

— Вас звинувачено у найтяжчих злочинах проти Імперії. Я не можу дозволити вам посилати звістки. Ви повинні почекати, доки я отримаю інструкції.

Він подав знак, і десяток солдатів з рушницями наготові оточили Гордона і Ліанну.

— Прошу вас негайно пройти до корабеля,— коротко сказав молодий капітан.

За десять хвилин крейсер у супроводі трьох інших вже мчав крізь туманність на захід, віддаляючись від планети кошмарів. Гордон люто міряв кроками каюту.

— Аби лише мені дозволили попередити брата про зраду Корбуло! Якщо доведеться чекати до Троона, ми можемо запізнитися.

Ліанна виглядала стривоженою.

— Навіть у Трооні переконати Джал Арна буде непросто, Зарте.

Це остудило гнів Гордона.

— Але вони повинні мені повірити! Вони, звичайно, не повірять брехні Корбуло, якщо я скажу правду!

— Сподіваюся,— прошепотіла Ліанна і з відтінком гордості додала: — І я зможу підтвердити вашу історію. Адже я все ще принцеса Фомальгаута!

Повільно тяглися години. Ескадрилья, вийшовши з туманності Оріона у відкритий простір, як і раніше летіла на захід. Ліанна спала — далася взнаки напруга останніх днів. Але Гордон не спав. Нерви були на межі. Він відчував наближення кризи у великій галактичній грі, в якій був тільки пішаком.

Він повинен переконати Джал Арна у правдивості своєї історії. Часу обмаль — щойно Шорр Кан дізнається, що він

вислизнув, вождь Хмари тут же почне діяти. Голова у Гордона боліла. Як все це скінчиться? Чи є у нього шанс виплутатися і повернутися на Землю, щоб обмінятися тілами з Зарт Арном?

Нарешті почалося гальмування. Туманність Оріона, перетворившись на слабку світлу пляму, залишилася далеко позаду. Попереду, зовсім близько, палали зірки Плеяд. Між ними на оксамиті неба простяглася довга лінія крихтих іскор.

Кораблі! Крейсуюча поблизу Плеяд ескадра Середньо-Галактичної Імперії, одне з великих прикордонних з'єднань. Ліанна вже прокинулася. Вони разом дивилися на те, як пропливають повз них лінкори та крейсери, стрункі «привиди», винищувачі, розвідники.

— Це один з головних флотів Імперії,— прошепотіла вона.

— Чому нас тримають тут і не дозволяють зв'язатися з Трооном? — повторював Гордон.

Крейсер застопорив хід поряд з гігантським лінійним кораблем, їх корпуси торкнулися, почувся брязкіт швартових механізмів.

Потім двері каюти відчинилися, увійшов Дар Каррел.

— Принц Зарт! Я отримав наказ доставити вас на флагманський лінкор «Етне».

— Дозвольте мені спочатку зв'язатися з Трооном, з імператором! — благав Гордон.— Моє повідомлення, можливо, врятує Імперію! Дар Каррел похитав головою.

— Наказано перевести вас негайно. Гадаю, «Етне» відразу рушить до столиці. Там ви скажете все, що хочете.

Гордон навіть не намагався приховати розчарування. Ліанна взяла його за руку.

— Цей корабель дуже скоро прибуде на Троон, а там ви зможете говорити,— підбадьорливо сказала вона.

У супроводі варті, вони попрямували до шлюзу. Кораблі з'єднував короткий циліндричний перехід. На борту лінкора їх чекала інша група конвоїрів — лейтенант і солдати. В їх очах

Гордон побачив вже знайомі почуття. Вони теж вважали його зрадником і батьковбивцею.

— Я повинен поговорити з вашим командиром,— звернувся він до начальника варти.

— Ось він,— крижаним тоном відповів лейтенант.

У коридорі почулися кроки. Гордон повернувся до входу, готовий вимагати негайного зв'язку з Трооном. Але він нічого не сказав, побачивши кремезну людину в адміральському мундирі, чиє немолоде широке обличчя і холодні очі були йому добре знайомі.

— Корбуло! — скрикнув він.

Погляд адмірала залишився непроникним. Різкий голос хльоснув Гордона, мов батіг.

— Так, зраднику, це я. Отже, вас нарешті впіймали?

— Ви називаєте так мене? — задихався Гордон.— Ви, найбільший зрадник у історії?

Чен Корбуло холодно повернувся до високого офіцера — арктурця, який з'явився разом з ним:

— Капітан Марланн, немає потреби везти цього вбивцю і його спільницю на Троон. Я сам бачив, як він вбив Арн Аббаса! І я, командувач флотом, оголошую їх винними за космічними законами та наказую негайно стратити!

Бунт у космосі

У холодній посмішці Корбуло відчувалося торжество. Все було ясно. Отримавши звістку від Дар Каррела, зрадник зрозумів, що пропустити Гордона на Троон з усім, що йому відомо, не можна. Тому він прилетів сюди і наказав перевести полонених на свій корабель, щоб позбутися їх раніше, ніж вони встигнуть щонебудь розповісти.

Гордон у розпачі подивився на офіцерів довкола, але побачив у їх очах тільки ненависть і презирство.

— Повірте, я не зрадник! Це Корбуло вбив мого батька і вступив у змову з Шорр Каном!

Даремно. І раптом він побачив знайоме обличчя, худорляве, мідно-червоне. Це був Хелл Беррел, капітан з Антареса, який вирвав його в Гімалаях з лап посланців Шорр Кана і був призначений за це помічником адмірала.

— Хелл Беррел! — благав Гордон.— Ви ж знаєте, Шорр Кан і раніше хотів викрасти мене! Антаресець насупився.

— Справді, я так вважав. Але я не знав, що ви змовилися з ним і це лише гра.

— Гра? Чому ви всі дозволяєте Корбуло водити себе за ніс?

— Принц Зарт говорить правду! — вигукнула Ліанна. — Корбуло — зрадник!.. Адмірал владно махнув рукою.

— Досить з нас цього безглуздя! Капітан Марланн, накажіть, щоб їх викинули через шлюз. Це найбільш милосердний вид страти.

Охоронці наблизилися. І тоді крізь всю гіркоту відчаю Гордон вловив іскру задоволення в очах у Корбуло, і це штовхнуло його на останню спробу.

— Корбуло вас дурить! — вибухнув він.— Знаєте, чому він наказує стратити нас замість того, щоб доставити на Троон? Він нас боїться! Ми занадто багато знаємо!

Це справило потрібне враження. Хелл Беррел запитально подивився на Корбуло.

— Перепрошую, адмірале, але, можливо, справді є сенс відвезти їх до столиці?

— Зарт Арн, врешті-решт, член імператорської сім'ї,— підтримав його Валь Марланн, командир лінкора.— А принцеса Ліанна — повелителька незалежного королівства.

— Після розправи з нами, Фомальгаут відколеться від Імперії,— підхопила Ліанна.— Подумайте хоча б про це!

Широке обличчя Чена Корбуло потемніло від гніву. Він був упевнений, що Гордон і Ліанна знаходяться на краю загибелі, і затримка дратувала його. Саме роздратування змусило Корбуло зробити помилку. Він вирішив просто розчавити всі заперечення.

— Немає потреби везти на Троон цих брудних зрадників і вбивць! — відрізав він.— Ми стратимо їх негайно. Виконуйте наказ!

Але Гордон встиг кинути полум'яний заклик офіцерам.

— Бачите? Корбуло ніколи не дозволить нам летіти на Троон, щоб сказати те, що ми знаємо! Він боїться! Та він напевно навіть не сповістив мого брата!

Хелл Беррел, який сумнівався все більше, звернувся до молодого лейтенанта-землянина:

— Ви офіцер зв'язку, Берлін. Чи знає імператор, що Зарт Арн тут?

— Капітан Беррел, отямтеся — спалахнув Корбуло.— Клянуся Небом, вас розжалують у рядові!

Лейтенант Берлін нерішуче подивився на оскаженілого адмірала і, запинаючись, відповів:

— Імператору нічого невідомо... Адмірал наказав не передавати нічого у столицю...

— Невже і це вас не переконає! — підвищив голос Гордон. — Для чого Корбуло тримає у таємниці наше затримання? Просто він знає, що Джал Арн накаже доставити нас на Троон, а саме це його не влаштовує! Зрозумійте, я не прошу про помилування. Якщо я винен, то заслуговую кари. Але нехай це вирішить суд. А якщо Корбуло відмовляє мені у цьому, то тільки тому, що він сам зрадив Імперію! — Обличчя оточуючих змінилися, слова Гордона пробудили нарешті глибокий сумнів.

— Ви погубите флот Імперії, якщо дозволите цьому зраднику командувати ним,— наполегливо продовжував Гордон.— Він у союзі з Шорр Каном. Якщо ви не відвезете мене на Троон, щоб я міг підтвердити це, флот і Імперія опиняться у небезпеці!

Хелл Беррел подивився на своїх товаришів-офіцерів, потім на Чена Корбуло.

— Адмірал, ми поважаємо дисципліну. Однак вимога щодо суду здається нам справедливою. Зарт Арна потрібно доставити на Троон.

— Правильно! — пролунали вигуки. Побоювання за долю Імперії виявилось сильнішим службової субординації. Обличчя Корбуло почервоніло.

— Беррел, вас заарештовано! Клянуся Небом, ви прогуляєтеся дошкою разом з цими вбивцями! Солдати, зв'яжіть його! Наперед виступив Валь Марланн.

— Стривайте! Адмірале, на борту «Етне» команду я. А я згоден з Хелл Беррелом.

— Ви більше не капітан «Етне», Марланн! — прогрімів Корбуло.— Я знімаю вас і беру командування у свої руки!

— Ні! — гордо випростався Валь Марланн.— Адмірал, якщо я не правий, то готовий взяти на себе всю відповідальність. Але, клянусь, є в цій справі щось, кричуще до Неба! Ми підемо на Трооні дізнаємося, що це таке.

Гордон почув схвальний гомін офіцерів. Почув його і Чен Корбуло. Безсилий сказ на його обличчі став явним, він вилаявся:

— Добре, нехай буде Троон! Але ви ще пошкодуєте! Заколот у відкритому просторі! Начувайтесь!

Корбуло вийшов. Хелл Беррел і інші офіцери мовчки дивилися один на одного, поступово заспокоюючись. Потім Валь Марланн похмуро повернувся до Гордона.

— Принце, ви отримаєте що хотіли. Але якщо ви сказали неправду, нам кінець.

— Це має бути правдою! — заявив Хелл Беррел.— Я і раніше не міг зрозуміти, навіщо принцу вбивати рідного батька! І чому Корбуло так вимагав їх негайної страти, якщо йому нічого приховувати?.. Раптом гучномовці корабля ожили:

— Загальна тривога! Говорить адмірал Корбуло! На «Етне» заколот! Очільники — капітан Валь Марланн, мій помічник Хелл Беррел, принц Зарт і принцеса Ліанна! Наказую всім, хто залишився вірним Імперії, озброїтися і схопити заколотників! У очах Хелл Беррела блиснув гнів.

— Він піднімає корабель проти нас! Валь, мерщій до пульта і зберіть екіпаж! Люди вас послухаються.

Офіцери кинулися у коридор, який вів всередину корабля.

— Чекайте тут! — крикнув Гордон Ліанні.— Мабуть, буде бійка!

Поспішаючи разом з іншими, він почув десь вгорі наростаючий гул. Величезний корабель охоплювало сум'яття: били дзвони, кричали гучномовці, чувся тупіт численних ніг. Люди, які кинулися було виконувати наказ адмірала, зіткнулися з тими, хто залишився вірним своєму капітанові. Озброїтися майже ніхто не встиг. У хід йшли кулаки і що потрапило під руку. Бійка охопила кубрик, гарматні галереї, коридори. Гордон і Хелл Беррел опинилися у самій гущі звалища на середній палубі.

— Мені потрібно пробитися до пульта гучномовців,— крикнув Валь Марланн.— Допоможіть мені пройти!

Гордон разом з Берліном приєдналися до нього і незабаром прорвалися до пульта. Хелл Беррел трохи відстав. Валь Марланн закричав у мікрофони:

— Увага всім! Говорить капітан Марланн! Повідомлення про заколот було хибним! Припиніть бійку!

Берлін схопив Гордона за руку. Крізь шум вони почули далеке гудіння.

— Це стереопередавач! Корбуло звертається до інших кораблів ескадри!

— Треба зупинити його! — вигукнув Гордон. Вони кинулися по коридору, потім по трапу на верхню палубу. Чіткі розпорядження Валь Марлана, схоже, досягли мети. Люди знали його голос, і давня звичка змусила їх підкоритися.

Берлін і Гордон увірвалися до великої рубки зв'язку. Через апаратуру тут було тісно. Генератори працювали. Біля панелі управління застигли два розгублених техніка, а Чен Корбуло з пістолетом у руці стояв на пластині передавача.

— Наказую усім кораблям негайно надіслати десантні групи на «Етне» для придушення заколоту. Заарештувати...

Краєм ока адмірал побачив їх, і, не роздумуючи, спустив курок. Куля призначалася Гордону, але Берлін, стрибнувши вперед, прийняв її у свої груди.

Гордон спіткнувся об падаюче тіло землянина, і друга куля Корбуло пройшла над його головою.

Гордон кинувся вперед, впав і, схопивши Корбуло за коліна, жбурнув його на підлогу. Техніки кинулися було на допомогу адміралу, але відсахнулися, побачивши обличчя нападника.

— Боже, це ж принц Зарт! — Вигукнув один з них.

Інстинктивна повага до імператорського дому паралізувала обох. Гордон вихопив пістолет з кобури Берліна. Корбуло схопився і знову підняв зброю.

— Вам ніколи не бути на Трооні! — прогримів він.— Кля...

Гордон вистрілив. Пущена навмання куля потрапила Корбуло у шию і вибухнула, відкинувши його назад.

В цей момент до рубки вбігли Валь Марланн і Хелл Беррел, у супроводі інших офіцерів. Марланн схилився над обпаленим тілом Корбуло.

— Мертвий!

Хелл Беррел, задихаючись, повернувся до Гордона.

— Ми вбили свого адмірала. Боже, допоможи нам, якщо ваша версія хибна!

— Вона правдива. Корбуло був лише одним з групи зрадників на утриманні у Шорр Кана,— твердо сказав Гордон, стримуючи мимовільне тремтіння.— Я доведу це.

На приймальній пластині телестерео з'явилося об'ємне зображення високого смаглявого офіцера.

— Віце-адмірал Рон Гірон. Що відбувається у вас на «Етне»? Ми йдемо до вас, як наказав адмірал Корбуло.

— Вже не треба,— відповів Валь Марланн.— Ми негайно вирушаємо на Троон.

— Що це значить? Дайте мені поговорити з адміралом.

— Корбуло убитий,— відрізав Хелл Беррел.— Він виявився зрадником.

— Ось як? — скрикнув Рон Гірон.— Застопоріться для прийому десанту, або ми відкриємо вогонь!

— І знищите єдиний шанс розплутати змову Шорр Кана,— промовив Валь Марланн.— Ми поручилися нашими життями за принца Зарта. Його потрібно доставити на Троон.

Джон Гордон, виступивши вперед, звернувся до розгніваного віце-адмірала.

— Адмірале, повірте їм. Дайте нам можливість врятувати Імперію!

Гірон вагався.

— Божевілля! Корбуло звинувачено у зраді, він мертвий, Зарт Арн повернувся... Це вище мого розуміння. Розберемося на Трооні. Але «Етне» будуть супроводжувати чотири моїх кораблі, готові знищити вас, якщо ви підете куди-небудь, крім Троона.

— Цього ми і хочемо! — вигукнув Гордон.— Але майте на увазі: Ліга може тепер напасти у будь-який момент.

— Я зв'яжуся з імператором і повідомлю про все,— буркнув Гірон.

Зображення зникло. Потім всі могли бачити у ілюмінатори, як чотири лінкори відділилися від ескадри і наблизилися до «Етне».

— Ескорт подано,— посміхнувся Валь Марланн.— Йдемо на Троон. Піду, віддам розпорядження.

Коли він вийшов і по всьому кораблю знову зазвучали голоси та дзвони, Гордон обережно запитав:

— Чи повинен я вважати себе бранцем?

— Грім і блискавка! Зрозуміло, ні! — відповів Хелл Беррел. — Якщо ви сказали правду, який у цьому сенс! А якщо ні, нас всіх все одно стратять.

Гордон знайшов Ліанну у коридорі. Він коротко розповів їй про те, що трапилося.

— Корбуло убитий! Однією великою небезпекою менше! — вигукнула вона.— Але, Зарте, тепер наше життя і доля Імперії залежать від того, чи зуміємо ми переконати вашого брата!

У цей момент могутня «Етне» рушила, її великі турбіни загули. За кілька хвилин вона разом зі своїм похмурим ескортом вже мчала зоряним простором.

Галактична криза

Величезний яскравий Канопус палав серед зірок у всій своїй сліпучій пишноті. П'ять кораблів наближалися до нього, поступово зменшуючи швидкість.

І знову Джон Гордон дивився з капітанського містка на сяюче сонце — серце Імперії. Скільки подій сталося з того часу, коли він вперше стояв отак, поруч з Хелл Беррелом!

— Сядемо за дві години,— порушив мовчанку антаресець. І додав невесело: — Нас зустрічатиме ціла комісія. Ваш брат все знає.

— Я впевнений, що зможу його переконати,— сказав Гордон. Але у глибині душі його мучила зростаюча тривога. Все залежало від однієї людини, від того, наскільки правильно Гордон його оцінив.

Всі ці дні та години стрімкого польоту через Імперію Гордона мучили сумніви. Він мало спав і майже не їв.

Він повинен переконати Джал Арна! Коли останнього зрадника буде знищено, Імперія буде готова відбити напад Хмари і він, Джон Гордон, виконавши свій обов'язок, зможе повернутися на Землю та обмінятися тілами зі справжнім Зарт Арном. А той повернеться сюди, щоб захищати Імперію.

Але Гордон відчував душевне сум'яття щоразу, коли думав про цей зворотний обмін. Бо того дня, коли він повернеться у своє тіло і свій час, він назавжди втратить Ліанну...

Вона увійшла на місток в той момент, коли він думав про неї, стала поруч, і її тонкі пальці стиснули його руку.

— Ваш брат повірить вам, Зарте. Я знаю, що він повірить.

— Без доказів — ні,— пробурмотів Гордон.— А підтвердити мою історію може лише одна людина. Все залежить від того, чи дізнався він про смерть Корбуло і чи не втік.

Його болісна невпевненість ще більше зросла, коли п'ять кораблів пішли на посадку.

У столиці була ніч. Світло двох місяців вигравало на схилах Кришталевих гір і срібній морській гладі. Міські вежі гордовито тягнулися до зірок.

Ескадрилья приземлилася у доках космопорту. Новоприбулих зустрів загін озброєних солдатів на чолі з двома офіцерами. До Гордона наблизився Орт Бодмер. Худорляве обличчя верховного радника зображало глибоку тривогу.

— Яке сумне повернення, ваша високосте,— тихо вимовив він.— Дай вам Бог довести свою невинність!

— Чи зберіг Джал Арн все, що сталося у таємниці? — швидко запитав Гордон. Орт Бодмер кивнув.

— Його величність чекає вашого повернення. Ми негайно вирушаємо до палацу. Але я повинен попередити, що солдатам наказано стріляти при найменшій спробі опору.

Їх швидко обшукали і, не знайшовши зброї, повели до станції підземки. Крім варти, яка зайшла у вагони разом з ними, інших людей у космопорті не було.

Коли їх ніс вагон підземки, оточуюча дійсність знову видалася Гордону сном. Як багато сталося за такий короткий термін! Розум не може витримати цього! І лише тепла рука Ліанни повернула йому відчуття реальності.

Опинившись у палаці, вони піднялися порожніми коридорами до того ж приміщення, де Гордон вперше побачив Арн Аббаса. На імператорському троні сидів тепер Джал Арн. Красиве обличчя його було смертельно втомленим, коли він поглянув на Гордона, Ліанну та двох капітанів.

— Нехай конвой залишиться зовні. І ви, Бодмер,— безпристрасно наказав він.

— Полонені беззбройні, але...— завагався сановник.

— Виконуйте! — розлютився Джал Арн.— Не хвилюйтеся. У мене є чим захиститися. Нічого боятися, щоб мій рідний брат зміг вбити і мене.

Верховний радник, обидва капітани і охорона вийшли за двері.

Гордон ступив вперед і запитав зі стриманою люттю:

— І це називається правосуддям? Засудити людину, не давши їй слова?

— Але Корбуло бачив, як ти вбив батька! — Джал Арн встав.— А тепер ти вбив і його!

— Це не так! — спокійно сказала Ліанна.— Вислухайте Зарта, імператоре.

— Я не засуджую вас, Ліанно,— помовчавши, сказав Джал Арн.— Ви кохаєте його і, природно, вірите. Але він, мій учений брат, якого я любив і який, як з'ясувалося, весь час прагнув до влади...

— Замовкни! — крикнув Гордон.— Ти даси мені сказати?

— Я і так знаю, що ти скажеш,— відрізав Джал Арн.— Гірон повідомив, що ти звинуватив Корбуло у зраді, щоб приховати свої власні чорні злочини.

— Я можу довести все, якщо ти мене вислухаєш,— заявив Гордон.

— А який доказ ти можеш надати? — заперечив імператор.— Які докази зможуть переважити твою втечу, свідоцтво покійного адмірала, таємні послання Шорр Кана?

Гордон знав, що ситуація критична. Він повинен встояти або загинути.

Він почав говорити. Розповів про підступне сприяння Корбуло їх втечі, про те, як точно все було розраховано, щоб збігтися у часі з убивством Арн Аббаса.

— Так було зроблено, щоб всі вирішили, ніби це я вбив і потім зник,— наполягав він.— Корбуло сам убив батька, а потім звинуватив мене, прекрасно знаючи, що мене немає і що я не зможу заперечити його звинувачення!

Гордон квапливо розповів, як сіріанський капітан насильно відвіз їх з Ліанною до Хмари і як йому вдалося переконати Шорр Кана відпустити їх на Землю, удавши, що він готовий приєднатися

до Ліги. Він промовчав про єдине — хитрість була заснована на тому, що він не справжній Зарт Арн. Цього говорити не можна було.

Гордон закінчив свою короткий розповідь, але все ще бачив похмуру недовіру на обличчі Джал Арна.

— Все це надто фантастично! І немає ніяких доказів, крім твоїх слів і слів дівчини, закоханої в тебе. Ти говорив, що можеш довести свою історію?

— Можу, якщо мені дозволять,— серйозно відповів Гордон. І швидко продовжував: — Джал, у змові брав участь не тільки Корбуло. Шорр Канн стверджував, що змовників біля двадцяти, проте нікого не назвав. Але одного я знаю. Це Терн Ельдред, капітан корабля, який відвіз нас до Хмари. Думаю, він підтвердить мої слова.

Джал Арн насупився, потім торкнувся кнопки на столі.

— Штаб флоту? Говорить імператор. У вас є капітан на ім'я Терн Ельдред? З'ясуйте, чи він у Трооні. Якщо це так, то пришліть його негайно під вартою.

Гордон чекав. Що як сіріанин почув про останні події і встиг сховатися... Чіткий голос з динаміків відповів:

— Терн Ельдреда знайдено. Його крейсер щойно повернувся з патрулювання. Зараз він буде у вас.

За півгодини двері відчинилися, і увійшов Терн Ельдред. На його засмаглому зеленуватому обличчі було легке здивування. Та ось він побачив Гордона і Ліанну.

— Зарт Арн! — Він потягнувся рукою до поясу, мабуть, забувши, що зброю вилучено на вході.

— Здивовані? — посміхнувся Гордон.— Думали, ми все ще у Хмарі?

До Терн Ельдреда повернулося самовладання. Він дивився на Гордона з удаваним здивуванням.

— Зарт стверджує, що ви доставили їх на Талларну силою,— уривчасто заговорив Джал Арн.— Він звинувачує вас у змові та зраді Імперії.

На обличчі зрадника з'явилося відмінно розігране обурення.
— Це брехня! Я не бачив принца і принцесу зі Свята Місяців!
Джал Арн допитливо подивився на Гордона.

— Ти казав, що зможеш довести свою історію, Зарт. Поки що ми маємо тільки твої слова проти його слів.

— А я? — палко втрутилася Ліанна.— Хіба свідчення принцеси Фомальгаута вже нічого не значать?

Імператор знову насупився.

— Ви закохані у нього, Ліанно, і не можете бути неупередженою.

Гордон, зрозуміло, і не очікував від сіріанина чогось іншого. Але він розраховував на свою оцінку характеру цієї людини, щоб домогтися від нього правди. Тепер настав вирішальний момент. Гордон ступив уперед. Стримуючи свій гнів, він повільно заговорив:

— Терн Ельдред, ваша гра програна. Корбуло убитий, і вся змова Шорр Кана на межі розкриття. У вас немає шансів приховати свою провину, а якщо її викриють, то це означатиме смерть для вас.

Сіріанин хотів заперечити, але Гордон продовжував:

— Я знаю, про що ви думаєте. Ви вважаєте, що, продовжуючи наполягати на запереченні своєї провини, ви зможете перемогти мене і що це тепер єдиний для вас шанс врятуватися. Але все марно, Терн Ельдред. І ось чому. Коли «Маркаб» віз нас до Хмари, на борту була вся команда. Зрозуміло, люди підкуплені і будуть спочатку все заперечувати. Але якщо їх допитати, то врешті-решт хоча б один зізнається, щоб врятувати свою шкуру!

В очах зрадника промайнув сумнів, але він гнівно захитав головою.

— Це нісенітниця, принце! Можете їх допитувати скільки завгодно. Ніхто не зізнається у тому, чого не було. Гордон продовжував атаку, голос його задзвенів:

— Терн Ельдред, ваш блеф не пройде! Ви прекрасно знаєте, що хоча б один заговорить! І тоді ви загинули. У вас єдиний шлях до порятунку. Перекладіть відповідальність на інших, на вищих чиновників і офіцерів, які інтригували з Шорр Каном! Дайте нам їх імена, і вас відпустять!

— Я не погоджуся на такі умови! — гаряче втрутився Джал Арн.— Відпустити зрадника? Нізащо! Гордон різко повернувся до нього.

— Джал, зрозуміло, він заслуговує на смерть. Але що для тебе важливіше: покарати цього негідника чи врятувати Імперію? На мить Джал Арн насупився, але, помовчавши, відповів:

— Добре, я обіцяю його відпустити, якщо він зізнається і назве спільників.

— Терн Ельдред, це останній шанс! Зараз або ніколи!

Він бачив нерішучість в очах Терн Ельдреда. Він грав на тому, що цей офіцер був жорстким реалістом, самолюбивим, честолюбним і думав тільки про себе.

І Гордон виграв. Поставлений перед неминучим викриттям і побачивши лазівку, у якій він може сховатися, Терн Ельдред здався.

— Імператор дав мені слово, запам'ятайте!

— То це правда?! — вигукнув Джал Арн.— Але я дотримуюся слова. Я дам вам свободу, якщо ви назвете своїх спільників і ми зможемо перевірити ваші слова.

Терн Ельдред сильно зблід, але спробував посміхнутися.

— Я знаю, що потрапив у пастку. Але будь я проклятий, якщо піду на смерть заради Шорр Кана. Він сам ніколи не зробив би цього для мене! Він звернувся до Джал Арна:

— Так, імператор, принц сказав правду. Адмірал Корбуло очолював групу сановників, які зрадили Імперії. Він убив Арн Аббаса і наказав мені відвезти Зарт Арна і Ліанну, щоб вина впала на них. Все, що говорив принц,— чиста правда.

В очах Гордона все поплигло. Ці слова звільнили його від нестерпного напруження останніх днів. Потім він відчув теплі

руки Ліанни, почув її голос... Поруч стояли Хелл Беррел і Валь Марланн, вони плескали його по спині.

— Зарте, я знала, що ви виправдаєтеся! Я знала, Зарте!

До Гордона наблизився Джал Арн, блідий, як смерть. Голос його був хрипким:

— Чи пробачиш ти мені коли-небудь, Зарте? Господи! Чи міг я знати? Але я собі ніколи не пробачу!..

— Заспокойся, Джале,— пробурмотів Гордон.— Хіба ти винен, що все було так хитро влаштовано?..

— Вся Імперія повинна дізнатися про це! — вигукнув Джал Арн. Він обернувся до Терн Ельд্রেда: — Перш за все імена змовників!

Терн Ельдред схилився над столом і почав писати. За кілька хвилин він мовчки простягнув листок Джал Арну.

— Ви будете під арештом, доки ваші свідчення не перевірять,— суворо сказав той, викликаючи охорону.— Тоді вас звільнять. Але звістка про вашу зраду піде за вами до найвіддаленіших зірок.

Сіріанина повели. Джал Арн кинув погляд на список імен.

— Господи, що це?

Гордон взяв листок паперу. Першим у списку стояло: «Орт Бодмер, верховний радник Імперії».

— Бодмер? Неможливо! — скрикнув Джал Арн.— Це наклеп! Я йому повністю довіряю!

— Так,— кивнув Гордон.— Але згадай — Корбуло ти довіряв не менше. Джал Арн насупився і підійшов до столу.

— Запросіть до мене радника Бодмера. Відповідь була швидкою — радник Бодмер залишив приймальню кілька хвилин тому. Ми не знаємо, куди він пішов.

— Знайдіть його швидше! — наказав Джал Арн.

— Він утік, побачивши, що Терн Ельдред заарештовано,— вигукнув Гордон.— Джал, він ЗНАВ, що сіріанин видасть його!

Джал Арн впав у крісло:

— Бодмер зрадник!.. Поглянь на інші імена: Бірн Рідім, Коррел Кен, Іон Роллорі — всі довірені чиновники!

Капітан охорони доповів:

— Ваша величносте, ми не змогли знайти Орт Бодмераі! Ніхто не бачив, як і куди він зник.

— Дайте загальний наказ про його арешт,— різко кинув Джал Арн. Він передав капітанові список.— І заарештуйте негайно цих людей. Але постарайтеся зробити це тихо. Він змучено глянув на Гордона і Ліанну.

— Ця зрада вже потрясла Імперію! А південні королівства вагаються. Їх посли зажадали негайної аудієнції. І я боюся, що вони хочуть порвати союз з Імперією!

Таємниця Імперії

Гордон раптом помітив, що тонка фігурка Ліан поникла від втоми, і вголос дорікнув себе:

— Ліанно, ви, напевно, ледь живі після всього, що перенесли! Ліанна спробувала посміхнутися.

— Я б трохи відпочила...

— Капітан Беррел проведе вас до ваших кімнат, Ліанно,— сказав Джал Арн.— Зарт потрібен тут, посли південних королівств повинні самі переконатися у тому, що наш королівський дім знову згуртувався. Він звернувся до Хелл Беррела і Валь Марланна:

— З вас і ваших людей звинувачення у закаті знімаю. Я ваш боржник на все життя за те, що ви допомогли викрити Корбуло і врятувати мого брата.

Коли вони залишилися одні, Джал Арн співчутливо сказав Гордону, який все ще не міг угамувати тремтіння після такої тривалої напруги:

— Зарте, я би дозволив відпочити і тобі, але ти знаєш, наскільки важливо зараз, коли криза назріла, утримати зоряні королівства. Чорти б забрали цього проклятого Шорр Кана!

Слуга приніс сакви. Вогняний напій прояснив затуманений мозок Гордона і повернув сили його змученому тілу.

Потім двері відчинилися і камергер оголосив, низько вклоняючись:

— Посланці від королівства Полярної, Лебеда, Персея і Кассіопеї та від Баронства Геркулесового Рою!

Посланці, всі у повній парадній формі, зупинилися у подиві, побачивши поруч з Джал Арном Гордона.

— Принц Зарт! — скрикнув круглолиций посланник Геркулеса.— Але ми думали...

— Мого брата повністю виправдано. Справжні злочинці схоплені,— перервав Джал.— Про це буде оголошено за годину. З якою метою ви зажадали аудієнції?

Круглолиций геркулесець поглянув на літнього, поважного посланника Полярної.

— Ту Шал, ви наш дуаєн. Зморщене, старе обличчя Ту Шала було глибоко збентеженим, коли він ступив вперед і заговорив:

— Ваша величносте, Шорр Кан щойно таємно запропонував нашим королівствам договір дружби з Лігою Темних Світів! Він заявив, що якщо ми будемо триматися Імперії, то всі приречені!

Посланник Геркулеса додав:

— Він запропонував те ж саме і нам, баронам, і нас застеріг від союзу з Імперією. Джал Арн швидко глянув на Гордона.

— Шорр Кан розсилає ультиматуми?!Отже, він майже готовий до нападу!

— Ніхто з нас не любить тиранії Шорр Кана,— продовжував Ту Шал.— Ми вважаємо за краще бути з Імперією, яка стоїть за мир і єдність. Але нам сказали, що Хмара володіє настільки страшними силами і настільки новим видом зброї, що зможе знищити все на своєму шляху перш ніж війна почнеться. Очі Джал Арна блиснули.

— Ви думаєте, що він зможе завоювати Галактику, навіть якщо у нас є Руйнівник, яким можна скористатися у разі потреби?

— Саме так, пане,— відповів Ту Шал.— Нам сказали, що Руйнівник було задіяно лише один раз, дуже давно, і він виявився настільки небезпечним, що ви не посмієте застосувати його

знову.— Він додав: — Боюся, що наші королівства порвуть союз з Імперією, якщо ви не переконаєте, що це брехня, якщо не доведете нам, що ПОСМІЄТЕ ЗАСТОСУВАТИ РУЙНІВНИК!

Джал Арн вп'явся очима у посланників. І в його урочистих словах Гордону почувся відгомін чогось дивного, надприродного, страшного.

— Ту Шал, сила Руйнівника жахлива. Я не буду приховувати, як небезпечно вивільняти цю силу у Галактиці. Адже це було зроблено, коли напали магелланійці, багато років тому. І ми повторимо, якщо це потрібно! Мій батько помер, але ми з Зартом знаємо, як розв'язати цю силу. І ми РОЗВ'ЯЖЕМО її, і нехай краще здригнеться Галактика, ніж тиранія Шорр Кана скує вільні світи! Ту Шал здавався ще більш збентеженим.

— Але, пане, ми отримали інструкції особисто переконатися у існуванні Руйнівника. Наші уряди повинні бути впевнені... Обличчя Джал Арна потемніло.

— Я сподівався, що Руйнівник ніколи не покине сховище. Але, можливо, краще зробити так, як ви просите.— Очі його блиснули.— Дійсно, можливо, тоді Шорр Кан побачить, якою силою ми володіємо, почує про її дію і двічі подумає, перш ніж розв'яже галактичну війну!

— Отже, ми побачимо Руйнівник у дії? — запитав геркулесець з трепетним жахом.

— У п'ятдесяти парсеках на захід від Алголя є область порожніх темних зірок,— сказав Джал Арн.— За два дні ми розв'яжемо там силу Руйнівника. Обличчя Ту Шала дещо прояснилося.

— Якщо ви зробите це, то наші королівства безповоротно відкинуть пропозиції Шорр Кана.

— А я ручаюсь, що барони Геркулеса підуть з Імперією,— додав посланник Геркулеса.

Коли вони пішли, Джал Арн змучено глянув на Гордона.

— Тільки цим я і міг утримати їх, Зарте! Якби відмовив, то кинув би їх у лапи Шорр Кана.

Гордон здивовано запитав:

— Ти справді вирішив застосувати Руйнівник, щоб переконати їх?

Джал витер спітніле обличчя.

— Я не хочу цього. Бог свідок! Ти знаєш про попередження Бренн Біра. Ти знаєш, на межі якої катастрофи опинився Всесвіт, коли він використав його проти магелланійців! — Джал випрямився.— Але я піду навіть на цей ризик, щоб не дати Хмарі розпочати війну!

Гордона охопило здивування, змішане з холодним жахом. Що ж це була за таємна сила, про яку Джал Арн не може говорити без страху! Але Джал Арн продовжував наполегливо:

— Зарте, тепер ми підемо у Камеру Руйнівника. Ми дуже давно не були там, і нам потрібно перевірити, чи готовий він до застосування.

Гордон внутрішньо здригнувся. Він, чужинець, проникне у найбільший секрет Галактики! Але потім подумав, яка різниця, побачить він чи ні цей пристрій. У будь-якому випадку, він незабаром повернеться у своє тіло, у свій час. Він повинен знайти випадок і вислизнути на Землю найближчими днями потай від Джал Арна. Він може взяти корабель, щоб полетіти туди.

Варто було йому подумати про це, як серце знову стислося від передчуття вічної розлуки з Ліанною.

— Ходімо, Зарте,— нетерпляче сказав Джал.— Я знаю, що ти втомився, але час не чекає.

Вони вийшли до приймальні, і Джал Арн відсторонив охорону, яка йшла слідом. Вони спускалися рухомими килимами все нижче і нижче, поки не опинилися глибше за підземну в'язницю, у якій було ув'язнено Гордона. Нарешті вони ступили на спіральні сходи, які привели їх до зали, видовбаної у скелястих надрах планети. Звідси вів довгий коридор, освітлений пульсуючим білим сяйвом, який йшов від пластин на стінах.

Йдучи з Джал Арном цим коридором, Гордон ледве приховував здивування. Він очікував побачити озброєну варту на

кожному кроці, важкі двері з хитромудрими замками, систему сигналізації для охорони цієї найтитанічнішої сили у Галактиці. А тут, здавалося, і охороняти не було чого. Сходи, сяючий коридор були порожніми. Нарешті Джал Арн відкрив двері у кінці коридору. Вони не були навіть замкнені!

— Ось і він, такий же, як завжди,— прошепотів Джал Арн з повагою і острахом.

Кімната, маленька і кругла, була висічена у скелі та освітлювалася тим же пульсуючим білим сяйвом. У центрі її Гордон побачив кілька предметів, на які Джал Арн дивився так побожно.

Руйнівник! Зброя настільки жахлива, що за дві тисячі років його силу була розв'язано лише один раз!

«Але що це?!» — збентежено подумав Гордон.

Це були дванадцять великих конусів з тьмяно-сірого металу, кожен довжиною футів 10–12. Їх вершини були увінчані безліччю крихтних кришталевих кульок, від основи яких йшли різнокольорові дроти, що зникали у конусах. Там, усередині, ховалися смертоносні результати неймовірних наукових знань. Крім важких скоб для монтажу, тут був ще громіздкий кубічний апарат з панеллю показчиків.

— Він споживає стільки енергії, що його потрібно встановлювати тільки на бойовому кораблі,— задумливо сказав Джал Арн.— Як щодо «Етне», яка доставила тебе? Чи дадуть її машини досить енергії? Гордон подумав.

— Мабуть так. Але боюся, що цим доведеться зайнятися тобі. Джал Арн був здивований.

— Але, Зарте, ти найрозумніший у нашій сім'ї. І ти знаєш про Руйнівника більше, ніж я!

— Боюся, що ні. Розумієш, я багато чого забув. Джал недовірливо поглянув на нього.

— Забув про Руйнівника! Ти жартуєш! Таке не забувають! Все це впроваджено у наш мозок з того дня, як нас вперше привели сюди, щоб налаштувати хвилю на наші тіла!

Хвилю? Що це таке? Гордон знову відчув себе на межі викриття і поспішно сказав:

— Джал, я ж розповідав тобі, що Шорр Кан атакував мій мозок, щоб дізнатися таємницю Руйнівника. Він не зміг, але моє вольове зусилля забути те, що він не повинен був дізнатися, дійсно стерло дещо у пам'яті.

Пояснення, здавалося, задовольнило Джал Арна.

— Он воно що! Мисленний шок! Але ти, звісно, не забув саму природу таємниці? Це неможливо забути.

— Звичайно, пам'ятаю,— поспішно відповів Гордон. Джал повів його уперед.

— Ну, тут усе повернеться до тебе. Ось це — скоби для установки конусів на носі. Кольорові дроти ведуть до клем того ж кольору на панелі управління, а дроти від трансформаторів — прямо до генераторів.— Він вказав на інструменти.— Вони дають точні координати цілі у просторі. Віддачу конусів потрібно, звісно, строго відрегулювати.

Поки він розповідав, Гордон почав здогадуватися, що конуси повинні вистрілити якусь наденергію у обрану ділянку простору. Але яку? Що станеться з простором і предметами, які там опиняться? Він не наважився спитати про це. Джал Арн закінчував свої пояснення.

— ...Отже, район мішені повинен знаходитися не ближче десяти парсеків від корабля, інакше віддача вб'є і тебе. Невже і тепер ти не пам'ятаєш, Зарте?! Гордон поспішно кивнув.

— Звичайно. Але все ж я радий, що керувати ним будеш ти. На обличчі Джал Арна знову відбився відчай.

— Бог свідок, я не хочу цього! Він лежав тут тисячі років.— І вказав на напис на протилежній стіні. Гордон вперше звернув на нього увагу. Прочитав: «Моїм нащадкам, які будуть зберігати таємницю Руйнівника, відкриту мною, Бренн Біром. Дотримуйтесь мого завіту! Ніколи не застосовуйте Руйнівник заради дрібної особистої влади! Скористайтесь ним лише тоді, коли свобода Галактики буде під загрозою! Бо сила, яку ви зберігаєте, може

знищити всю Галактику. Це — демон, настільки титанічно сильний, що, якщо його звільнити, ви не зможете скувати його знову. Не беріть на себе настільки страшного ризику, крім випадку, коли мова йде про свободу і життя людей у всьому Всесвіті!»

Голос Джал Арна був урочистим:

— Зарте, коли ми з тобою були хлопчиками і батько вперше привів нас сюди, щоб налаштувати хвилю, ми і не думали, що настане час, коли нам доведеться застосувати те, що так довго зберігалось тут! Зараз життя і свобода всіх людей Всесвіту у небезпеці. Якщо все інше безсиле у боротьбі з Шорр Каном, ми підемо на ЦЕ!

Гордона вразило попередження Бренн Біра. Це був голос самої смерті, що прозвучав у цій мовчазній кімнаті.

Джал повернувся і подався геть. Він зачинив двері, і Гордон знову здивувався. Ні замків, ні сторожі...

Вони пройшли довгий сяючий коридор і вийшли до більш м'якого жовтого світла.

— Ми встановимо його на «Етне» завтра вранці,— говорив Джал Арн.— І ми покажемо посланцям зоряних королівств...

— ВИ НІКОЛИ НІЧОГО НЕ ПОКАЖЕТЕ НИМ, ДЖАЛ АРН!

З-під спіральних сходів вискочив чоловік з атомним пістолетом.

— Орт Бодмер! — скрикнув Гордон.— Ви весь час ховалися у палаці?

Худе сіре обличчя Орта Бодмера скривила нервова усмішка.

— Так, Зарт,— проскрипів він.— Я знав, що гру скінчено, коли побачив Терн Ельдreda під вартою. Я не міг залишити палац. Мене б негайно схопили. І я сховався тут! Я чекав на вас, Джал Арн! Я чекав на вас! Очі у Джала запалали.

— Що ви хочете цим виграти?

— Дуже просто,— відповів Бодмер.— Я знаю, що загину. Тож, я візьму і ВАШЕ життя, якщо ви не пожаліли моє!

Він підступив ближче, і Гордон побачив безумство у його палаючих очах.

— Ви не порушите свого слова, володарю. Обіцяйте, що мене буде помилувано, і я не вб'ю ВАС зараз!

— Джал, погоджуйся! — вигукнув Гордон.— Він не вартий твого життя! Джал Арн почервонів від люті.

— Я вже відпустив одного зрадника!.. Тієї ж миті пістолет Орт Бодмера вистрілив. Куля вдарила Джала Арна у плече і вибухнула там, коли Гордон кинувся на зрадника.

— Божевільний вбивця! — люто закричав Гордон, намагаючись вирвати пістолет з його руки.

На мить здалося, що у худого радника з'явилася надлюдська сила. Обидва вони захиталися, впали і покотилися у яскраво-біле сьайво коридору.

І раптом Орт Бодмер закричав! Це був крик пекельної муки, і Гордон відчув, що тіло противника раптом огидно обм'якло у його руках.

— Хвиля! — прохрипів Бодмер, скорчившись у білому сьайві.

Гордон побачив, як обличчя і все тіло ворога раптом почорніло і розсипалося. На підлозі лежала купка попелу.

Настільки страшною і таємничою була ця раптова смерть, що Гордон був приголомшений. Потім він раптом зрозумів все.

Пульсуюче сьайво у коридорі і у Камері Руйнівника було тією хвилиною, про яку говорив Джал Арн! Це було не світло, а страшна, руйнівна сила, налаштована на частоти певних людських організмів так, щоб знищити будь-кого, крім обраних зберігачів великої таємниці.

Тож не дивно, що для охорони Руйнівника не потрібно було ні замків, ні варті! Ніхто не міг до нього наблизитися, крім Джала Арна і Гордона. Ні, не Джона Гордона! Адже хвиля була налаштована на фізичну оболонку Зарт Арна! Гордон вибіг з цього жахливого світла до сходів і схилився над розпростертим тілом Джала Арна.

— Джал!..

На плечі і боці Джал Арна зяяла страшна, з обпаленими краями рана. Але він ще дихав, ще жив. Гордон кинувся до сходів і крикнув:

— Сюди! Імператора поранено!

Солдати, офіцери, чиновники збігали сходами. Джал Арн слабо поворухнувся і розплющив очі.

— Бодмер... винен у замаху...— прошепотів він.— Зарт здоровий?

— Я живий, а він мертвий,— хрипко відповів Гордон.

За годину з внутрішньої кімнати, куди забрали Джал Арна, вийшов лікар.

— Імператор буде жити! — заявив він.— Але для одужання знадобляться тижні.— І додав тривожно: — Він хоче бачити принца Зарта.

Гордон, разом з Ліанною і Зорою, увійшов до великої, пишної спальні. Джон нахилився до ліжка, на якому лежав імператор. Джал Арн прошепотів:

— Внесіть стереопередавач. І накажіть включити його для передачі по всій Імперії.

— Джал, побережи себе! — запротестував Гордон.— Ти можеш оголосити про моє виправдання як-небудь інакше!

— Я хочу оголосити не тільки це,— прошепотів Джал Арн. — Зарт, хіба ти не розумієш, що означає моя хвороба. Саме зараз, коли Шорр Кан завів Всесвіт на межу кризи?

Поспішно внесли стереопередавач. Його диск був встановлений так, щоб захопити ліжку Джал Арна, Гордона, Ліанну і зону навколо неї.

Джал Арн важко підвівся, його бліде обличчя звернулося до диску:

— Народи Імперії! — хрипко заговорив він.— Зрадники, які вбили мого батька, хотіли убити і мене, але це їм не вдалося. Чен Корбуло і Орт Бодмер — ось вожді змови! Невинність мого брата Зарт Арна повністю доведена, і його повернуто до королівського дому. Оскільки мене поранено, то я призначаю Зарт Арна

регентом до мого одужання. Що б не сталося, будьте вірними Зарт Арну як вождю нашої Імперії.

Буря над Трооном

У Гордона мимоволі вирвався вигук відчаю:

— Ні, Джале! Я не можу прийняти владу навіть на короткий час!

Але Джал Арн вже подав знак технікам. Вони швидко вимкнули передавач і забрали його.

Потім він повернув до Гордона мертво-блїде обличчя і прошепотів:

— Зарте, ти повинен замінити мене. У цей грізний час, коли тїнь Хмари простягнулася через всю Галактику, Імперію не можна залишати без вождя. Зора підтримала чоловіка:

— Ви брат короля. І тільки ви один можете вимагати вірності від всіх.

У Гордона народилася божевільна думка: зараз, саме зараз розкрити свою таємницю, на весь голос заявити, що він не Зарт, а самозванець з далекого минулого Землі.

Але тепер зробити цього не можна! Це обезглавить Імперію, внесе смуту в народ і союзників. І тоді вони негайно стануть жертвами Хмари.

Але, з іншого боку, як він може правити, якщо так мало знає про цей Всесвіт? І неможливо втікти на Землю, щоб зв'язатися з справжнім Зарт Арном!..

— Тебе оголошено регентом Імперії. Тепер нічого не можна виправити,— слабо прошепотів Джал Арн.

Серце Гордона стислося від відчуття безмежжя влади, бездонної глибини відповідальності за весь цей світ. Для нього був відкритий тільки один шлях. Він повинен прийняти регентство і терпляче чекати тої миті, коли зможе вислизнути на Землю і повернути сюди справжнього Зарт Арна, справжнього володаря цього світу.

— Я зроблю все, що зможу...— пробурмотів Гордон.— Але якщо я зроблю помилку...

— Не зробиш,— прошепотів Джал Арн.— Я довіряюсь тобі, Зарт.

Він відкинувся на подушку з гримасою болю на обличчі. Лікарі попросили всіх вийти з кімнати:

— Імператор не повинен більше втомлюватися, інакше ми не відповідаємо за наслідки.

Ліанна була поруч з Гордоном. Все ще не оговтавшись від потрясіння, він запитав:

— Ліанно, але як я зможу зайняти місце Джала і вимагати вірності від зоряних королів?

— Чому б ні? — спалахнула вона.— Хіба ви не син Арн Аббаса?

Він хотів крикнути тепер їй, що це не так, що він лише Джон Гордон зі старої Землі, що він абсолютно не придатний для такої ролі. Але він не міг. Він все ще був у павутині, яка обплутала його з першого моменту, коли — як давно це було! — він заради пригод уклав свій договір з Зарт Арном.

Ліанна владно махнула рукою чиновникам, які стовпилися навколо.

— Принц стомлений! Зачекайте до завтра!

Гордон дійсно відчував себе п'яним від втоми. Ноги у нього підгиналися, коли він йшов з Ліанною до своїх апартаментів. Там вона попрощалася з ним:

— Спробуйте заснути, Зарт. Завтра на ваші плечі ляже вся тяжкість Імперії.

Гордон думав, що не зможе заснути, але не встиг лягти, як його охопив важкий сон.

Прокинувшись наступного ранку, він побачив біля свого ліжку Хелл Беррела. Високий антарієць дивився на нього дещо нерішуче.

— Принцеса Ліанна пропонує мене вам у помічники, принце.

Гордон зрадив. Йому потрібен був хтось, кому він міг би довіритися, а цей відважний, прямий капітан дуже йому подобався.

— Хелл, це прекрасна думка! Ви знаєте, що я ніколи не готувався правити. І я не знаю, як користуватися владою. Антарієць похитав головою.

— Мені неприємно говорити вам, але події розвиваються стрімко. Вам потрібно вирішувати. Посланці південних королівств знову просять аудієнції. Віце-адмірал Гірон двічі виходив на зв'язок.

— Хелл, Гірон хороший офіцер?

— Один з найкращих,— швидко відповів антарієць.— Старий служака, прекрасний стратег.

— Тоді,— сказав Гордон,— ми довіримо йому командування флотом. Я зараз повідомлю про це.

Йому довелося взяти себе в руки, щоб спокійно йти зі своїм новим помічником, відповідати на поклони.

У маленькому кабінеті, нервовому центрі уряду Імперії, він побачив Ту Шала та інших послів, які чекали на нього.

— Принц Зарт, всі наші королівства висловлюють жаль з приводу нахабного замаху на вашого брата,— сказав посланник Полярної.— Але це не завадить вам продемонструвати Руйнівник, як було обумовлено!

Гордон був вражений. У вихорі подій він забув про цю обіцянку. Він спробував ухилитися від відповіді:

— Як вам відомо, мого брата важко поранено. Він поки не в силах виконати свою обіцянку. Посол Геркулеса швидко сказав:

— Але, принце, ви теж знаєте, як користуватися Руйнівником.

Гордон у розпачі думав, що не знає ніяких подробиць Руйнівника! Він почув дещо від Джал Арна про те, як працює апарат, але все ще не уявляв, що саме може зробити ця таємнича, страшна сила.

— У мене безліч справ як у регента Імперії. Мені, можливо, доведеться відкласти це на якийсь час... Обличчя Ту Шала потемніло.

— Принце, це неможливо! Якщо ви не переконаєте нас, це посилить аргументи тих, хто говорить, що Руйнівник надто потужний для використання. Це відірве тих, хто вагається, від Імперії.

Гордон відчув себе у пастці. Він не може дозволити союзникам відколотися від Імперії. І... не може керувати Руйнівником. Він може дізнатися більше від Джал Арна! І твердо, рішуче заявив:

— Демонстрацію буде проведено якомога швидше! Це все що я можу сказати.

Це не задовольнило стривожених послів. Вони презирнулися.

— Я доповім баронам,— сказав кругловидий посланник Геркулеса. Решта теж вклонилися і вийшли.

— Віце-адмірал Гірон на стерео! — Доповів Хелл Беррел.

За секунду на стереопластині з'явилося зображення командора. Гордон побачив, що величезний центаврієць глибоко стурбований.

— Принц Зарт, я хочу спочатку прояснити, чи залишаюся я командором флоту або ж повинен чекати на нового командора?

— Вас призначено адміралом,— швидко відповів Гордон.

— Дякую, принце. Але якщо я команду флотом, то становище досягло такої точки, коли мені потрібні політичні відомості, на яких я зможу засновувати свої плани.

— Що ви хочете сказати? Про який стан говорите? — запитав Гордон.

— Наш радар дальньої дії виявив великі пересування флоту всередині Хмари,— була різка відповідь.— Не менше чотирьох потужних армاد залишили свої бази і крейсують біля північних кордонів Хмари, не перетинаючи їх. Мій висновок такий: Ліга Темних Світів задумала несподівану атаку щонайменше у двох

напрямках. З огляду на таку можливість я повинен негайно дати інструкції своєму флоту.

Він показав знайому вже стереокарту Галактики з її зонами блакитного світла, які зображали Середньо-Галактичну Імперію та зоряні королівства.

— Я розташував свої головні сили по лінії між Ригелем і туманністю Оріона; кожна з трьох дивізій автономна, має свої бойові кораблі, крейсери, «привиди» і розвідники. Контингент Фомальгаута включено у першу дивізію. Таким був наш заздалегідь обумовлений план оборони, але він заснований на тому, що флоти королівства Полярної і Геркулеса протидіятимуть будь-якій спробі напасти на них. Він спирається також на те, що флоти Ліри, Лебеда і Кассіопеї негайно приєднаються до нас за сигналом «Готово». Але чи готові вони виконати свої зобов'язання? Я повинен знати настрої союзних королівств, перш ніж віддавати накази.

Гордон усвідомив жахливу важливість проблеми, яка постала перед адміралом.

— Чи ви вже надіслали сигнал готовності союзним королівствам? — запитав він.

— Я взяв на себе цю відповідальність дві години тому, з огляду на тривожні маневри флоту Ліги,— коротко відповів Гірон.— Поки відповіді від королівств немає.

Гордон зіставив це з наполегливими проханнями послів.

— Дайте мені ще добу, адмірале. Я спробую за цей час отримати підтвердження від усіх наших союзників.

— Але наші позиції вразливі,— відповів адмірал.— Поки ми не будемо впевнені у вірності союзників, я пропоную зімкнути головні сили на захід від Рігеля у потужний кулак, щоб протистояти будь-якій спробі просунутися через Геркулес і Полярну. Гордон коротко кивнув.

— Рішення за вами. Я вийду на зв'язок, як тільки з'являться позитивні новини.

Зображення адмірала відсалютувало і зникло. Хелл Беррел стримано зауважив:

— Принце, ви не можете бути впевненим у вірності королівств, доки не доведете їм, що володієте силою Руйнівника!

— Знаю. Я негайно йду до брата. Сподіваюся, у нього вистачить сил поговорити зі мною.

Лікарів стривожило бажання Гордона зустрітися з Джал Арном.

— Принц Зарт, він у штучному сні і не може говорити ні з ким. Це втомить його...

— Я повинен бачити його! — твердо заявив Гордон.— Від цієї розмови залежить доля Імперії. Лікарі здалися:

— Ми можемо дозволити не більше п'яти хвилин.

Гордон схилився над Джал Арном. Той відкрив каламутні очі і не відразу зрозумів, що Гордон вимагає від нього.

— Джал, ти повинен спробувати зрозуміти мене і відповісти! Мені потрібно дізнатися більше про роботу Руйнівника. Ти пам'ятаєш, я говорив тобі, що Шорр Кан змусив мене багато що забути. Джал Арн зашепотів:

— Дивно, він змусив тебе забути навіть це! Я вважав, що ніхто з нас не забуде нічого, оскільки всі подробиці були «вшиті» ще у дитинстві.— Його шепіт став тихше.— Ти згадаєш все, коли буде потрібно, Зарте. Сілові конуси монтуються на носі корабля п'ятидесятифутовим кругом, кабелі від трансформатора йдуть до клем того ж кольору...

Шепіт став таким слабким, що Гордону довелося схилитися до його обличчя.

— Встанови радаром точний напрямок на центр цілі. Урівноваж роботу конусів за вимірювачами. Вмикай, тільки коли всі шість пар будуть врівноважені...

Голос слабшав і слабшав, поки губи Джал Арна не зімкнулися і очі не закрилися.

— Брате, не йди від мене! Мені потрібно знати більше!

Але Джал занурився у важкий наркотичний сон.

Гордон подумки повторив почуте. Процедура роботи з Руйнівником була зрозуміла. Але цього було недостатньо. Це все одно, наче дати дикуну пістолет і показати, як натискають курок. Той може повернути дуло на себе або вбити друга...

«Але я хоча б покажу Руйнівника послам,— вирішив Гордон.— Можливо, цього буде достатньо».

Він спустився з Хелл Беррелом на нижній ярус палацу, де знаходилася Камера Руйнівника.

Антарієць не міг увійти до коридору з убивчою хвилею. Гордон пішов і виніс по черзі скоби для монтажу силових конусів.

Хелл Беррел з жахом дивився навіть на ці прості деталі.

Підземною дорогою вони поспішили до космопорту, який перебував за межами Троона. Валь Марланн і його люди чекали біля великого похмурого корпусу «Етне». Гордон передав їм скоби.

— Їх потрібно встановити на носі «Етне» так, щоб вони утворили коло діаметром рівно у п'ятдесят футів. Подбайте також про те, щоб їх було під'єднано належним чином до головних генераторів. Смагляве обличчя Валь Марланна напружилось.

— Ви хочете застосувати Руйнівник з «Етне», принц? — збуджено вигукнув він. Гордон кивнув.

— Нехай ваші техніки негайно почнуть установку скоб.

Він включив стерео корабля, щоб викликати Ту Шала, посла Полярної.

— Як бачите, ми готуємося продемонструвати Руйнівника. Це відбудеться у найкоротший термін,— сказав він посланнику з наганою впевненістю. Збентежене обличчя Ту Шала не проясніло.

— Це необхідно зробити якнайшвидше, принце! Всі столиці Галактики глибоко стурбовані чутками про маневри флоту Хмари!

Він немов відчував, що Гордон вирішив обійтися напівзаходами.

Коли настала ніч, над палацом Троона загарчав грім з грозової хмари, що насувалася з моря. Зі своєї кімнати Гордон

побачив фіолетові спалахи блискавки, які зловісно висвітлювали гряди Кришталевих гір. Ліанна чекала на нього. Вона була схвильована.

— Зарте, скрізь ширяться чутки про близький напад Ліги. Ось-ось почнеться війна.

— Шорр Кан може блефувати,— тупо відповів він.— Нехай би тільки все протрималося, поки...

Він мало не проговорився... «Поки я не полечу на Землю і не обміняюся тілами з Зарт Арном, щоб він повернувся і взяв на себе цю страшну відповідальність»!

—... Поки Джал Арн не одужає? — запитала Ліанна. Обличчя її пом'якшало.— Зарте, я знаю, якої страшної напруги це вимагає від вас. Але ви доводите, що ви — син Арн Аббаса!

— Зарт! — пролунав раптом дзвінкий жіночий голос.

Обидва швидко обернулися. Гордон відразу впізнав чарівну темноволосу жінку, яка вбігла до кімнати.

— Мерн! — вигукнув він.

Він майже забув про цю жінку, таємну дружину Зарт Арна. Вона поглянула на Ліанну, на обличчі її відбився подив, потім недовіра.

— Принцеса тут? Я не думала... Ліанна спокійно відповіла:

— Між нами не повинно бути непорозуміння. Я прекрасно знаю, що Зарт Арн кохає вас, Мерн. Мерн почервоніла і сказала невпевнено:

— Я б не увійшла, якби знала...

— У вас більше права бути тут, ніж у мене,— спокійно заперечила Ліанна.— Я йду.

Гордон зробив було рух, щоб утримати її, але вона вже вийшла з кімнати.

Мерн підійшла і подивилася на нього знизу вгору м'якими темними очима.

— Зарте, перед тим як залишити Троон, ти говорив, що будеш іншим, коли повернешся, що все буде, як і раніше.

— Мерн, тобі потрібно ще трохи почекати,— сказав він.— Потім між нами все буде, як раніше, обіцяю тобі!

— Я погано все це розумію,— зніяковіло прошепотіла вона.— Але я рада, що тебе виправдано, що ти повернувся!

Вона повернулась до дверей. Гордон не утримував її. Йдучи до виходу, Мерн знову поглянула на нього з тієї ж дивною боязкістю. Він знав, що дівчина відчуває у ньому якусь таємницю.

...Ліанна, Мерн, Джал Арн і Руйнівник закружляли хаотично у його мозку. Він заснув.

Джон проспав всього кілька години, коли його розбудив збуджений голос. Гроза над Трооном вибухнула з новою силою. Сліпучі блискавки безперервно танцювали над містом, і грім гуркотів не стихаючи.

Гордона тряс Хелл Беррел, обличчя антарійця було темним і збудженим.

— Диявол зірвався з ланцюга, принц! — скрикнув він.— Флоти Хмари перейшли наш кордон! Вже йдуть крейсерські дуелі за Ригелем, кораблі гинуть десятками, а Гірон повідомляє, що дві ескадри Ліги попрямували до Геркулеса.

Рішення зоряних королів

Галактична війна! Війна, якої Галактика так довго боялася, смертельна сутичка між Імперією та Хмарою!

Вона грянула у той нещасливий момент, коли відповідальність за оборону Імперії лежала на ньому, Джону Гордону зі старої Землі! Він зіскочив з ліжка.

— Флоти Ліги йдуть до Геркулеса? Чи готові барони захищатися?

— Можливо, зовсім не стануть! — відповів Хелл Беррел.— Шорр Кан говорить з ними по стерео, і з усіма королівствами теж, попереджаючи, що опір даремний, оскільки Імперія паде. Він каже їм, що Джал Арн занадто слабкий, щоб взятися за Руйнівника, і що ви не можете застосувати його, оскільки ви не володієте його таємницею!

Ці слова були немов блискавка, що освітила безодню,— Гордон зрозумів, чому Шорр Кан напав.

Адже він єдиний знав, що Гордон — самозванець у фізичній оболонці Зарт Арна. Він знав, що у Гордона немає знань про Руйнівника.

Тому, отримавши звістку про поранення Джал Арна, Шорр Кан відправив Лігу у атаку. Він був упевнений, що застосувати Руйнівник нікому. Гордон повинен був відразу здогадатися, як вчинить Шорр Кан!

Поки Гордон гарячково одягався, Хелл Беррел кричав йому: — Цей чорт і зараз говорить з зоряними королями! Ви повинні утримати їх з Імперією!

Чиновники, офіцери, схвильовані вісники вже юрмилися у кімнаті, кожен вимагав уваги Гордона. Хелл Беррел грубо розштовхав їх і разом з Гордоном помчав до кабінету, який став нервовим центром Середньо-Галактичної Імперії.

Весь палац, весь Троон прокинулися цієї фатальної ночі. Кричали голоси, спалахували вогні, у грозовому небі чувся гуркіт бойових кораблів.

У кабінеті Гордона на мить приголомшила безліч включених телестерео. Два з них показували капітанські рубки крейсерів, які почали прикордонні битви. Кораблі здригалися від пострілів, що мчали у просторі, палаючому від атомних вибухів.

Але погляд Гордона звернувся на той апарат, де було зображення Шорр Кона. З непокритою головою та сяючими від упевненості очима хмарник говорив:

— ...Отже, повторюю, барони і правителі зоряних королівств, війна Хмари спрямована не проти вас, ми воюємо тільки з Імперією, яка занадто довго прагнула до панування над Галактикою, прикриваючись словами про мирне співіснування. Ми, Ліга Темних Світів, піднялися нарешті проти цієї егоїстичної експансії.

Наша Ліга пропонує королівствам дружбу! Залишайтеся нейтральними. Ми вимагаємо лише без опору пропустити наші

флоти. І ви будете повноправними і рівноправними членами істинно демократичної федерації, яку буде встановлено після нашої перемоги. Бо ми переможемо! Імперія паде! Її сили не зможуть встояти проти нашої нової зброї. Не зможе врятувати її і хвалений Руйнівник. Джал Арна, який володіє його таємницею, поранено, а Зарт Арн не зможе застосувати його!

Голос Шорр Кана задзвенів ще більшою впевненістю, коли він підкреслював свою останню заяву:

«ЗАРТ АРН НЕ ЗНАЄ ЦЬОГО, ОСКІЛЬКИ ВІН НЕ СПРАВЖНІЙ ЗАРТ АРН,— ЦЕ САМОЗВАНЕЦЬ, ЯКИЙ ПРИКИДАЄТЬСЯ ЗАРТ АРНОМ!

У мене є докази цього! Хіба я не злякався би загрози Руйнівника, якби це було не так? Імперія не може застосувати цю таємницю. Отже, Імперія приречена. Королі і барони, не приєднуйтеся до приреченої сторони і не губіть своїх власних володінь!

Зображення Шорр Кана зникло зі стерео, коли він скінчив цю громову заяву.

— Господи, та він збожеволів! — скрикнув Хелл Беррел, звертаючись до Гордона.— Ви — це не ви! Це ж нісенітниця!

— Принц Зарт! — пролунав схвильований голос офіцера.— Адмірал Гірон викликає. Терміново!

Все ще приголомшений викликом Шорр Кана, Гордон квапливо перейшов до іншого стерео.

Там виднівся адмірал Рон Гірон зі своїми офіцерами на містку корабля. Величезний центаврійський ветеран повернувся до Гордона.

— Принце, як щодо зоряних королівств? — хрипко запитав він.— Наш радар показує, що великі флоти Ліги вийшли з Хмари і йдуть на захід до Геркулеса і Полярної. Чи будуть барони і правителі захищатися, чи капітулюють? Нам потрібно знати це!

— Ми дізнаємося це напевно, як тільки я зв'яжуся з їх послами,— в розпачі сказав Гордон.— Яка ситуація?

Гірон зробив швидкий жест: — Поки що в бій вступили тільки крейсерські заслони. Кілька «привидів» Хмари просочилися і ведуть точний вогонь по нашому флоту біля Рігеля, але це не суттєво. Важливо те, що я не наважуюся стягувати основні сили до цього південного фронту: Ліга може вдарити з флангу від Геркулеса. Якщо барони і королівства не приєднаються до нас, то мені доведеться відходити далеко на захід, щоб прикрити Канопус від флангового удару!

— Не стягуйте флот якомога довше, Гірон!

— Якщо вони зрадять нас, то це кінець,— похмуро відповів Гірон.— У Ліги виявилось вдвічі більше кораблів, ніж я думав. Вони хочуть обійти нас, щоб напасти на Канопус. Гордон повернувся до Хелл Беррела:

— Викличте посланників негайно! Приведіть їх сюди! Беррел вибіг з кімнати, але одразу повернувся:

— Посланці вже тут.

До кімнату вбігли Ту Шал та інші, бліді, схвильовані й збуджені. Гордон не став витрачати час на етикет.

— Ви чули, що два флоти Шорр Кана йдуть до Геркулеса і Полярної? Ту Шал, блідий до коренів волосся, кивнув.

— Це ми знаємо. Ми чули промову Шорр Кана!

Гордон швидко перервав:

— Я хочу знати, чи будуть барони чинити опір вторгненню, чи без бою пропустять кораблі Ліги? І я хочу знати, чи мають намір королівства виконати свої зобов'язання перед Імперією? Смертельно блідий посланник Ліри відповів:

— Наші королівства виконають свої зобов'язання, якщо Імперія виконає свої! Коли ми укладали союз, Імперія обіцяла застосувати Руйнівника у разі потреби.

— Хіба я не сказав вам, що Руйнівника буде застосовано? — спалахнув Гордон.

— Ви обіцяли, але ухильно,— скрикнув посланник Полярної.— Чому не наважуєтеся, якщо володієте його

таємницею? Що, як Шорр Кан має рацію і ви — самозванець? Тоді ми кинемо свої володіння у марну битву!

Хелл Беррел, охоплений гнівом, не втримався від вигуку:

— Невже ви хоч на мить повірили фантастичній брехні Шорр Кана?!

— Чи брехня це? — запитав Ту Шал, впиваючись поглядом у обличчя Гордона.— Шорр Кан занадто впевнений, що Руйнівника не буде застосовано. Інакше він ніколи так не ризикнув би!

— Хай йому грець, та хіба ви не бачите, що це Зарт Арн? — закричав антарієць.

— Хитрощі науки дозволяють одній людині прикинутися іншою,— відрізав посланник Геркулеса.

— Хелл, тихіше! — наказав Гордон.— Ту Шал та ви всі, слухайте мене. Якщо я доведу вам, що я дійсно Зарт Арн, якщо я застосую Руйнівника — чи будуть ваші королівства з Імперією?

— Полярна буде! — скрикнув посланник. — Доведіть це, і я негайно повідомлю у столицю!

Решта приєдналися до нього. А посланник Геркулеса додав:

— Ми, Барони Роя, хочемо опиратися Хмарі. Але нам потрібна надія. Доведіть, що вона є, і ми будемо боротися до кінця.

— Я доведу. І негайно,— різко відповів Гордон.— Йдіть за мною! Хелл, ви теж.

Вони спантеличено поспішили слідом за Гордоном вниз по коридорах і сходах палацу.

Вони досягли спіральних сходів до зали, звідки починався коридор, повний пульсуючого, мертво-білого сяйва, що вів до Камери Руйнівника. Гордон обернувся до посланців:

— Ви всі повинні знати, що це за коридор! Ту Шал відповів:

— Вся Галактика чула про нього. Він веде до Камери Руйнівника.

— Чи може хто-небудь, крім членів імператорського дому, пройти цим коридором? — запитав Гордон.

— Ні! — скрикнув посол Полярної.— Усі знають, що хвилю налаштовано на імператорську родину!

— Тож дивіться! — крикнув Гордон і вступив у сяючий коридор.

Він досяг Камери Руйнівника, схопив один з великих сірих силових конусів, що стояли на платформі з коліщатками, і вивіз його з камери.

— Ви ще вважаєте мене самозванцем? — запитав він.

— Клянуся Небом, ні,— вигукнув Ту Шал.— Ніхто, крім справжнього Зарт Арна, не міг би увійти до коридору і залишитися живим!

— Отже, ви справжній Зарт Арн і знаєте, як застосовувати Руйнівника,— додав інший. Гордон побачив, що переконав їх. Ніхто навіть уявити собі не міг, і Шорр Кан не сказав, побоюючись викликати недовіру, що це дійсно було тіло Зарт Арна, у якому оселився розум людини з іншого часу. Гордон вказав на великий силовий конус.

— Це частина апарату Руйнівника. Я перенесу все інше, щоб це негайно встановили на «Етне». Я вирушу на цьому кораблі, щоб застосувати страшну силу і розчавити Лігу!

Гордон зробив вибір на ці хвилини напруги. Він застосує Руйнівника! Він виконає все, що дізнався від Джал Арна. Він піде на ризик катастрофи! Адже саме його згода переселити свій розум у тіло принца привела Імперію на межу розгрому. Врятувати її — його обов'язок, його борг перед справжнім Зарт Арном.

Обличчя Ту Шала палало:

— Принце, якщо ви маєте намір виконати зобов'язання Імперії, то ми виконаємо свої! Королівство Полярної буде битися з Хмарою!

— І Ліра! І Барони! — пролунали збуджені голоси.— Ми повідомимо столицям, що ви вирушаєте з Руйнівником, щоб приєднатися до битви!

— Повідомте негайно,— наказав Гордон,— і нехай ваші королівства віддають свої флоти під команду адмірала Гірона.

Коли схвильовані посланці поспішили вгору, Гордон повернувся до Хелл Беррела.

— Викличте техніків з «Етне» та загін солдат. Я винесу апарат.

Він став поспішно виносити один за одним великі сірі конуси. Він міг зробити це тільки сам.

Коли він привіз важкий кубічний трансформатор, Хелл Беррел вже повернувся з капітаном Валь Марланном і техніками. З квапливою обережністю, яка говорила про їх страх, вони завантажили апарат у вагони підземки.

За півгодини вони стояли у космопорті, в тіні могутньої «Етне». Крім неї, тут залишилося тільки два кораблі, всі інші вже вилетіли до місця історичної битви.

У сяйві блискавок, під громом і дощем техніки прикріплювали силові конуси до скоб, вже встановлених на носі корабля. Вершини конусів були спрямовані вперед, а кабелі пропущені крізь корпус до навігаційної каюти позаду містка.

Там Гордон велів встановити трансформатор і панель. Він стежив за приєднанням різнокольорових кабелів, щоб все було зроблено так, як розповів Джал Арн. Нарешті пекельний пристрій підключили до потужних генераторів корабля.

— Старт за десять хвилин! — доповів Валь Марланн, обличчя якого блищало від поту. Гордон тремтів від напруги.

— Я перевірю конуси ще раз.

Він вибіг у грозу, дивлячись вгору на величезний ніс корабля. Укріплені там дванадцять конусів здавалися маленькими, крихітними...

Він не міг зрозуміти, як цей маленький апарат зможе спричинити руйнування галактичного масштабу...

— Дві хвилини! — закричав з трапу Хелл Беррел крізь крики та дзвін сирен.

Гордон обернувся. І тут до нього підбігла якась струнка фігура.

— Ліанна! — скрикнув він.— Як... Вона кинулася у його обійми. Обличчя її було бліде і залите сльозами.

— Зарт, я повинна була прийти! Якщо ви не повернетесь, я хочу, щоб ви знали,— я кохаю вас! І завжди кохатиму, хоч знаю, що ваше серце належить Мерн!

Гордон обійняв її і притиснувся щокою до її заплаканого обличчя.

— Ліанно, Ліанно! Я не можу говорити про майбутнє, але, якщо воно у мене є, все зміниться. Зараз я вам кажу: я кохаю тільки вас!

Хвиля гіркого відчаю охопила його у цю останню мить прощання.

Бо це було прощанням навіки. Гордон знав це! Навіть якщо він переживе битву, на Троон повернеться не він, а справжній Зарт Арн. А якщо він не переживе...

— Принце! — хрипко скрикнув Хелл Беррел.— Час рушати!

Гордон вирвався з обіймів, побачив бліде обличчя і сяючі очі Ліанни, які, він знав, ніколи не забуде, бо це був останній погляд.

А Хелл Беррел тягнув його трапом угору. Скрипіли двері, гриміли великі турбіни, у коридорах дзвеніли різкі сигнали...

— Старт! — пронизливо заверещали гучномовці, і «Етне» злетіла у грозове небо.

Вона мчала вгору, і з нею мчали останні два кораблі, немов матеріальні блискавки у зоряному просторі.

— Гірон викликає! — крикнув Хелл Беррел.— Почався великий бій біля Рігеля! А східні флотилії Ліги пробиваються уперед!

У штурманської каюті, де Гордон встановив управління Руйнівником, на телестерео з'явилася похмура фігура адмірала Гірона. За плечем адмірала було видно ілюмінатор, що відкривався на простір, палаючий від розривів атомних снарядів і пожеж на кораблях. Але голос Гірона був байдужим:

— Ми зав'язали битву з двома східними флотами Ліги і несемо величезні втрати. Схоже, противник має якусь нову зброю, що вражає наші кораблі зсередини: ми не можемо зрозуміти, що це! Гордон здригнувся:

— Нова зброя, якою вихвалявся Шорр Кан! Як вона діє?

— Не знаємо,— була відповідь.— Кораблі довкола нас раптом виходять з битви і не відповідають на виклики.— Він додав: — Барони повідомляють, що їх флот рухається зі східної частини Роя назустріч двом флотам Ліги. Флоти Ліри, Полярної та інших союзних королівств вже йдуть на повній швидкості з північного сходу, щоб встати під мою команду.— Він спохмурнів: — Але нова зброя Ліги, якою б вона не була, знищує нас! Я відходжу на захід, але вони б'ють нас, а їх «привиди» продовжують просочуватися. Я вважаю своїм обов'язком попередити вас, що ми не зможемо протриматися довго за таких втрат! Гордон відповів:

— Ми вийшли з Руйнівником і збираємося застосувати його. Але нам потрібен час, щоб наблизитися до вас.

Він не поспішав віддавати накази. Він пам'ятав слова Джал Арна про те, що площа цілі Руйнівника повинна бути максимально обмеженою.

— Гірон, перш ніж застосувати Руйнівника, необхідно, щоб флот Ліги зібрався разом. Ви можете що-небудь зробити для цього? Гірон відповів хрипко:

— Єдиний шанс — це відступити на південний захід, немовби на допомогу баронам. Це може з'єднати обидві атакуючі групи противника.

— Спробуйте! — наказав Гордон.— Відходьте на південний захід і дайте мені приблизне місце зустрічі з вами.

— На той час, як ви прийдете, це буде якраз на захід від Денеба,— відповів Гірон.— Бог знає, що залишиться від нашого флоту, якщо нова зброя Ліги буде діяти і далі!

Гірон вимкнувся, але інші телестерео показали битву, яка йшла по всьому фронту біля далекого Рігеля.

Крім кораблів, які загинули у полум'ї атомних снарядів і від ударів підступних «привидів», радары показали безліч імперських кораблів, що несподівано виходили з бою.

— Що, в біса, могли вигадати у Хмарі, щоб ось так знищувати наші кораблі? — запитав Хелл Беррел.

— Що б це не було, воно швидко підсікає крила Гірону,— пробурмотів Валь Марланн.— Його відхід може перетворитися на втечу.

Гордон відвернувся від блискучих телестерео і поглянув в ілюмінатори каюти.

«Етне» вже промчала, все збільшуючи швидкість, повз маленькі сонця Арго і поспішала на південь, до останньої битви Галактики.

Гордон відчув, що його охоплює жах, близький до паніки. Йому немає місця у цьому титанічному зіткненні прийдешніх віків! Він збожеволів, піддавшись імпульсу!

Він застосує Руйнівника? Яке він має право, так мало знаючи про нього? Як сміє він розв'язати невідому жахливу силу, про яку її власний винахідник попереджав, що вона може потрясти і знищити всю Галактику?

Війна серед зірок

Гудучи, гримлячи, здригаючись під ударами своїх потужних сопел, «Етне» і її супутники мчали до південних просторів Галактики. Година за годиною вони наближалися до місця фатальної зустрічі біля далекої іскри Денеба, куди відступали всі сили Імперії.

— Барони б'ються! — скрикнув Хелл Беррел Гордону, поглянувши на телестеро.— Боже, подивіться на битву біля Роя!

— Вони теж повинні тепер відходити до району Денеба, як і флот Гірона,— відповів Гордон.

Він був приголомшений видовищем у стерео, переданим одним з кораблів, який перебував у вирі цієї битви. У цій апокаліптичної картині було важко що-небудь зрозуміти.

Для необізнаного в усьому, що відбувалося не було жодного сенсу.

Зоряний звід поблизу гігантського Роя сонць Геркулеса був усіяний світловими точками. Крихітні точки, що швидко

спалахували і згасали! Але кожна така точка була спалахом бортового атомного залпу.

Гордон не міг охопити поглядом всю битву. Ця війна далекого майбутнього була занадто далекою йому, щоб власний досвід міг підказати все значення цього танцю іскор між зірками. Ця війна, у якій кораблі, що знаходились на величезній відстані, намацували один одного радарними променями, у якій потужні атомні гармати стріляли за допомогою миттєвого розрахунку, здавалася йому неймовірною і нелюдською.

Потім загальна схема битви почала прояснятися. Танець вогників повільно рухався назад до титанічного Рою сонць. Тепер бойовий фронт спалахував і іскрився на північ і на північний захід від Роя.

— Вони відходять, як наказував Гірон! — Скрикнув Хелл Беррел.— Але половину флоту баронів, певно, тепер знищено!

Валь Марланн, капітан «Етне», був схожий на тигра у клітці, коли ходив між стерео.

— Погляньте, що відбувається з головним флотом Гірона, який відходить від Рігеля! — хрипко промовив він.— Вони б'ють його без усякого жалю. Наші втрати мають бути величезними!

Сtereo, на яке він дивився, показало Гордону такий самий, але значно більший вихор іскор, що відступав на захід від Рігеля.

Він подумав тупо, що не повинен дивитися на цю жахливу битву. Вона може надто потрясти його. А йому тепер потрібно залишатися холодним.

— Як скоро ми зідемося з флотом Гірона і баронами? — крикнув він Валь Марланну.

— Годин за дванадцять, не менше,— відповів той. І тільки Богу відомо, скільки на той час залишиться кораблів, здатних приєднатися до нас!

— Чорти б взяли Шорр Кана і його фанатиків! — вигукнув Хелл, вугласте обличчя якого почервоніло від ярості.— Всі ці роки вони таємно будували кораблі і вигадували нову зброю для цієї битви!

Гордон перейшов каюту і повернувся до панелі Руйнівника. У тисячний раз подумки він повторив інструкції з розв'язання його жахливої сили.

— Але що зробить ця сила, коли я розв'яжу її? — знову запитав він себе.— Чи діє вона як гігантський промінь смерті або як зона знищення матерії?

Марні роздуми! Малоймовірно, щоб все це було так. Будь це так, Бренн Бір не залишив би своїм нащадкам урочистого застереження, що вона може знищити Галактику.

Години страшної напруги минали, поки «Етне» з супутниками наближалася до місця страшної битви. З кожною годиною становище імперського флоту погіршувалося. Гірон, відступаючи на північний захід для з'єднання з пошарпаним флотом Геркулесового Роя, зустрівся нарешті з флотами Ліри, Полярної і Лебеда поблизу туманності Ведмедиці. Там імперський адмірал повернувся до армади Ліги і протягом двох годин люто бився всередині туманності.

Потім Гордон почув команду Гірона. Наказ, кодований «врозтіч», як і всі сигнали флоту, пролунав у їх власних стерео.

— Капітан Сандрелл, дивізія Ліри,— вийти з туманності! Ворог намагається прорватися між вами і дивізією Лебеда.

Адмірал Ліри відповів відчайдушно:

— Їх «привиди» зібралися біля голови нашої колонії. Але я...

Передача раптом перервалася, стерео потемніли. Гордон чув, як Гірон марно викликає Сандрелла, не отримуючи відповіді.

— Ось так відбувається знову і знову! — шалено крикнув Хелл.— Імперський корабель повідомляє про «привидів», потім його передача раптом переривається, і корабель мовчить!

— Нова зброя Шорр Кана,— проскреготав Валь Марланн.— Якби тільки знати, що це таке!

Гордон згадав раптом, що сказав йому Шорр Кан, вихваляючись на Талларні: «...вона може вразити будь-який ворожий корабель зсередини!»

Гордон повторив ці слова іншим і додав:

— Можливо, я з'їхав з глузду, але мені здається, що єдиний шлях до цього — це направити якийсь силовий промінь у корабель за його власним стереопромінем. Кожен знищений корабель передавав щось по стерео!

— Хелл, це цілком можливо! — скрикнув Валь Марланн.— Якщо вони зможуть включитися у наші стерео і використати їх як несучі промені...— Він підскочив до стерео, квапливо викликав Гірона і повідомив йому про свої здогади.

— Якщо ви застосуєте передачу нерегулярними порціями, то це допоможе боротися з їх новою зброєю,— додав Валь Марланн.— Вони не зможуть вчасно включатися в наш промінь. І приготуйте глушники у стереокаютах на випадок, якщо все ж прорвуться. Гірон розуміюче кивнув:

— Спробуємо. Я накажу всім нашим спершу записувати свої повідомлення, а потім передавати їх, стискаючи у короткий імпульс.

Валь Марланн поставив біля стерео людей з «глушниками» — генераторами екрануючих електричних полів, здатних нейтралізувати небезпечні випромінювання.

Імперські кораблі вже виконували наказ і тепер ніби вистрілювали свої передачі.

— Допомагає — тепер наші кораблі виходять з ладу набагато рідше! — доповів Гірон.— Але нам сильно дісталося, а флот баронів майже знищено. Чи потрібно нам відходити до Роя?

— Ні! — крикнув Гордон.— Ми не можемо застосувати Руйнівника всередині Роя. Ми повинні тримати їх біля Денеба.

— Спробуємо,— похмуро заявив Гірон.— Але якщо ви не з'явитесь у найближчі чотири години, від нас залишиться небагато.

— Чотири години? — зойкнув Валь Марланн.— Не знаю, чи ми зможемо. Турбіни «Етне» працюють з перевантаженням.

Коли маленька ескадрилья попрямувала на південь, до білого маяка Денеба, то велика битва на схід від цієї зірки вже відсувалася до неї.

Смертельний танець палаючих кораблів неухильно просувався на захід у просторах Галактики. З півдня рухалися залишки відважного флоту баронів на з'єднання з флотами Імперії і королівств.

Армагеддон Галактики! Тепер обидва флоти Хмари з'єднувалися на сході і поспішали у останню нищівну атаку.

Гордон бачив у телестерео і на екранах радарів, що «Етне» вже майже наблизилася до цієї великої битви.

— Ще півгодини. Ми встигнемо, встигнемо! — пробурмотів Валь Марланн крізь зціплені зуби.

Спостерігач у головного радара раптом скрикнув:

— «Привиди» ліворуч!

Все сталося так швидко, що Джон Гордон був приголомшений. Щойно він помітив на екрані радара крейсери-«привиди», як простір ліворуч освітився титанічним спалахом.

— Один з нашого ескорту загинув! — скрикнув Хелл Беррел.

Гармати «Етне», керовані обчислювачами, оглушливо вистрілили. Космос навколо сліпучо-яскраво спалахнув від вибуху важких атомних снарядів. За мить удалині спалахнули і згасли дві точки.

— Двоє збиті! — крикнув Хелл.— Решта затемнилися і не посміють більше відкритися.

Зі стерео пролунав голос Гірона: «рвана» передача була зібрана записуючими апаратами і перетворена на нормальну.

— Принц Зарт, армада Ліги заходить нам у фланг, і за годину ми будемо відрізані! Гордон крикнув у відповідь:

— Протримаєтеся ще трохи, поки... В той же момент стереозображення Гірона змінилося блідими людьми у чорних мундирах, які цілилися з якоїсь зброї у вигляді стрижнів.

— Хмарники! «Привиди» Ліги перехопили наш промінь і використовують нову зброю Шорр Кана! — скрикнув Беррел.

Зубчаста синя блискавка вирвалася зі стрижня переднього хмарника. Цей спалах енергії промчав над головою у Гордона і пронизав металеву стіну. Нашестя стереозображень! Зображень,

які можуть вбивати синьою блискавкою. Це тривало всього секунду, потім «розривне» реле спрацювало, і хмарники разом зі своєю зброєю зникли.

— То ось що вони роблять! — скрикнув Беррел.— Не дивно, що половина наших кораблів загинула, поки ми не здогадалися у чому справа!

— Включити глушники, негайно! — наказав Валь Марланн.— Вони можуть з'явитися знову.

Гордон відчув, що волосся у нього стає дибки, коли «Етне» занурилася у зону битву. Страшний момент наближався.

Гірон зібрав флоти Імперії і королівств у коротку лінію оборони, яка впиралася лівим флангом у палаючу білу масу Денеба. Важкі колони флотів Хмари напірали на неї, намагаючись зім'яти правий фланг.

Космос був пеклом палаючих кораблів та полум'я, що скакало між зірками, коли «Етне» стала пробиватися до передової.

— Гірон, ми тут! — крикнув Гордон.— Тепер відходьте на максимальній швидкості!

— Якщо ми зробимо це, то флоти Ліги з'єднаються і прорвуть тонку лінію нашого фронту, як папір,— заперечив Гірон.

— Це нам і потрібно — заставити їх зібрати флоти разом,— відповів Гордон.— Швидше!

Стереозображення Гірона знову змінилося хмарником. Блиснула синя блискавка — але відразу згасла, поглинена полем глушників. Потім знову спрацювало «розривне» реле, вимкнувши зображення.

— Одного того, як вони ріжуть наше повідомлення, було б достатньо, щоб виграти битву,— пророк Хелл Беррел.

На екрані радара Гордон напружено стежив за маневром, який швидко здійснювала армада Гірона. Колони відходили на захід.

— Ось і флот Ліги! — крикнув Валь Марланн. Гордон теж побачив його на екрані — безліч іскор, тисячі бойових кораблів

Хмари менше ніж у дванадцяти парсеках звідси. Вони переслідували, але не зливалися воєдино, як він сподівався. Він знав, що час діяти. Він не повинен був дати їм підійти ближче, пам'ятаючи застереження Джал Арна.

— Зупинися тут, скеруй ніс «Етне» точно у центр фронту Ліги,— хрипко наказав Гордон.

Флот Гірона був тепер позаду, а «Етне» залишилася одна перед армадою Ліги. Гордон став біля контрольної панелі Руйнівника і включив шість рубильників, пересунувши кожен реостат на чотири поділки.

Стрілки вимірників поповзли по циферблатах. Генератори могутнього корабля заревли голосніше, коли таємничий апарат став забирати з них напругу.

Яка енергія концентрувалася у силових конусах на носі?! Що говорив йому Джал Арн? Гордон намагався пригадати.

«...Шість вимірників напрямку повинні бути точно врівноважені, якщо ти не хочеш катастрофи...»

А вимірювачі не врівноважувалися! Він торкнувся тремтячою рукою одного реостата, потім іншого. Стрілки повзли до червоних критичних міток, одні швидше, інші повільніше. Гордон відчув краплі поту на своєму лобі, скам'янів від нелюдського напруження, поки інші стежили за ним.

— Їх флот йде швидко — у восьми парсеках від нас! — тихо застеріг Валь Марланн.

Три стрілки, потім чотири опинилися на червоному. Але решта ще не дійшли. Гордон поспішно підстроїв їх реостати.

Тепер всі вони були на червоному, але не збігалися у точності. «Етне» здригалася від гуркоту напружених турбін.

Стрілки зійшлися! Кожна була у червоній зоні циферблата, кожна на тій самій цифрі...

— Ну!..— крикнув Гордон хрипко і включив головний рубильник.

Війна триває

Бліді, прозорі промені вирвалися з носа «Етне» у темний простір попереду. Ці бліді промені, здавалося, повільно повзли і згасали.

Гордон, Валь Марланн і Хелл Беррел припали до ілюмінаторів і завмерли, дивлячись вперед. Але поки нічого не відбувалося.

Потім група іскор на екрані радара, яка позначала положення флоту Ліги, злегка здригнулася.

— Нічого не відбулося! — простогнав Беррел.— Нічого! Напевно, ця штука...

Попереду з'явилася чорна точка. Вона росла і росла, пульсуючи і здригаючись. І скоро це була вже велика, зростаюча пляма чорноти — не тієї чорноти, у якій світло просто відсутнє, але такої живої і трепетної, якої не бачив ще ніхто з живих.

На екрані радара половину флоту Хмари поглинула чорнота! Бо на екрані теж була чорна пляма, від якої відбивалися промені радара.

— Господь милосердний! — скрикнув Валь Марланн.— Руйнівник руйнує сам простір!

Жахлива, неймовірна відповідь на загадку Руйнівника блиснула нарешті у мутному розумі Гордона! Він ще не розумів, ніколи не зрозуміє причин цього, але результат був очевидний. Руйнівник був силою, яка знищувала не матерію, а простір!

Часово-просторовий континуум нашого Космосу був чотиривимірним — чотиривимірна куля, що плавала у позарозмірній нескінченності. Енергія жахливих променів Руйнівника руйнувала все більшу ділянку цієї кулі, видавлюючи її геть з Космосу.

Все це промайнуло у приголомшеному мозку Гордона за частку секунди. Він раптом злякався. Він судорожно вирвав рубильник апарату. Наступної секунди Всесвіт немов збожеволів.

Титанічні руки жбурляли «Етне» у просторі з жахливою силою. Зірки і простір збожеволіли, величезна, палаюча біла маса

Денеба стрибала у порожнечі, комети, темні зірки, метеорити шалено носилися у небесах.

Гордон, відкинутий до стіни, тремтів душею і тілом, поки весь Всесвіт, здавалося, піднімався, щоб помститися крихітним людям, які насмілилися підняти святотатські руки на основи вічного Космосу.

За якийсь час він отямився. «Етне» ще хиталася і пірнала у лютих вихорах ефіру, але зоряний небосхил заспокоївся після своєї божевільної судоми.

Валь Марланн, обливаючись кров'ю з великого садна на скроні, тримався за перегородку і вигукував накази у гучномовець. Він повернув до Гордона мертвотне обличчя.

— Турбіни витримали, і все заспокоюється. Ця конвульсія мало не кинула нас на Денеб і потрясла зірки у всій цій частині Галактики.

— Віддача,— задихаючись, сказав Гордон.— Ось що це було.

Навколишній простір «стягувався» навколо діри, утвореної Руйнівником. Хелл Беррел схилився над екраном радара.

— Знищено тільки половину кораблів Хмари! Гордон здригнувся.

— Я не можу більше застосувати Руйнівник! Не смію!

— І не треба,— відповів Хелл Беррел.— Залишки їх флоту панічно утікають до Хмари!

«У цьому немає гріха,— подумав Гордон.— Бачити, як все небо сказилося і рухнуло на тебе,— це забагато для людини».

— Я знаю тепер, чому Бренн Бір застерігав від легковажного застосування Руйнівника,— хрипко сказав він.— Дай бог, щоб цього ніколи більше не довелося робити!

Зі стерео посипалися часті виклики, запити від кораблів Імперії.

— Що трапилося? — повторював Гірон знову і знову.

— Флот Ліги панічно втікає до Хмари, принаймні залишки його,— повідомив Хелл адміралу.— Якщо ми підемо за ними, то зможемо розбити їх раз і назавжди. Гірон підтримав цю ідею:

— Я негайно накажу переслідувати їх!

Через простори Галактики до рятівної Хмари мчали залишки флоту Ліги. Їх переслідували «Етне» і пошарпаний флот Імперії.

— Якщо винищимо залишки їх флоту, то скинемо Шорр Кана! — радів Хелл Беррел.

— Ви не думаєте, що Шорр Кан був з флотом? — запитав Гордон.

— Він занадто хитрий для цього — напевно, керував усім з Талларни,— заявив Валь Марланн.

Подумавши, Гордон погодився. Він знав, що Шорр Кан не боягуз, але, звсіно, спрямовував свою грандіозну атаку зі свого головного штабу.

Кораблі Ліги Темних Світів зникли за завісою Хмари кілька годин потому. Відразу після цього імперський флот зібрався біля кордонів цього туману.

— Якщо ми атакуємо, то можемо потрапити у засідку,— заявив Гірон.— Це місце кишить небезпеками, про які ми нічого не знаємо. Гордон запропонував:

— Ми будемо вимагати від них здачі, висунемо їм ультиматум.

— Шорр Кан не капітулює,— застеріг Хелл Беррел.

Але Гордон змусив спрямувати промінь телестерео на Талларну і заговорив по ньому:

— Уряду Ліги Темних Світів! Ми пропонуємо вам можливість здатися. Здавайтеся і складіть зброю під нашим наглядом. Ми обіцяємо, що ніхто крім злочинців, які втягли вас у цю авантюру, не постраждає. Але якщо ви відмовитеся, ми направимо Руйнівник на всю Хмару! Ми назавжди зітремо цей район! Валь Марланн вражено глянув на нього:

— Ви зробите це? Але, боже мій...

— Я не посмію зробити це,— відповів Гордон.— Я ніколи більше не візьмуся за Руйнівника. Але вони відчули його силу і можуть злякатися.

Відповіді на їх стереопередачу не було. За годину вони повторили її. Відповіді знову не було. Потім, після нового очікування, пролунав суворий голос Гірона:

— Здається, нам доведеться ще раз пройти через це!

— Стривайте! — крикнув Хелл Беррел.— Відповідь з Талларни!

У стерео з'явилося кілька переляканих хмарників, деякі були поранені.

— Ми згодні на ваші умови, принц Зарт! — заговорив хрипко один з них.— Наші кораблі негайно зберуться і будуть роззброєні. Ви зможете увійти сюди за кілька годин.

— Це може бути обманом! — відрізав Валь Марланн.— Він дасть Шорр Кану час розставити пастки!

Хмарник у стерео похитав головою: — Тиранію Шорр Кона повалена. Коли він відмовився здаватися, ми повстали проти нього. Я доведу це, показавши вам його. Він помирає.

Телестерео переключилося на іншу сцену. Тепер це була кімната, де був Шорр Кан. Він сидів у кріслі в тій похмурій кімнаті, звідки керував спробою завоювати Галактику. Навколо стояли озброєні хмарники. Обличчя його було мармурово-білим, а у боці з'являлася широка, обпалена рана.

Його тьмяні очі поглянули на них, потім прояснилися на мить, впавши на Гордона. Шорр Кан слабо посміхнувся.

— Ви виграли,— сказав він Гордону.— Я ніколи не думав, що ви посмієте взятися за Руйнівника. Дурням щастить, а то б ви самі загинули при цьому...— Він задихався, потім знову заговорив: — Безглуздий кінець для мене, чи не так? Але я не жаліюся. В мене було одне життя, і я використав його до кінця. Ви у глибині такий самий, за це я і любив вас.

Чорнява голова схилилась, голос впав до шепоту:

— Може, я залишок вашого світу, Джоне? Просто, народився невчасно? Може бути...

Він помер — вони зрозуміли це з того, як його ставна постать упала на підлогу.

— Про що це він говорив вам, принце? — Спантичено запитав Хелл Беррел.— Я не розумію...

Гордон відчув дивне, гостре хвилювання. Життя загадкове у своїх поворотах. У нього не було причин, щоб любити Шорр Кана, але все ж він відчував, що той подобався йому.

Валь Марланн і інші офіцери «Етне» тріумфували.

— Перемога! Ми назавжди знищили загрозу Ліги!

Корабель шумів. Всі знали, що ця радість поширюється по всьому флоту. За дві години Гірон почав вводити у Хмари окупаційні сили, керуючись променями радара з Талларни. Половина кораблів залишилася зовні на випадок засідки.

— Тепер немає сумніву, що вони справді здалися,— повідомив він Гордону.— Авангард повідомляє, що всі кораблі Ліги вже сіли і роззброюються.— Він додав: — Я залишу ескорт для «Етне». Я знаю, як вам хочеться повернутися на Троон. Гордон відповів:

— Нам не потрібно ескорту. Валь Марланн, ми вирушаємо негайно.

«Етне» рушила у довгий зворотний шлях через всю Галактику до Канопуса. Але за півгодини Гордон віддав нове розпорядження:

— До Сонця, а не до Канопуса. Наш порт призначення — Земля.

Хелл Беррел вражено запротестував:

— Але, принце, весь Троон очікує на ваше повернення! Вся Імперія, кожна людина в ній збожеволіє від радості до цього часу, чекаючи, щоб привітати вас! Гордон похитав головою.

— Я не йду зараз на Троон. Везіть мене на Землю.

Вони дивилися на нього здивовано, не розуміючи. Але Валь Марланн віддав розпорядження, і корабель трохи змінив курс, щоб попрямувати до далекої жовтої іскри Сонця.

Години, поки «Етне» мчав на північ, Гордон сидів біля ілюмінатора, похмуро дивлячись у нього, занурений у дивне, втомлене заціпеніння. Нарешті він повертається на Землю, до

свого власного часу і світу, до власного тіла. Тільки тепер він міг виконати обіцянку, дану Зарт Арну.

Він глянув на яскраво сяючі зірки Галактики. Далеко-далеко на заході блищав маяк Канопуса. Він подумав про Троон, про мільйони тріумфуючих там людей.

— Все це скінчилося для мене,— похмуро сказав він собі. — Скінчено назавжди.

Він подумав про Ліанну, і хвиля сліпого відчаю знову піднялася у його душі. З цим теж було покінчено назавжди.

Хелл Беррел увійшов і сказав:

— Вся Імперія, вся Галактика салютують на вашу честь, принце! Хіба можна йти на Землю, коли всі чекають вас?

— Так треба,— наполегливо відповів Гордон, і високий антарієць спантеличено вийшов.

Він спав, прокидався і знову спав. Час наче втратив будь-який сенс. Скільки днів минуло, поки попереду не з'явився знайомий жовтий диск Сонця!

«Етне» знижувалася до старої зеленої Землі, до освітленої східної півкулі.

— Сідайте у моїй лабораторії в горах — Хелл знає де це,— сказав Гордон.

Вежа у вікових снігових Гімалаях була такою ж, якою він залишив її,— як давно це було! «Етне» м'яко опустилася на маленьке плато.

Гордон глянув на своїх здивованих друзів.

— Я піду ненадовго до своєї лабораторії, і зі мною вирушить тільки Хелл Беррел.— Він повагався, потім запропонував: — Давайте потиснемо руки. Ви стали мені найкращими друзями.

— Принц Зарт, це схоже на прощання! — стривожено запротестував Валь Марланн.— Що ви хочете там робити?

— Зі мною нічого не станеться, обіцяю вам,— відповів Гордон з легкою посмішкою.— Я повернуся за кілька годин.

Вони потиснули йому руку і мовчки дивилися вслід, коли він і Хелл Беррел вийшли на морозне, колюче повітря.

У вежі Гордон попрямував вгору, до лабораторії з скляними стінами, де знаходилися дивні інструменти, споруджені справжнім Зарт Арном і Вель Квеном. Він прокрутив подумки все, що старий вчений говорив йому про роботу підсилювача і передавача, і якомога ретельніше перевірів інструменти. Хелл Беррел стежив за ним з подивом і занепокоєнням. Нарешті Гордон звернувся до нього.

— Хелл, мені буде потрібна ваша допомога. Я хочу, щоб ви зробили все так, як я скажу, навіть якщо не розумієте цього. Ви згодні?

— Ви знаєте, що я виконаю будь-який ваш наказ,— палко відповів високий антарієць.— Але все ж я дуже хвилююся за вас!

— Нема причин, за кілька годин ви полетите назад до Троону, і я буду з вами,— відповів Гордон.— Тепер чекайте.

Він надів шолом телепатичного підсилювача. Переконався, що обрано індивідуальну частоту мозку Зарт Арна, як вчив його Вель Квен. Потім включив апарат.

Гордон став думати. Він зосередив свої думки, щоб відправити посилену апаратом думку крізь безодню простору-часу, від одного мозку до іншого.

«Зарт Арн! Зарт Арн! Чи чуєте ви мене?»

Думки у відповідь не було. Знову і знову повторював він уявний виклик, але безрезультатно. Подив і тривога охопили Гордона. Він спробував знову, за годину, але безуспішно. Хелл Беррел спантеличено чекав. Потім, вже за чотири години, він у відчаї зробив ще одну спробу:

«Зарт Арн, чи чуєте ви мене? Говорить Джон Гордон!»

І на цей раз слабо і далеко через неймовірну прірву часу в його мозку виникла думка-відповідь.

«Джон Гордон! Господи, я довгі місяці чекаю і не знаю, що сталося! Чому говорите ви, а не Вель Квен»

«Вель Квена вбито,— швидко відповів Гордон.— Вбито солдатами Ліги невдовзі після того, як ми провели обмін». Він пояснив поспішно:

«Була галактична війна між Хмарою та Імперією. Я був залучений у неї, не міг повернутися на Землю. Мені довелося стати вами і нікому не говорити, як я і обіцяв. Одна людина дізналася про моє самозванство, але вона мертва, і ніхто більше цього не знає».

«Гордон! — думка Зарт Арна була гарячковою, збудженою.— Ви могли залишитися у моєму тілі, у моєму становищі, але не зробили цього! — Він продовжував збуджено: — У мене тут теж були неприємності. Мене помістили тимчасово до госпіталю, оскільки я не пам'ятав вашого минулого». Гордон сказав йому:

«Зарт, я думаю, що зможу налагодити роботу передавача для обміну тілами, так, як Вель Квен пояснив мені. Скажіть мені, чи правильно я все зрозумів». Він подумки пробіг подробиці роботи передавача, і Зарт Арн відповів йому, загалом підтверджуючи, іноді поправляючи.

«Добре, я готовий до обміну,— сказав нарешті Зарт Арн.— Але хто буде працювати з передавачем, якщо Вель Квен помер?»

«У мене тут є друг, Хелл Беррел,— відповів Гордон.— Він не знає, що ми робимо, але я можу показати йому, як включити апарат».

Він перестав зосереджуватися і обернувся до стривоженого антарійця, який мовчки стежив за ним.

— Хелл, тепер мені потрібна ваша допомога,— сказав Гордон. — Дивіться.— Він вказав на перемикачі.— Коли я дам знак, ви повинні включити їх ось у такій послідовності.

Хелл Беррел уважно слухав, потім розуміюче кивнув:

— Добре. Але що воно зробить з вами?

— Не можу вам сказати, Хелл. Але шкоди мені не буде, обіцяю.

Він міцно стиснув руку антарійця, потім знову надів шолом і послав думку:

«Ви готові, Зарт? Якщо так, я дам сигнал». «Готовий,— відповів Зарт Арн.— І, Гордон, перш ніж попрощатися, дякую вам за все, що ви для мене зробили!»

Гордон підняв руку, подаючи знак. Він почув, як Хелл включає рубильники. Передавач загудів, і Гордон відчув, як його розум спрямовується у зяючу чорноту...

Повернення на Землю

Гордон повільно отямився. Голова його боліла. Він поворухнувся, потім відкрив очі. Він лежав у знайомій кімнаті, у знайомому ліжку. Це була його маленька нью-йоркська квартира, темна кімнатка, яка видавалася тепер маленькою і тісною. Тремтячою рукою він включив світло і невпевнено вибрався з ліжка. Він глянув у високе дзеркало на стіні. Він знову був Джоном Гордоном! На нього дивилася сильна, кремезна постать і засмагле обличчя Джона Гордона замість різких рис і високої постаті Зарт Арна. Гордон відчув раптом запаморочливе здивування, яке приголомшило його до глибини душі. «Чи не сон все це? Чи не було все це галюцинацією, породженою моїм мозком?» Він відкинув цю думку. Він знав більше. Яким би все це не було дивним і незвичним, це не сон! Він підійшов до вікна і глянув на мерехтливі вогні Нью-Йорка. Яким маленьким, старим, тісним здавалося йому тепер місто, коли думки його ще були наповнені пишністю Троона!

Сльози затуманили йому очі, коли він подивився на зоряне небо. Туманність Оріона була лише зірочкою, підвішеною до поясу цього гіганта-сузір'я. Мала Ведмедиця рухалася до полюса. Низько над верхівками дахів блимало біле око Денеба.

Йому не було навіть видно Канопуса, що стояв низько над горизонтом. Але його думки полетіли крізь безодню простору і часу туди, до чарівних башт Троона.

— Ліанно! Ліанно! — прошепотів він, і сльози потекли по його обличчю.

Повільно, поки йшли ці нічні години, Гордон готувався до іспиту, яким повинен був стати залишок його життя.

Непрохідна прірва простору і часу назавжди відділила його від єдиної дівчини, яку він коли-небудь кохав. Він не забуде, не

хоче забувати. Але він повинен прожити це життя, яке йому дісталось.

Наступного ранку він пішов на роботу. Він згадав, як йшов звідти кілька тижнів тому, охоплений полум'яним тремтінням можливої пригоди.

Начальник відділу зустрів Гордона з подивом:

— Гордон, чи відчуваєте ви себе досить добре, щоб повернутися до роботи? Я радий, якщо так.

Гордону потрібно було говорити обережно. Він не знав, що трапилося з Зарт Арном в його оболонці за ці тижні.

— Я думаю, що можу повернутися до роботи,— повільно вимовив він.

— Доктор Вілліс повинен спочатку оглянути вас,— сказав його співрозмовник.— Але коли ви йшли з госпіталю, він говорив, що ви скоро зможете зовсім видужати.

Гордон згадав Вілліса, головного лікаря компанії, який піднявся йому назустріч, посміхаючись, коли він увійшов.

— Гордон, як ви себе відчуваєте? Чи минула ваша амнезія?

Гордон кивнув.

— Так, я тепер цілком згадав своє минуле. Він відразу здогадався, що незнання Зарт Арном цього світу призвело його ненадовго до психіатричного госпіталю і що Вілліс лікував його від амнезії.

— Я дуже радий,— говорив Уілліс.— Я боявся спочатку, що ви закінчите так само, як та дівчина з сусідньої палати,— пам'ятаєте, Рут Аллен. Вона збожеволіла від шоку і лежала у перманентній комі.

— Я вже цілком здоровий, доктор,— повторив Гордон.— Я хотів би повернутися до роботи.

Тільки робота утримувала Гордона від повного відчаю у наступні дні. Вона була для нього тим, чим для інших стає алкоголь або наркотики. Деякий час саме вона не давала йому згадувати.

Але одного разу вночі він пригадав усе. Він лежав без сну, дивлячись у вікно на блискучі зірки, які для очей його розуму завжди будуть могутніми сонцями. І весь час образ Ліанни майорів перед ним.

За кілька днів начальник сказав йому:

— Гордон, я боявся, що хвороба завадить вам працювати. Але ви працюєте добре, і я думаю, що незабаром ви станете помічником завідувача відділом.

Гордону захотілося вибухнути божевільним сміхом, такою фантастичною була ця пропозиція. Йому бути помічником завідувача, йому, імператорському принцу, який сидів на бенкеті із зоряними королями у Трооні? Йому, який вів флоти королівства у останню велику битву біля Денеба? Йому, який переміг Хмару і міг знищити сам Космос? Але він не засміявся. Він сказав спокійно:

— Сер, це буде хороша посада для мене.

1947